



ریاست جمهوری  
سازمان برنامه و بودجه کشور  
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی



سازمان جهاد دانشگاهی  
استان خراسان رضوی

طرح پژوهشی

# بازنگری مطالعات و سند آمایش استان خراسان رضوی

کارفرما: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان رضوی  
مجری: سازمان جهاد دانشگاهی خراسان رضوی

۷- تحلیل ساختار خدمات استان (به تفکیک خدمات پشتیبان تولید، بازرگانی،

آموزشی، درمانی، گردشگری و...)

۷-۴- تحلیل وضعیت آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای

تابستان ۱۴۰۱

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	۷-۴- تحلیل وضعیت آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای
۳	۷-۴-۱- بررسی و تحلیل اسناد فرادست، قوانین و مقررات و مصوبات مهم مرتبط
۲۰	۷-۲-۴- جمع بندی بخش مرور اسناد
۲۳	۷-۴-۳- بررسی و تحلیل وضعیت آموزش و پرورش در استان و جایگاه آن در منطقه و کشور
۳۱	۷-۴-۴- بررسی و تحلیل وضع موجود بخش آموزش و پرورش شهرستان های استان
۸۹	۷-۴-۵- بررسی و تحلیل تعارضها، عدم توازنها و عدم تعادلهاي بين بخشى - بين منطقه ای در بخش آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای
۹۳	۷-۴-۶- ارائه مناطق همگن عملکردی بخش
۹۶	۷-۴-۷- شناسایی ، واکاوی و تحلیل راهبردی (نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدهای فرارو) و علت یابی ریشه های چالشها، تنگناها و بحرانهای فعلی و احتمالی بخش آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای

## فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱. برخی از مهمترین راهبردهای کلان و راهبردهای و اقدامات ملی در نظام آموزش و پرورش	۱۳.....
جدول ۲. برخی از مهمترین راهبردهای کلان و راهبردهای و اقدامات ملی در نظام فنی و حرفه ای	۱۷.....
جدول ۳. برخی از مهمترین موضوعات محوری مرتبط با نظام آموزش و پرورش مستخرج از مرور اسناد فرادستی	۲۰.....
جدول ۴. برخی از مهمترین موضوعات محوری مرتبط با نظام آموزش فنی و حرفه‌ای مستخرج از مرور اسناد فرادستی	۲۱.....
جدول ۵. توزیع دانش آموزان به تفکیک دوره های تحصیلی در سطح کشور و استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۲۳... ۱۴۰۰
جدول ۶. نسبت دانش آموزان به معلم، کلاس و آموزشگاه در سطح کشور و استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۲۴..... ۱۴۰۰
جدول ۷. نسبت دانش آموزان دوره ابتدایی به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره ابتدایی کشور و استان سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۲۵. ۱۴۰۰
جدول ۸. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه اول به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه اول کشور و استان	۲۶.....
جدول ۹. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه دوم به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه دوم کشور و استان	۲۷.....
جدول ۱۰. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سطح کشور و استان	۲۸.....
جدول ۱۱. تعداد مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب بخش، جنس، مهارت آموز در کشور و استان	۲۹.....
جدول ۱۲. آموزش های برگزار شده سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب بخش، جنس، مهارت آموز (نفر- دوره)	۳۰.....
جدول ۱۳. آموزش های برگزار شده بر حسب خوشه در سال ۱۴۰۰ (نفر- دوره)	۳۰.....
جدول ۱۴. تعداد مربیان سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب بخش و جنس	۳۱.....
جدول ۱۵. جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد باسوادان و نرخ باسوادی بر حسب جنس براساس سرشماری سال ۱۳۹۵	۳۲..... ۱۳۹۵
جدول ۱۶. جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد باسوادان و نرخ باسوادی مناطق شهری براساس سرشماری سال ۱۳۹۵	۳۴..... ۱۳۹۵
جدول ۱۷. جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد باسوادان و نرخ باسوادی مناطق روستایی براساس سرشماری سال ۱۳۹۵	۳۶.... ۱۳۹۵
جدول ۱۸. تعداد آموزشگاه های اداره کل آموزش و پرورش و تعداد مراکز ثابت سازمان آموزش فنی و حرفه ای استان	۳۹..
جدول ۱۹. تعداد دانش آموزان به تفکیک کلیه دوره های تحصیلی در شهرستان های استان	۴۲.....
جدول ۲۰. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۸..... ۱۴۰۰
جدول ۲۱. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۴..... ۱۴۰۰
جدول ۲۲. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی دوره متوسطه اول در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۹..... ۱۴۰۰
جدول ۲۳. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی دوره متوسطه دوم در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۴..... ۱۴۰۰
جدول ۲۴. دانش آموزان دوره دوم متوسطه بر حسب پایه و شاخه تحصیلی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۷..... ۱۴۰۰
جدول ۲۵. سرانه فضاهای آموزشی به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۹..... ۱۴۰۰
جدول ۲۶. سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۷۲..... ۱۴۰۰
جدول ۲۷. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۷۴. ۱۴۰۰
جدول ۲۸. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری به تفکیک شهرستان ها در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۷۷... ۱۴۰۰
جدول ۲۹. سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۷۹..... ۱۴۰۰
جدول ۳۰. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان بر حسب گروه های عمده آموزشی	۸۳

- جدول ۳۱. مناطق همگن آموزش و پرورش استان ..... ۹۳
- جدول ۳۲. مناطق همگن فنی و حرفه ای استان ..... ۹۴
- جدول ۳۳. مناطق همگن آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای استان ..... ۹۶
- جدول ۳۴. نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدیدهای استان خراسان رضوی در نظام آموزش، پرورش و فنی حرفه ای ..... ۹۷

عبر فایل استناد و انتشار

## فهرست اشکال

عنوان	صفحه
شکل ۱. اسناد فرادست، قوانین و مقررات و مصوبات مهم نظام آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای	۳
شکل ۲. نسبت دانش آموزان به معلم، کلاس و آموزشگاه در سطح کشور و استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۲۴
شکل ۳. نسبت دانش آموزان دوره ابتدایی به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره ابتدایی کشور و استان سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۲۵
شکل ۴. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه اول به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه اول کشور و استان	۲۶
شکل ۵. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه دوم به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه دوم کشور و استان	۲۷
شکل ۶. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۹۵	۲۸
شکل ۷. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵	۳۳
شکل ۸. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهری شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵	۳۵
شکل ۹. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر روستایی شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵	۳۷
شکل ۱۰. سهم دانش آموزان استان به تفکیک دوره های تحصیلی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۱
شکل ۱۱. سهم شهرستان های استان از تعداد کل دانش آموزان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۳
شکل ۱۲. نسبت دانش آموز به معلم در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۴
شکل ۱۳. نسبت دانش آموز به معلم در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۵
شکل ۱۴. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۶
شکل ۱۵. نسبت دانش آموز به کلاس در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۷
شکل ۱۶. نسبت دانش آموز به کلاس در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۴۷
شکل ۱۷. نسبت دانش آموز به معلم در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۰
شکل ۱۸. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۲
شکل ۱۹. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۳
شکل ۲۰. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۶
شکل ۲۱. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۷
شکل ۲۲. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۵۸
شکل ۲۳. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۱
شکل ۲۴. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۲
شکل ۲۵. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۳
شکل ۲۶. سهم دانش آموزان دوره دوم متوسطه بر حسب پایه و شاخه تحصیلی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	۶۶
شکل ۲۷. سرانه فضاهای آموزشی استان در سال ۱۳۹۹	۷۰
شکل ۲۸. سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی در سال ۱۳۹۹	۷۳
شکل ۲۹. سرانه فضاهای آموزشی مقطع متوسطه اول در سال ۱۳۹۹	۷۵
شکل ۳۰. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری در سال ۱۳۹۹	۷۸

- شکل ۳۱. سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان در سال ۱۳۹۹..... ۸۰
- شکل ۳۲. سهم فضاهای آموزشی تخریبی به تفکیک دوره های تحصیلی استان در سال ۱۳۹۹..... ۸۲
- شکل ۳۳. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان به تفکیک جنس و گروه های عمده آموزشی ۸۴
- شکل ۳۴. سهم آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان به تفکیک گروه های عمده آموزشی ..... ۸۵
- شکل ۳۵. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹..... ۸۶
- شکل ۳۶. تعداد آموزش دیدگان بخش صنعت در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹..... ۸۶
- شکل ۳۷. تعداد آموزش دیدگان بخش خدمات در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹..... ۸۷
- شکل ۳۸. تعداد آموزش دیدگان بخش کشاورزی در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹..... ۸۷
- شکل ۳۹. تعداد آموزش دیدگان بخش فرهنگ و هنر در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان ۱۳۹۹..... ۸۸
- شکل ۴۰. نسبت دانش آموز به کلاس در شهرستان های استان و فاصله تا نسبت استاندارد آن ..... ۹۰
- شکل ۴۱. نسبت دانش آموز به معلم در شهرستان های استان و فاصله تا نسبت استاندارد آن ..... ۹۰
- شکل ۴۲. سرانه فضاهای آموزشی شهرستان های استان و فاصله تا نسبت استاندارد آن ..... ۹۱
- شکل ۴۳. تعداد مدارس دولتی و غیردولتی استان خراسان رضوی طی سال های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸..... ۹۲
- شکل ۴۴. روند ایجاد مدارس دولتی و غیردولتی استان خراسان رضوی طی سال های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸..... ۹۲

## فهرست نقشه ها

عنوان	صفحه
نقشه ۱. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵.....	۳۳
نقشه ۲. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهری شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵.....	۳۵
نقشه ۳. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر روستایی شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵.....	۳۸
نقشه ۴. توزیع آموزشگاه های اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۴۰
نقشه ۵. توزیع مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۴۱
نقشه ۶. توزیع دانش آموزان در سطح شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۴۳
نقشه ۷. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۴۶
نقشه ۸. نسبت دانش آموز به معلم در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۵۱
نقشه ۹. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۵۲
نقشه ۱۰. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۵۳
نقشه ۱۱. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۵۶
نقشه ۱۲. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۵۷
نقشه ۱۳. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۵۸
نقشه ۱۴. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۶۱
نقشه ۱۵. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در مقطع متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۶۲
نقشه ۱۶. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰.....	۶۳
نقشه ۱۷. سرانه فضاهای آموزشی شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹.....	۷۱
نقشه ۱۸. سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹.....	۷۳
نقشه ۱۹. سرانه فضاهای آموزشی مقطع متوسطه اول شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹.....	۷۶
نقشه ۲۰. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹.....	۷۸
نقشه ۲۱. سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹.....	۸۱
نقشه ۲۲. طبقه بندی شهرستان های استان براساس مساحت فضاهای آموزشی تخریبی در سال ۱۳۹۹.....	۸۲
نقشه ۲۳. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان به تفکیک گروه های عمده آموزشی استان.....	۸۵
نقشه ۲۴. مناطق همگن نظام آموزش و پرورش استان.....	۹۴
نقشه ۲۵. مناطق همگن نظام فنی و حرفه ای استان.....	۹۵
نقشه ۲۶. مناطق همگن ساختار آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای استان.....	۹۶

## مقدمه و بیان مسئله

دستیابی به توسعه پایدار نیازمند برنامه ریزی در سطوح مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و انسانی است. انسان به عنوان یکی از مؤلفه‌های توسعه پایدار در مرکز توجه است و نیاز به آموزش دارد. از آنجا که آموزش نیز از مؤلفه‌های توسعه پایدار به شمار می‌رود، پس آموزش به طور عام و آموزش و پرورش به طور خاص می‌تواند نقش مؤثری در توسعه پایدار داشته باشد. در واقع آموزش و پرورش به عنوان زیربنایی ترین نهاد در جامعه شرط اصلی و تردید ناپذیر توسعه همه جانبه کشور است. آموزش و توسعه رابطه دوسویه‌ای با هم دارند، از یک سو آموزش بسترساز توسعه است؛ از سوی دیگر، توسعه لازمه تحول اساسی در نظام آموزشی است. لذا، ضرورت دارد هر جامعه‌ای که به توسعه پایدار می‌اندیشد، آموزش مطلوب را در رأس برنامه‌های خود قرار دهد. نظام آموزشی نوین در ایران از زمان تاسیس دارالفنون در سال ۱۲۲۸ هجری شمسی و وزارت علوم در سال ۱۳۳۲ هجری شمسی مانند بسیاری از نهادها در طی زمان دستخوش تغییراتی بوده و این تغییرات با خود بار مثبت و منفی بسیاری داشته است. وزارت آموزش و پرورش از سال ۱۳۴۳ که از وزارت اطلاعات و فناوری جدا شد، مسئولیت آموزش عالی (دانشگاه‌ها) را نیز عهده‌دار بود؛ اما پس از تشکیل وزارت علوم برای اداره امور دانشگاه‌ها و امور پژوهشی در سطوح عالی، وزارت آموزش و پرورش وظیفه آموزش رایگان همه افراد در مقاطع پیش‌دبستانی، ابتدایی، دوره اول متوسطه، دوره دوم متوسطه و همچنین اداره دانشگاه فرهنگیان برای تربیت معلم و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی را بر عهده دارد. همچنین تمامی مهد کودک‌ها باید برای فعالیت خود از وزارت آموزش و پرورش مجوز بگیرند. از این رو به دلیل این ضرورت‌ها و اهمیت‌ها نیاز به پرداختن به وضعیت آموزش و پرورش در شرایط کنونی و به طور کلی تر نظام آموزشی احساس می‌شود. آموزش و پرورش پدیده‌ای است که آشکار یا نهان در تمام ارکان و نهادهای اجتماعی جای دارد و از راه تاثیرات متقابل در کل نظام اجتماعی نفوذ می‌کند. استمرار و بقای هر جامعه مستلزم آن است که مجموعه باورها، ارزشها، رفتارها، گرایش‌ها، دانش‌ها و مهارت‌های آن به نسل‌های جدید منتقل شود. ساخت و کار (مکانیسم) یا وسیله این انتقال آموزش و پرورش است.

هر روزه منابع در دسترس محدودتر و اهمیت مدیریت و برنامه ریزی مطلوب بیش تر احساس می شود و بسیاری از کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه با فرهنگ‌های متفاوت به سوی عدم تمرکز در تصمیم گیری‌ها و عدم تجمع امور و تمرکز گرایی گام برداشته اند (جیونگ و همکاران، ۲۰۱۷). اهداف تربیتی در هر دوره و زمان و در هر جامعه‌ای متفاوت است اما نظام آموزشی به عنوان رکن اصلی آموزش و پرورش همه مردم جامعه، وظیفه ای بی بدیل در ارائه الگوی مناسب انسان سالم و آموزش این شاخص‌ها بر عهده دارد، به گونه ای که سبب تکامل اخلاقی گردد و در صورت کوتاهی و وجود اشکال در انجام آن ضربات جبران ناپذیری بر پیکر همه جامعه وارد می آید و ممکن است هرگز جبران نشود (کارین، ۲۰۱۴). آموزش و پرورش نهادی است که بر رویکرد اخلاقی و فرهنگی جامعه اثر مستقیم دارد، چرا که در سنین کودکی و نوجوانی آموزه‌ها در وجود آدمی نهادینه شده و تربیت صحیح شکل می گیرد و اکثریت افراد جامعه نیز با



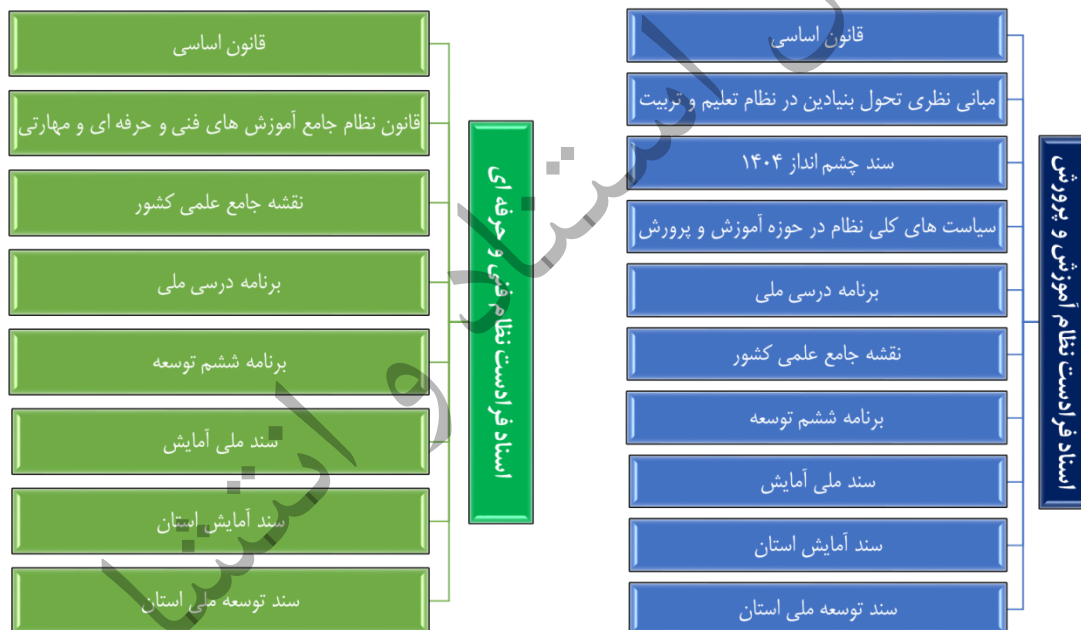
هر زبان و فرهنگ حداقل یک دوره تحصیلی را در مدرسه می گذرانند (بست، ۲۰۱۶)، وجود مشکلات فراوان در زمینه آموزش و پرورش، محیط مسائل اجتماعی و از بین رفتن منابع انسانی، طبیعی و سرمایه ای در کشورهای در حال توسعه نشانگر عدم توازن در توسعه است. آمایش سرزمین نوع برنامه ریزی بلندمدت است که سرزمین را عاملی تأمین کننده در تأمین اهداف توسعه می داند (کاپلان و همکاران، ۲۰۱۷).

در ایران نیز مطالعات آمایش سرزمین برای تنظیم رابطه بین انسان، فضا و فعالیت های انسان انجام می شود که مستلزم سیاست گذاری و برنامه ریزی راهبردی می باشد. اگر چه هدف اصلی از برنامه ریزی آمایش سرزمین ایجاد تعادل انسان و فعالیت های انسان در محیط به صورت بلند مدت است، اما تنظیم اهداف برنامه های میان مدت و کوتاه مدت نیز در تمامی دستگاه ها و از جمله سازمان آموزش و پرورش ضروری است (کیشانی فراهانی، ۱۳۹۵). به همین جهت گزارش حاضر در صدد است تا وضعیت موجود آموزش و پرورش استان خراسان رضوی را در راستای تدوین سند آمایش استان بررسی نماید. توزیع فضایی نیروهای انسانی، تحلیل اسناد فرادست و دریافت نظرات کارشناسان در این زمینه توانسته است راهگشای مسائل و مشکلات آموزش و پرورش استان و البته تقویت کننده سند آمایش باشد.

## ۴-۷- تحلیل وضعیت آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای

## ۷-۴-۱- بررسی و تحلیل اسناد فرادست، قوانین و مقررات و مصوبات مهم مرتبط

در این بخش، اسناد فرادست در دو بخش آموزش و پرورش و سازمان فنی و حرفه‌ای مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. همانطور که در شکل زیر نیز مشاهده می‌شود، در بخش آموزش و پرورش، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی، سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، سیاست‌های کلی نظام در حوزه آموزش و پرورش، برنامه درسی ملی، برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، نقشه جامع علمی کشور، سند ملی آمایش، سند استانی آمایش و سند ملی توسعه استان مورد بررسی قرار گرفته و در بخش سازمان فنی و حرفه‌ای نیز قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی، نقشه جامع علمی کشور، سند ملی آمایش، سند استانی آمایش و سند ملی توسعه استان بررسی گردیده‌اند.



شکل ۱. اسناد فرادست، قوانین و مقررات و مصوبات مهم نظام آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای

## ۷-۴-۱-۱- اسناد فرادست نظام آموزش و پرورش

### ۷-۴-۱-۱-۱- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

بر اساس اصل سی ام قانون اساسی " دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خود کفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد."

### وظایف اصلی آموزش و پرورش، فصل اول

ماده ۲ شامل ۱۴ بند بوده که در بندهای ۶ و ۷ به موارد ذیل اشاره شده است:

- ۶- ایجاد زمینه‌های لازم برای حفظ و تداوم استقلال فرهنگی، اقتصادی و سیاسی از طریق آشنا ساختن دانش‌آموزان به علوم و فنون و صنایع و حرف مورد نیاز جامعه براساس اولویت‌های موجود در کشور
- ۷- شناخت و شکوفا کردن و پرورش استعداد‌های دانش‌آموزان و تقویت روح بررسی و تتبع و تحقیق و ابتکار و خلاقیت در تمام زمینه‌های علمی، فنی، فرهنگی و علوم بررسی با تأکید بر نفی روحیه مدرک‌گرایی

### فصل دوم - محدوده کلی وزارت آموزش و پرورش

ماده ۳ - آموزش و پرورش به دو بخش کلی آموزش عمومی و آموزش نیمه تخصصی به شرح زیر تقسیم می‌شود:

الف - آموزش عمومی: شامل ایجاد مهارت لازم در امر خواندن و نوشتن، آموزش مبانی اعتقادی، اخلاقی، اجتماعی، علمی و هنری در حدی که هر فرد به طور عام به آن احتیاج دارد.

ب - آموزش نیمه تخصصی به دو بخش علمی و عملی - عملی (فنی و حرفه‌ای) به شرح ذیل تقسیم می‌شود:

۱- آموزش علمی - عبارت است از آموزش‌هایی که با توجه به اهداف آموزش‌های دوره متوسطه ضمن تکمیل آموزش‌های عمومی با فراهم آوردن مبانی و زمینه‌های فراگیری علوم نظری، فرد را از طریق تقویت روحیه استدلال و تفکر با مبادی علوم و فنون آشنا و او را برای طی مدارج عالیته آماده می‌سازد.

۲- آموزش علمی - عملی (فنی و حرفه‌ای)، عبارت است از آموزش‌هایی که فرد را بر مبنای تعلیم مهارت‌هایی که جنبه کاربردی و عملی دارد جهت احراز شغل و یا حرفه معینی آماده می‌سازد و یا بر کارآیی و توانایی افراد شاغل به فنون و حرف می‌افزاید.

تبصره ۱- جهت اشاعه آموزش‌های علمی - عملی (فنی و حرفه‌ای) و ایجاد جاذبه برای ورود به این آموزش‌ها امکان ادامه تحصیل فارغ‌التحصیلان این بخش تا عالی‌ترین سطوح آموزشی باید فراهم گردد.

### فصل سوم - اصول و مبانی و خط مشی کلی وزارت آموزش و پرورش

- ماده ۵ - برخورداری از آموزش‌های عمومی برای کلیه دانش‌آموزان کشور باید به گونه‌ای باشد که بر حسب استعداد و جنس بتوانند از تعلیمات مناسب جهت شکوفایی خلاقیت‌ها بهره‌مند شوند.
- ماده ۶ - آموزش‌های نظری باید به نحوی برنامه‌ریزی و اجرا شود که دانش‌آموزان ضمن ممارست، کارهای عملی و تجربی متناسب با سن و جنس ورشته تحصیلی آنها با رعایت اولویت‌های منطقه‌ای و شرایط بومی حداقل یک مهارت مورد نیاز جامعه را کسب نمایند.
- ماده ۸ - وزارت، به گزینش و تربیت بهترین و کارآمدترین معلمان برای دوره ابتدایی اقدام می‌نماید.

### فصل چهارم - وظایف وزارت آموزش و پرورش

- ماده ۱۰ - وزارت دارای وظایفی به شرح ذیل می‌باشد:
- ۶- تأمین و تدارک نیازمندیهای آموزشی و پرورشی (مکان تجهیزات، امکانات دیگر آموزشی و کمک آموزشی)
- ۸- زیر پوشش قرار دادن کلیه کودکان لازم‌التعلیم و تقویت نهضت سوادآموزی
- ۹- آموزش مستمر معلمان و کارکنان وزارت به منظور ارتقاء سطح توانایی شغلی آنان
- ۱۰- جذب و انتخاب افراد صالح برای تعلیم و تربیت از طریق گزینش
- ۱۱- تأمین نیاز نیروی انسانی آموزشی و پرورشی وزارت از طریق ایجاد دانشسراها و مراکز تربیت معلم و آموزش‌دهنده‌های فنی و حرفه‌ای
- ۱۳- انجام اقدامات لازم به منظور تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان کشور با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ۱۴- صدور اجازه تأسیس و نظارت مستمر بر مدارس وابسته به مردم و دیگر دستگاه‌های اجرایی و آموزشگاه‌های آزاد
- ۱۶- نظارت بر اجرای صحیح و دقیق کلیه آیین‌نامه‌ها و سنجش و ارزیابی نتایج حاصله از برنامه‌ها
- ۱۸- تأسیس مراکز فنی و حرفه‌ای
- ۲۰- همکاری و هماهنگی با دستگاه‌های ذیربط نسبت به ارتقاء سطح آموزش علمی و عملی محصلین و مدرسین فنی و حرفه‌ای
- ۲۳- وزارت موظف است از طریق ایجاد و تقویت مدارس استثنایی نیاز افراد عقب‌مانده را تأمین کند.
- ۲۵- اهتمام بیشتر جهت تعلیم و تربیت دانش‌آموزان بی‌سرپرست بی‌بضاعت و یا دانش‌آموزانی که اولیاء آنها فاقد صلاحیت سرپرستی باشند با همکاری دستگاه‌های ذیربط.

#### ۷-۴-۱-۱-۲- مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

سند تحول بنیادین به عنوان مهم ترین سند ملی در حوزه آموزش و پرورش در ۸ فصل تنظیم شده که در آذرماه ۱۳۹۰ به تصویب نهایی شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید. عرصه‌ی تعلیم و تربیت یکی از مهم ترین زیرساخت‌های تعالی همه جانبه‌ی کشور و ابزاری جدی در راستای ارتقای سرمایه‌ی انسانی شایسته‌ی کشور در زمینه‌های گوناگون است و از این رو، تحقق آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران همچون احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده، فعال و پیشرو در بین ملت‌ها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و معنویت در جهان در گرو تربیت انسان‌های عالم، متقی و آزاده و خلاق است و این تعلیم و تربیت باید بتواند «حیات طیبه»، «جامعه‌ی عدل جهانی» و «تمدن اسلامی - ایرانی» را تحقق بخشید. در پرتو چنین سرمایه‌ی انسانی متعالی است که جامعه‌بشری آمادگی تحقق حکومت جهانی «انسان کامل» را پیدا می‌کند و در سایه‌ی چنین حکومتی ظرفیت و استعداد‌های بشری به شکوفایی و کمال خواهد رسید.

**فصل اول** سند تحول بنیادین که تحت عنوان «کلیات» نامگذاری شده است شامل: «نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی»، «تعلیم و تربیت»، «ساخت‌های تعلیم و تربیت»، «نظام معیار اسلامی»، «شایستگی‌های پایه»، «هویت»، «معلم و مربی» «جامعه‌ی اسلامی»، «سنین لازم‌التعلیم»، «حیات طیبه»، «چشم‌انداز»، و «نظام دوری» می‌باشد.

**فصل دوم** که تحت بیانیه‌ی ارزش‌ها نامگذاری شده است، پس از بیان منابع ارزشی سند، به ۳۰ گزاره‌ی ارزشی که محور نظام تعلیم و تربیت است، اشاره شده است. از مهمترین این گزاره‌ها میتوان به : ۱- آموزه‌های قرآن کریم ۲- آموزه‌های مهدویت و انتظار ۳- میراث نظری و عملی حضرت امام خمینی (ره) و... اشاره کرد.

**فصل سوم** تحت عنوان «بیانیه‌ی مأموریت» نامگذاری شده است که در این قسمت به این نکته اشاره شده است که نهاد آموزش و پرورش مأموریت دارد تا با تأکید بر شایستگی‌های پایه، زمینه‌ی دستیابی دانش‌آموزان در سنین لازم‌التعلیم طی ۱۲ پایه‌ی تحصیلی (چهار دوره‌ی سه ساله)، به مراتبی از حیات طیبه در ابعاد فردی، خانوادگی، اجتماعی و حتی جهانی را به صورتی منسجم و نظام‌مند، همگانی، عادلانه و الزامی در ساختاری کارآمد و اثربخش فراهم سازد و انجام این مهم نقشی زیرساختی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی خواهد داشت.

**فصل چهارم** که تحت عنوان «چشم‌انداز» نامگذاری شده است؛ به ویژگی‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در افق ۱۴۰۴ می‌پردازد. در این فصل مبحثی ذیل عنوان «مدرسه در افق چشم‌انداز» مطرح گردیده است که طی آن به این نکته اشاره شده است که بر پایه چشم‌انداز ۱۴۰۴، «مدرسه جلوه‌ای از تحقق مراتب حیات طیبه، کانون عرضه‌ی خدمات و فرصت‌های تعلیم و تربیت، زمینه‌ساز درک و اصلاح موقعیت توسط دانش‌آموزان و تکوین و تعالی پیوسته‌ی هویت آنان بر اساس نظام معیار اسلامی، در چارچوب فلسفه و رهنامه‌ی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود.

**فصل پنجم** تحت عنوان «هدف‌های کلان» نامگذاری گردیده است که در مجموع به ۸ هدف کلان زیر اشاره شده است: ۱- تربیت انسان متعهد ۲- ارتقای نقش نظام تعلیم و تربیت ۳- گسترش عدالت آموزشی ۴- برقراری نظام کارآمد مدیریت انسانی ۵- افزایش مشارکت همگانی ۶- بهسازی در نظام برنامه ریزی آموزشی ۷- افزایش کارایی در نظام تعلیم و تربیت ۸- کسب موقعیت نخست تربیتی در منطقه و جهان اسلام

**فصل ششم** ذیل عنوان «راهبردهای کلان» نامگذاری شده است که در این فصل، مجموعاً به ۱۵ راهبرد کلان اشاره شده است، همچنین به این موضوع پرداخته شده است که هر یک از این راهبردهای کلان با کدام یک از اهداف کلان - که در فصل پیشین (یعنی فصل پنجم) - بدان اشاره شده است متناظر و مرتبط است.

**فصل هفتم** که مفصل‌ترین و مبسوط‌ترین فصل سند تحول بنیادین است ذیل عنوان «هدف‌های عملیاتی و راهکارها» نامگذاری شده است. در این فصل، در مجموع فهرست ۲۳ راهکار کلی مختلف بیان شده است که در ذیل هر راهکار، جزئیات اجرایی و عملیاتی آن نیز مطرح شده است.

#### اهداف عملیاتی و راهکارهای سند تحول بنیادین

۱- پرورش درست تربیت یافتگان ۲- تعمیق تربیت اسلامی ۳- ترویج فرهنگ حیا و عفاف ۴- تقویت بنیان خانواده ۵- تأمین و بسط عدالت آموزشی ۶- تنوع بخشی به محیط‌های یادگیری ۷- افزایش نقش مدرسه ۸- افزایش مشارکت نظام تعلیم و تربیت در تعالی کشور ۹- جلب مشارکت ارکان موثر در تربیت ۱۰- ارتقای منزلت اجتماعی فرهنگیان ۱۱- بازمهندسی اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم ۱۲- تأمین رفاه فرهنگیان ۱۳- افزایش نقش شوراهای آموزش و پرورش ۱۴- متناسب سازی فضاهای تربیتی با ویژگی‌های دانش‌آموزان ۱۵- اصلاح محتوا و ارتقای جایگاه علوم انسانی ۱۶- تنوع بخشی در ارائه خدمات آموزشی ۱۷- استفاده از فناوری‌های نوین ۱۸- نوآوری در نظام تعلیم و تربیت رسمی ۱۹- استقرار نظام ارزشیابی و تضمین کیفیت ۲۰- تأمین و تنوع بخشی منابع مالی و مدیریت مصرف ۲۱- بازنگری ساختارها و روشها ۲۲- ارتقا و بهبود مستمر کیفیت نظام کارشناسی و مدیریت آموزشی ۲۳- توسعه ظرفیت پژوهش و نوآوری

**فصل هشتم** سند تحول بنیادین، ذیل عنوان «چارچوب نهادی و نظام اجرایی تحول بنیادین آموزش و پرورش» نامگذاری شده است. در این فصل به این موضوع پرداخته شده است که برای تحقق اهداف و برنامه‌های سند ملی آموزش و پرورش در افق چشم‌انداز، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر فرآیند تحول بنیادین در دو سطح صورت می‌پذیرد:

سطح اول، سیاستگذاری و تصمیم‌گیری کلان و همچنین نظارت و ارزیابی راهبردی فرآیند تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر پایه‌ی این سند است که این مهم بر عهده‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی است. اما سطح دوم مربوط به برنامه ریزی و نظام اجرایی است که در وهله‌ی اول شورای عالی آموزش و پرورش مسولیت اجرایی سند را بر عهده دارد و در گام بعدی خود وزارت آموزش و پرورش

مسئولیت نهادینه سازی و اجرای سند ملی آموزش و پرورش (شامل بنیان‌های نظری و سند تحول راهبردی) و طراحی و تدوین برنامه‌های اجرایی سند تحول راهبردی را بر عهده دارد. اما در مجموع به این نکته اشاره شده است که تمام دستگاه و نهادها خصوصاً رسانه ملی موظفند در چارچوب این سند با نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی همکاری لازم را به منظور تحقق اهداف تحول بنیادین آموزش و پرورش به عمل آورند و در پایان این فصل به موضوع نحوه ترمیم و به روز رسانی سند تحول بنیادین اشاره شده که طی آن این فرآیند در افق چشم انداز در بازه‌های زمانی پنج ساله از تاریخ تصویب آن و مطابق با بنیان‌های نظری سند ملی (فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران، فلسفه تعلیم و تربیت رسمی - عمومی در جمهوری اسلامی، رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی - عمومی در جمهوری اسلامی ایران) پس از تصویب از سوی شورای عالی آموزش و پرورش به تصویب نهایی شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد رسید.

#### ۷-۴-۱-۳- سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴

به طور مسلم، یکی از اسناد فرادستی در تمام برنامه ریزی‌های کلان شهری و روستایی، چشم انداز کشور است که در واقع، تعیین کننده جهت و راستای حرکت و پیشرفت تمام زیرمجموعه‌های مربوطه خواهد بود. بیانیه چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی به شرح ذیل می‌باشد:

"با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه ریزی شده و مدبرانه جمعی و در مسیر تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی، در چشم انداز ۲۰ ساله، ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده در روابط بین الملل".

بر اساس سند چشم انداز ۱۴۰۴ کشور، در تهیه، تدوین و تصویب برنامه‌های توسعه شاخص‌های کمی کلان از قبیل نرخ سرمایه گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک‌های بالا و پایین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی‌های دفاعی و امنیتی، متناسب با سیاست‌های توسعه و اهداف و الزامات چشم انداز، مورد توجه قرار گرفته‌اند. این چشم انداز مبنای تنظیم سیاست‌های کلی نظام و برنامه‌های پنج ساله آینده قرار گرفته و افق جهت گیری کلی فعالیت‌های کشور را در ابعاد مختلف در ۲۰ سال آینده مشخص نموده است. در رابطه با نظام آموزش و پرورش، جامعه ایرانی در افق این چشم انداز "برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه‌ی اجتماعی در تولید ملی" است.

۷-۴-۱-۱-۴- سیاست‌های کلی نظام در حوزه آموزش و پرورش<sup>۱</sup>

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند.

۱- تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و ارتقاء کیفی در حوزه‌های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان با تأکید بر ریشه‌کن کردن بی‌سوادی و تربیت انسان‌های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلندهمت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت‌جو، آزادمنش، مسئولیت‌پذیر، قانون‌گرا، عدالت‌خواه، خردورز، خلاق، وطن‌دوست، ظلم‌ستیز، جمع‌گرا، خودباور و ایثارگر<sup>۲</sup> - ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش‌دبستانی تا دانشگاه) به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه‌ها

۳- بهسازی و اعتلای منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی با تأکید بر:

۳-۱- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه‌های درسی، مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم و شیوه‌های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان باانگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش

۳-۲- بازنگری در شیوه‌های جذب، تربیت، نگهداشت و به‌کارگیری بهینه نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی‌های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره مهارتی

۳-۳- اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان

۳-۴- توسعه مهارت حرفه‌ای و توانمندی‌های علمی و تربیتی معلمان با ارتقاء کیفی آموزش‌های ضمن خدمت و برنامه‌ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش

۳-۵- استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای معلمان مبتنی بر شاخص‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقاء

۳-۶- توسعه مشارکت معلمان در فرآیند بهسازی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی



- ۳-۷- استقرار نظام پرداخت‌ها بر اساس تخصص، شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان
- ۴- ایجاد تحول در نظام برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
- ۴-۱- روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه درس ملی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوی با پیشرفت‌های علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت اسلامی-ایرانی
- ۴-۲- توسعه فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری و بهره‌گیری از روش‌های یاددهی و یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوعی
- ۴-۳- تقویت آداب و مهارت‌های زندگی و توانایی حل مسائل و عمل به آموخته‌ها برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی دانش‌آموزان
- ۴-۴- تقویت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای
- ۶- تحول در ساختار مالی، اداری و نظام مدیریتی با تأکید بر:
- ۶-۱- بازمهندسی ساختار اداری در کلیه سطوح با رویکرد چابک‌سازی، پویاسازی همراه با ظرفیت‌سازی، فرهنگ‌سازی و بسترسازی برای تقویت مشارکت‌های مردمی و غیر دولتی، منطبق بر قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام اداری و آموزش و پرورش؛ به‌ویژه ایجاد زمینه مشارکت معلمان، خانواده‌ها، حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، مراکز علمی و پژوهشی و سایر نهادهای عمومی و دستگاه‌های اجرایی در فرآیند تعلیم و تربیت
- ۶-۲- رعایت اولویت در بودجه مورد نیاز آموزش و پرورش در لویح بودجه سنواتی به منظور تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در سیاست‌های کلی
- ۶-۳- بهبود مدیریت منابع و مصارف با هدف ارتقاء کیفیت و بهره‌وری نظام آموزش و پرورش
- ۷- بهینه‌سازی فضا، زیرساخت‌های کالبدی و تجهیزات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر:
- ۷-۱- ضابطه‌مندسازی، به‌سازی، زیباسازی، مقاوم‌سازی و مصون‌سازی مدارس با رعایت اصول معماری اسلامی ایرانی مکان‌یابی و توزیع فضا به تناسب نیازها، طراحی و ساخت مجتمع‌های آموزشی و تربیتی و توسعه مشارکت مردم و نهادهای مدیریت شهری در احداث و نگهداری مدارس
- ۷-۲- احداث واحدهای آموزشی و پرورشی جدید متناسب با افزایش جمعیت و الزام سازندگان شهرک‌ها به احداث واحدهای مورد نیاز آموزش و پرورش
- ۷-۳- ارائه الگو و ضابطه لازم‌الرعایه از طرف وزارت آموزش و پرورش برای ساخت مدارس
- ۷-۴- تجهیز مدارس به فناوری اطلاعاتی و ارتباطی و فراهم‌آوردن زمینه استفاده بهینه از آموزش‌های مرتبط با فناوری‌های نو در مدارس

- ۸- ارتقاء نقش و اختیارات مدرسه در تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در بند یک سیاست‌های کلی و تقویت مناسبات صحیح و سازنده آموزش و پرورش با خانواده‌ها، رسانه‌ها و جامعه
- ۹- تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تأکید بر توانمندسازی معلمان و دانش‌آموزان این مناطق
- ۱۰- تأمین ثبات مدیریت در آموزش و پرورش با رویکرد ارزشی و انقلابی و دورنگهداشتن محیط آموزش و پرورش از دسته‌بندی‌های سیاسی
- ۱۱- هماهنگی و انسجام بین اهداف، سیاست‌ها، برنامه‌ها و محتوای تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش، آموزش عالی و سایر دستگاه‌های مرتبط
- ۱۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص‌های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران
- ۱۳- استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش

#### ۷-۴-۱-۱-۵- برنامه درسی ملی

برنامه درسی ملی به عنوان یکی از زیر نظام‌های اصلی سند تحول بنیادین و به منزله نقشه جامع یادگیری، زمینه ایجاد تحول همه جانبه، گسترده و عمیق در مفاهیم و محتوای آموزشی را فراهم می‌آورد. این برنامه تحول آفرین با تدارک فرصت‌های تربیتی متنوع و جامع، درصدد است تا امکان کسب شایستگی‌های لازم جهت درک و اصلاح موقعیت براساس نظام معیار اسلامی توسط دانش‌آموزان را میسر سازد و آنان را برای تکوین و تعالی پیوسته هویت خویش تا دستیابی به مراتبی از حیات طیبه یاری رساند. رسالت خطیر برنامه درسی ملی فراهم آوردن ساز و کارهای مناسب برای طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی از برنامه‌های درسی در سطوح ملی تا محلی می‌باشد تا مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، مفاهیم آموزشی و تربیتی به صورت نظام مند و ساختار یافته در اختیار کودکان و نوجوانان قرار گیرد و محیطی با نشاط و مدرسه دوست داشتنی را به تصویر بکشاند.

برنامه درسی ملی سندی است که نقشه کلان برنامه درسی و چارچوب نظام برنامه ریزی درسی کشور را به منظور تحقق اهداف آموزش و پرورش نظام جمهوری اسلامی ایران تعیین و تبیین می‌نماید.

#### اصول ناظر بر برنامه‌های درسی و تربیتی

جامعیت: برنامه‌های درسی و تربیتی باید به نیازهای گوناگون دانش‌آموزان و جامعه در سطوح محلی، منطقه ای، ملی و جهانی در کلیه ساحت‌های تعلیم و تربیت تأکید کند.

توجه به تفاوت‌ها: برنامه‌ها ی درسی و تربیتی باید ضمن تأکید بر ویژگی‌های مشترک، به تفاوت‌های ناشی از محیط زندگی (شهری، روستایی، عشایری، فرهنگی و جغرافیایی)، جنسیتی و فردی دانش‌آموزان (استعدادها، توانایی ها، نیازها و علایق) توجه کرده و از انعطاف لازم برخوردار باشد.

یکپارچگی و فراگیری: برنامه‌های درسی و تربیتی باید برای تمام دانش‌آموزان (دانش‌آموزان عادی، دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و استعدادهای درخشان) به صورت به هم پیوسته و یکپارچه طراحی و تدوین

شود. این برنامه‌ها باید با رعایت انعطاف‌پذیری، با نیازهای هریک از گروه‌های دانش‌آموزان با نیازها و استعداد‌های خاص انطباق و سازگاری داده شود.

#### ۷-۴-۱-۱-۶- قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

برنامه ششم توسعه مشتمل بر ۲۰ بخش، ۱۲۴ ماده و ۱۲۸ تبصره است که مهم‌ترین موارد مرتبط با آموزش و پرورش به شرح ذیل می‌باشند:

#### بخش ۱۲= آموزش عمومی، آموزش عالی و علم و فناوری

مطابق با بند الف، ماده ۶۳ دولت مکلف است برای ایجاد تحول در نظام تعلیم و تربیت اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به نحوی که کلیه اقدامات آموزش و پرورش بر اساس این سند انجام شود و اقدامی مغایر با قانون و سند انجام نگیرد.

۲- تهیه نظام رتبه بندی معلمان و استقرار نظام پرداخت‌ها بر اساس تخصص و شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی معلمان و مهندسی نیروی انسانی بر اساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور با تصویب مجلس شورای اسلامی در قالب بودجه سنواتی

۳- ارتقا جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و انسانی عهده دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن به عنوان امر حاکمیتی با همکاری دستگاه‌های اجرایی

ت) دولت مکلف به تنظیم و اجرای حمایت‌هایی از خیرین مدرسه ساز می‌باشد و باید معادل کمک‌های تحقق یافته آنان را جهت تکمیل طرح‌های نیمه تمام خیرین در بودجه سنواتی منظور نماید.

ث) دولت مکلف است به منظور افزایش ایمنی و مقاوم سازی مدارس و فضاهای پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش معادل ریالی مبلغ سه میلیارد (۳۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار در طول اجرای قانون برنامه از محل حساب ذخیره ارزی پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی با اولویت طرح‌های (پروژه های) نیمه تمام آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی آموزش و پرورش اختصاص دهد.

**ماده ۶۴:** به منظور تحقق اقتصاد دانش بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور

**ماده ۶۶:** دولت موظف است به منظور حضور موثر نظام آموزش عالی کشور در تولید، توسعه و نشر علم و فناوری و تربیت دانشجو در سطح بین‌المللی و برقراری توازن و ارتقای کیفیت آموزش عالی و پژوهش و فناوری، در طول برنامه جدول ۱ را اجرایی نمایند.

## ۷-۴-۱-۱-۷- نقشه جامع علمی کشور

نقشه جامع علمی کشور بنا به تعریف، مجموعه‌ای است جامع و هماهنگ و پویا و آینده نگر، شامل مبانی، اهداف، سیاست‌ها و راهبردها، ساختارها و الزامات تحول راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزشهای اسلامی برای دستیابی به اهداف چشم انداز بیست ساله کشور بوده و همچنین تلاش شده بر مبنای ارزشی و بومی کشور، تجربیات گذشته و نظریه‌ها و نمونه های علمی و تجارب عملی تکیه شود. برخی از مهمترین راهبردهای کلان و ملی و اقدامات ملی در نظام آموزش و پرورش مطابق جدول ذیل آورده شده است.

جدول ۱. برخی از مهمترین راهبردهای کلان و راهبردهای و اقدامات ملی در نظام آموزش و پرورش

راهبردهای کلان	راهبردهای ملی	اقدامات ملی
اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام بخشیدن به آنها	<ul style="list-style-type: none"> <li>- سازماندهی نظام های حرفه ای مبتنی بر دانش علمی و فنی برای اداره واحدهای اقتصادی - اجتماعی و نهادینه کردن فرهنگ مهارت گرایی و پژوهش محوری و کارآفرینی در نظام علم و فناوری و نوآوری</li> <li>- ایجاد هماهنگی در سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در بین دوره آموزش رسمی عمومی، آموزش مهارتی و حرفه ای و آموزش عالی به منظور تداوم فرایند فعالیتهای تعلیم و تربیت</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- افزایش سهم وقف و خیریه در توسعه و پشتیبانی از مؤسسات و نهادهای علم و فناوری</li> <li>- استفاده از سازوکارها و مشوقهای مالی متنوع از جمله معافیت مالیاتی، کمک، وام، معافیت‌های گمرکی و تعرفهای برای تقویت نقش بخش خصوصی و بنگاههای نوآور در حوزه علم و فناوری</li> </ul>
توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمان‌های اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، شکوفا و مولد علم و فناوری	<ul style="list-style-type: none"> <li>- توسعه فرهنگ مطالعه و تنوع و تحقیق؛ تقویت روحیه پرسشگری و حقیقت جویی و یادگیری مادام العمر در سطح عموم و استفاده از یافته‌های تحقیقاتی و علمی در زندگی روزمره به صورت عاملی برای توسعه اجتماعی و بهبود زندگی،</li> <li>- فرهنگ سازی عمومی برای تقویت جنبش نرم افزاری و تولید بومی علم در جامعه و ارتقای آگاهی‌های علمی عمومی در ابعاد مختلف فرهنگی و سیاسی و اقتصادی،</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- افزایش دسترسی به منابع علمی از طریق گسترش کتابخانه‌های عمومی و مجازی در مناطق مختلف</li> <li>- به کارگیری فنون علمی و خلاقانه در روش های تعلیم و تربیت</li> </ul>
تحول و نوسازی نظام تعلیم و تربیت اعم از آموزش و پرورش	<ul style="list-style-type: none"> <li>- افزایش دسترسی همگانی به آموزش</li> <li>- ارتقای بهره‌وری و تقویت بنیه مالی نظام آموزش و پرورش</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- تقویت مشارکت عمومی در آموزش و پرورش از طریق تسهیل تأسیس مدارس غیر دولتی، حمایت از فعالیتهای آموزشی، تشویق واقفین و خیرین و حمایت از گسترش مدارس موفق</li> <li>- حمایت از شکل‌گیری و توسعه مؤسسات آموزشی غیردولتی مبتنی بر اهداف و ارزشهای نقشه جامع علمی کشور</li> <li>- توسعه نظام آموزش الکترونیک و زیرساختهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه آموزش عالی و آموزش و پرورش</li> </ul>
جهت دهی آموزش،	- توسعه و متوازن سازی زیرساخت، امکانات و	- حمایت از توسعه علوم و فناوریهای میان رشته ای

راهبردهای کلان	راهبردهای ملی	اقدامات ملی
پرورش، فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای کشور	تجهیزات، متناسب با سیاستها و راهبردهای پیشرفت علم و فناوری و نوآوری؛	

#### ۷-۴-۱-۱-۸- سند ملی آمایش سرزمین

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور؛ شورایی عالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند ملی آمایش سرزمین در افق ۱۴۲۴ را تصویب نمود. موارد مطرح در این سند در رابطه با نظام آموزش و پرورش به شرح ذیل است:

- توسعه زیرساختها و توانمندیهای ارائه خدمات علمی، آموزشی و درمانی به شهروندان کشورهای همسایه در شهرمنطقه های استانهای مرزی
- ارتقاء سطح آموزش، پژوهش و بهره وری نیروی کار
- فراهم نمودن دسترسی عادلانه به زیرساخت و خدمات بویژه آموزشی، بهداشتی و درمانی با کیفیت مطلوب در سراسر کشور بخصوص مناطق مرزی و کمتر برخوردار

#### ۷-۴-۱-۱-۹- سند آمایش استان خراسان رضوی

بیانیه چشم انداز آمایش استان خراسان رضوی بدین شرح است: "خراسان رضوی استانی با توسعه متوازن و پایدار، مبتنی بر اقتصاد دانایی محور، پیشرو در بخش خدمات برتر و گردشگری مذهبی با ارتقاء جایگاه کشاورزی، صنعت و معدن و حفاظت منابع طبیعی و محیط زیست سالم و مطلوب و در تعامل سازنده با سایر استان ها و کشورهای منطقه و جهان". موارد مطرح در سند آمایش استان در رابطه با نظام آموزش و پرورش را میتوان به شرح ذیل برشمرد:

- استان قطب علمی- آموزشی شرق کشور
- گسترش خدمات و توسعه نظام آموزشی و ساماندهی زیرساخت های آموزش و پرورش
- تقویت علم و فناوری در مراکز آموزش فنی حرفه ای و عمومی
- ارتقای شاخص های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی
- ظرفیت سازی، انطباق و نهادسازی آموزش و فرهنگ کار

#### ۷-۴-۱-۱-۱۰- سند ملی توسعه استان خراسان رضوی

در سند ملی توسعه استان خراسان رضوی با توجه به قابلیت ها و محدودیت های گسترده استان، توسعه آن بر اساس بهره گیری از موقعیت جغرافیایی و فرهنگی استان در تعاملات فراملی با استفاده از ظرفیت

های ممتاز در کشاورزی، گردشگری، صنعت و معدن، خدمات و ترانزیت مبادلات مرزی امکان پذیر می باشد. در سند ملی توسعه استان خراسان رضوی مصوب ۱۳۸۷ از جمله راهبردهای بلندمدت استان میتوان به ارتقاء شاخص های توسعه استانی، سطح زندگی، عدالت اجتماعی و سطح مشارکت مردم و دستیابی همگانی به آموزش ابتدایی و ترویج بهبود برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان اشاره نمود.

#### ۷-۴-۱-۲- اسناد فرادست نظام آموزش فنی و حرفه ای

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بر اساس ماده واحده شماره ۶۰۸۲ شورای انقلاب در تاریخ ۵۹/۴/۲۵ از ادغام مراکز تعلیمات حرفه ای، صندوق کارآموزی، کانون های کارآموزی و واحدهای مربوط به مطالعات نیروی انسانی و اشتغال وزارت کار و امور اجتماعی در جهت تربیت نیروی کار ماهر تشکیل گردیده است که زیر نظر وزارت کار و امور اجتماعی وظایف خود را به انجام می رساند. اهداف سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور شامل: تربیت نیروی کار ماهر و نیمه ماهر (آموزش جویندگان کار فاقد مهارت) و ارتقاء مهارت نیروی کار شاغل می باشد.

سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی براساس ماده ۱۵۱ قانون برنامه سوم، متولی آموزش های فنی و حرفه ای کوتاه مدت بوده که فعالیت های آموزشی خود را در دو بخش دولتی و غیردولتی سازماندهی نموده است.

امروزه تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص و کارآمد از عوامل کلیدی و انکارناپذیر در توسعه اقتصادی و اجتماعی هر کشور محسوب می گردد و هر نوع سرمایه گذاری کلان در بخشهای مختلف اقتصادی نیازمند به برنامه ریزی و سرمایه گذاری در بخش نیروی انسانی و توسعه منابع این نیرو می باشد. سازمان آموزش فنی و حرفه بعنوان متولی و مجری آموزش های فنی و حرفه ای کوتاه مدت در بخشهای کشاورزی، صنعت و خدمات می باشد. این سازمان که فراگیرترین دستگاه آموزشی کشور در این زمینه می باشد می کوشد در حیطه وظایف خود دستیابی به هدفهای تعیین شده در قانون اساسی را ممکن سازد و تا رفع نیاز بازار کار، فعالیت های خود را توسعه دهد و در عین حال بر جنبه کیفی آن نیز تاکید داشته، سعی می نماید مهارت شاغلین را با تکنولوژی روز همگام سازد. این سازمان با ایجاد زمینه های لازم برای تعلیم و تربیت جوانان و نوجوانان مستعد و علاقمند به حرفه آموزی، بازآموزی، ارتقاء مهارت شغلی در سطوح مختلف مهارتی، تربیت مدیران و سرپرستان، تربیت مربیان متخصص و ورزیده از طریق ایجاد مراکز فنی و حرفه ای ویژه برادران و خواهران، مراکز کارآموزی تکمیل مهارت و تخصص های ویژه، مرکز تربیت مربی، مراکز جوار کارخانجات فعالیت می نماید. به موازات برنامه های آموزشی سازمان و در جهت اجرای هر چه بهتر آموزش ها، فعالیت های پژوهشی، عمرانی و تجهیز و توسعه منابع انسانی صورت می پذیرد که اهم آنها عبارتند از: تدوین جزوات و استانداردهای آموزشی براساس کدهای بین المللی، تجدیدنظر در استانداردهای مهارت، تهیه استاندارد مشاغل، تحقیق و پژوهش در برنامه های آموزشی و وسایل کمک آموزشی و سمعی و بصری، تجهیز و راه اندازی کارگاههای مراکز، اجرای پروژه های ساختمانی مراکز جدید الاحداث، راه اندازی کارگاه های درجه یک، آزمون اصناف، تعیین صلاحیت علمی-فنی متقاضیان آموزشگاه های آزاد و مربیگری،

برگزاری همایش‌های تخصصی، صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ساختمانی، ساده سازی قوانین و دستورالعمل‌های اجرایی در بخشهای مختلف به منظور حذف تشریفات.

#### ۷-۴-۱-۲-۱- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

از سال ۱۳۴۹ و با تصویب قانون کارآموزی مسئولیت اجرای آموزش غیر رسمی فنی و حرفه‌ای با هدف تربیت کارگر حرفه‌ای به وزارت کار امور اجتماعی واگذار گردید. از سال ۱۳۵۸ و با تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، طبق اصول ۲۸ و ۴۳ وظایفی به عهده دولت نهاده شد که به نحوی از انحا با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ارتباط هستند که به برخی از آنها اشاره می‌شود.

اصل ۲۸ قانون اساسی: دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی برای احراز شغل را ایجاد نماید.

بند ۲ اصل ۴۳: تامین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل.

بند ۷ اصل ۴۳: استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر متناسب با احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.

در سال ۱۳۵۹ لایحه قانونی تشکیل شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای تصویب و در سال ۱۳۶۰ شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای تشکیل شد.

در سال ۱۳۶۲ آموزش فنی و حرفه‌ای به عنوان بخش مستقل در بودجه کشور منظور گردید و مسولیت کلیه آموزش‌های علمی و عملی (رسمی) فنی و حرفه‌ای به آموزش و پرورش واگذار گردید.

در سال ۱۳۷۹ در قانون برنامه سوم، ماده ۱۵۱ به منظور هماهنگی در امر سیاستگذاری آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیر رسمی تصویب شد. به موجب این اصل شورای عالی کارآموزی (مصوب ۱۳۴۹) و شورای عالی هماهنگی آموزش فنی و حرفه‌ای (مصوب ۱۳۵۹) و شورای عالی آموزش‌های علمی-کاربردی (مصوب ۱۳۶۹) منحل و ستاد هماهنگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به ریاست معاون اول رئیس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش، کار و امور اجتماعی، علوم-تحقیقات و فناوری-بهداشت-درمان و آموزش پزشکی-جهاد کشاورزی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی و دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان تشکیل گردید.

به موجب مواد ۱۰۷ و ۱۰۸ قانون کار جمهوری اسلامی ایران، سازمان عهده دار آموزش جوانان و کارجویان غیر ماهر و بازآموزی و ارتقا مهارت کارگران شاغل و تربیت و تامین مربیان فنی و حرفه‌ای است براساس تبصره ۳ ماده ۹ قانون بیکاری و آیین نامه مربوطه این سازمان موظف به بازآموزی و تجدید مهارت کارگران تحت پوشش بیمه بیکاری مبتنی بر نیاز بازار کار می‌باشد.

به استناد ماده ۸ آیین نامه مرتبط با نظام آموزش متوسطه شاخه کار-دانش (قانون اهداف و وظایف وزارت آموزش و پرورش) این سازمان با همکاری وزارتخانه‌ها - سازمان‌ها و مراکز تولیدی و آموزشی در

اجرای نظام جدید آموزش متوسطه موظف به آموزش دانش آموختگان شاخه کار و دانش و آزمون و ارائه گواهینامه مهارت به دانش آموان فارغ التحصیل این شاخه می‌باشد.

به موجب تبصره ۱۱ قانون کار جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه نحوه تشکیل و اداره آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد و موسسات کارآموزی آزاد سازمان موظف به ارائه پروانه تاسیس این آموزشگاهها و موسسات به اشخاص حقیقی و حقوقی و نظارت بر نحوه اداره آنها و آموزش در این آموزشگاهها و موسسات و آزمون و ارائه گواهینامه به کارآموزان آموزش دیده آنها می‌باشد.

بر اساس تبصره ۳ ماده ۱۶ قانون صنفی و آیین نامه اجرایی این تبصره، آزمون و تشخیص و تعیین صلاحیت فنی و میزان مهارت کارگران فنی واحدهای صنفی را سازمان عهده دار است.

بر اساس تبصره ۳ ماده ۱۱۰ قانون کار جمهوری اسلامی ایران و آیین نامه ایجاد مراکز کارآموزی جوار کارگاه و بین کارگاهی، سازمان موظف به نظارت و کنترل دوره‌های کارآموزی این مراکز و همکاری جهت برگزاری آزمون و تعیین صلاحیت فنی آموزش دیدگان و ارائه گواهینامه مهارت می‌باشد.

#### ۷-۴-۱-۲- نقشه جامع علمی کشور

برخی از مهمترین راهبردهای کلان، راهبردهای ملی و اقدامات ملی در حوزه آموزش فنی و حرفه ای مطابق جدول ذیل آورده شده است.

جدول ۲. برخی از مهمترین راهبردهای کلان و راهبردهای و اقدامات ملی در نظام فنی و حرفه ای

راهبردهای کلان	راهبردهای ملی	اقدامات ملی
اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام بخشیدن به آنها	<ul style="list-style-type: none"> <li>- سازماندهی نظام های حرفه ای مبتنی بر دانش علمی و فنی برای اداره واحدهای اقتصادی - اجتماعی و نهادینه کردن فرهنگ مهارت گرایی و پژوهش محوری و کارآفرینی در نظام علم و فناوری و نوآوری</li> <li>- ایجاد هماهنگی در سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در بین دوره آموزش رسمی عمومی، آموزش مهارتی و حرفه ای و آموزش عالی به منظور تداوم فرایند فعالیت‌های تعلیم و تربیت</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- افزایش سهم وقف و خیریه در توسعه و پشتیبانی از مؤسسات و نهادهای علم و فناوری</li> <li>- استفاده از سازوکارها و مشوقهای مالی متنوع از جمله معافیت مالیاتی، کمک، وام، معافیت‌های گمرکی و تعرفه‌های برای تقویت نقش بخش خصوصی و نگاه های نوآور در حوزه علم و فناوری</li> </ul>
جهت دادن چرخه علم و فناوری و نوآوری به ایفای نقش مؤثرتر در اقتصاد	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان و فرهنگ کارآفرینی</li> <li>و ارتقای توانایی علمی و فناوری و مهارتی افراد با تأکید بر نیازهای جامعه و ایجاد آمادگی جهت پذیرش مسئولیتهای شغلی</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- حمایت از توسعه آموزش مهارت های پیشرفته با مشارکت بخش خصوصی</li> </ul>



#### ۷-۴-۱-۲-۳- قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

**ماده ۴:** ت-افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به ویژه فارغ التحصیلان دبیرستان ها، هنرستان ها تا مقطع کارشناسی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی با ارائه آموزش های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه ای با استفاده از ظرفیت های خدمت زیر پرچم و کارورزی دانشجویان

**ماده ۶۵:** ب- دولت موظف است به منظور افزایش سهم آموزش های مهارتی در نظام آموزشی کشور با رویکرد تحقق اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان در طول اجرای قانون برنامه از طریق بازننگری و اصلاح ساختار نظام اداری دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و افزایش منابع و تجهیزات نسبت به افزایش سهم دانشگاه فنی و حرفه ای و دانشگاه جامع علمی کاربردی در نظام آموزشی کشور اقدام و تجهیزات آموزشی هنرستان ها، آموزشکده ها و دانشکده های فنی و حرفه ای را به روز نماید.

پ- از ابتدای اجرای قانون برنامه، دانشکده ها و آموزشکده های فنی و حرفه ای زیر مجموعه وزارت آموزش و پرورش با کلیه امکانات، اموال منقول و غیر منقول و نیروی انسانی و دارایی ها و تعهدات و مسئولیت ها از وزارت مذکور منتزع و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ملحق می گردد.

#### ۷-۴-۱-۲-۴- قانون نظام جامع آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی

**ماده ۱:** در اجرای بندهای یک و دو سیاست های کلی اشتغال و بندهای (د) و (ه) ماده ۲۱ قانون برنامه پنجساله توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹ و با توجه به سیاست های کلان و اسناد بالادستی به منظور گسترش شایستگی حرفه ای، ارتقای جایگاه آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی، کاهش فاصله سطح شایستگی نیروی کار کشور با سطح استاندارد جهانی، هماهنگی در سیاستگذاری کلان، مدیریت در برنامه ریزی آموزش های فنی، حرفه ای و مهارتی و تربیت نیروی کار شایسته، نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه ای و مهارتی که در این قانون نظام نامیده می شود و چارچوب صلاحیت حرفه ای ملی برای تحقق اهداف زیر ایجاد می شود:

- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و اخلاق حرفه ای مبتنی بر ارزشهای اسلامی و ملی
- آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار فعلی و آتی و ارتقای توان کارآفرینی
- افزایش نقش آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ایجاد هماهنگی و تعامل بین این نظام با سایر نظام های آموزشی و اقتصادی
- کمک به تولید ثروت و کاهش فقر در جامعه از طریق توانمندسازی نیروی کار و کمک به افزایش اشتغال، خوداشتغالی، و کاهش بیکاری

- ارتقای کیفیت آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی مبتنی بر چهارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و کاهش فاصله میان سطح شایستگی‌های مورد نیاز فعلی و آتی بازار کار و شایستگی شاغلان در کشور
- فراهم سازی زمینه یادگیری مادام العمر افراد جامعه جهت دستیابی به عدالت آموزشی در حوزه شغل و حرفه
- به کارگیری سودمندی‌های اجتماعی و فرهنگی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در راستای تعالی جمعیت با ایجاد سازگاری میان نظام‌های تربیتی و آموزش‌های عمومی و فنی و حرفه ای
- افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه در سهم بری عادلانه در زنجیره تولید تا مصرف
- توانمندسازی نیروی کار در راستای محور قراردادن رشد بهره وری در اقتصاد
- فعال سازی سرمایه‌های انسانی به منظور توسعه کارآفرینی

**ماده ۳:** آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی به صورت آموزش دولتی غیردولتی، نیمه دولتی و مشارکت بین المللی در قالب آموزش‌های حضوری، نیمه حضوری و مجازی اجرا می‌گردد.

#### ۷-۴-۱-۲-۵- سند ملی آمایش سرزمین

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور؛ شورایی عالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند ملی آمایش سرزمین در افق ۱۴۲۴ مشتمل بر ۱۶ ماده را تصویب نمود. از جمله موارد مطرح در این سند در رابطه با نظام آموزش فنی و حرفه ای میتوان به گسترش و ارتقای رویکردهای تقاضا محور آموزش فنی و حرفه ای و تنوع بخشی به شیوه های مهارت افزایی متناسب با تخصصها و مزیت های هر منطقه اشاره نمود.

#### ۷-۴-۱-۲-۶- سند آمایش استان

موارد مطرح در سند آمایش استان در رابطه با نظام آموزش فنی و حرفه ای را میتوان به شرح ذیل برشمرد:

- استان خراسان رضوی قطب آموزش عالی و فنی حرفه ای، تولید دانش و فن آوری برتر در سطح کشور و منطقه
- تقویت علم و فناوری در مراکز آموزشی فنی و حرفه ای و عمومی
- توسعه نظام آموزشی، پژوهشی و تقویت آموزش فنی و حرفه ای متناسب با نیازهای بازار کار
- جذب مشارکت بخش خصوصی در دستیابی به دانش، مهارت های فنی و تخصصی برای افراد مستعد

### ۷-۴-۱-۲-۷- سند ملی توسعه استان خراسان رضوی

یکی از گام های اساسی و ارزشمند برداشته شده در قالب نظام برنامه ریزی برنامه چهارم توسعه کشور، تهیه و تدوین اسناد ملی توسعه استانی است که با هدف توجه به تقویت برنامه ریزی منطق های به خصوص در راستای سیاست های تمرکز زدایی صورت گرفته است. در سند ملی توسعه استان خراسان رضوی با توجه به قابلیت ها و محدودیت های گسترده استان، توسعه آن بر اساس بهره گیری از موقعیت جغرافیایی و فرهنگی استان در تعاملات فراملی با استفاده از ظرفیت های ممتاز در کشاورزی، گردشگری، صنعت و معدن، خدمات و ترانزیت مبادلات مرزی امکان پذیر می باشد. در سند ملی توسعه استان خراسان رضوی مصوب ۱۳۸۷ از جمله راهبردهای بلندمدت استان، "توسعه آموزش های فنی و حرفه ای، آموزش های علمی و کاربردی و آموزش عالی متناسب با نیازهای استان و تعاملات فراملی آن و برپایه کریدور علمی و فن آوری و بازار دانایی" می باشد.

### ۷-۴-۲- جمع بندی بخش مرور اسناد

موضوعات محوری بدست آمده از بررسی اسناد به تفکیک دو بخش آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای در جداول ذیل خلاصه شده است.

جدول ۳. برخی از مهمترین موضوعات محوری مرتبط با نظام آموزش و پرورش مستخرج از مرور اسناد فرادستی

موضوعات محوری	سند
آشنا ساختن دانش آموزان به علوم و فنون و صنایع و حرف مورد نیاز جامعه	قانون اساسی
شناخت و شکوفا کردن و پرورش استعداد های دانش آموزان	
برخورداری از آموزش های عمومی برای کلیه دانش آموزان کشور و تامین نیازمندی های آموزشی و پرورشی	
زیر پوشش قرار دادن کلیه کودکان لازم التعلیم و تقویت نهضت سوادآموزی	
آموزش مستمر معلمان و کارکنان وزارت به منظور ارتقاء سطح توانایی شغلی آنان	سند تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت
تامین و بسط عدالت آموزشی	
تنوع بخشی به محیط های یادگیری و در ارائه خدمات آموزشی	
افزایش نقش مدرسه	سند چشم انداز ۱۴۰۴
استفاده از فناوری های نوین	
برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه ی اجتماعی در تولید ملی	سیاست های کلی نظام
ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی	
ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم	در حوزه آموزش و پرورش
اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه آنان برای خدمت مطلوب	
ایجاد تحول در نظام برنامه ریزی آموزشی و درسی	
بهینه سازی فضا، زیرساخت های کالبدی و تجهیزات مدارس	

موضوعات محوری	سند
تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تأکید بر توانمندسازی معلمان و دانش‌آموزان این مناطق	
تحول در ساختار مالی، اداری و نظام مدیریتی	
تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی	
اصول ناظر بر برنامه‌های درسی: جامعیت، توجه به تفاوت‌ها، یکپارچگی و فراگیری، تربیت و یادگیری کار و فن آوری	برنامه درسی ملی
تاکید بر نقش مدرسه	
تهیه نظام رتبه بندی معلمان و استقرار نظام پرداختها بر اساس تخصص با شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه بندی معلمان و مهندسی نیروی انسانی بر اساس سند تحول و نقشه جامع علمی کشور	برنامه ششم توسعه
ارتقای جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهمترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و انسانی	
افزایش ایمنی و مقاوم سازی مدارس و فضاهای آموزشی و پرورشی	
دولت مکلف به تنظیم و اجرای سیاستهای حمایتی از خیرین مدرسه ساز است	
توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمان‌های اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، شکوفا و مولد علم و فناوری	نقشه جامع علمی کشور
افزایش دسترسی همگانی به آموزش	
توسعه نظام آموزش الکترونیک	
توسعه زیرساخت ها و توانمندی های ارائه خدمات علمی و آموزشی	سند ملی آمایش
ارتقاء سطح آموزش، پژوهش و بهره وری نیروی کار	
فراهم نمودن دسترسی عادلانه به زیرساخت ها و خدمات بویژه آموزشی	
قطب علمی و آموزشی شرق کشور	سند آمایش استان
گسترش خدمات و توسعه نظام آموزشی	
ساماندهی زیرساخت های آموزش و پرورش	
تقویت علم و فناوری در مراکز آموزش فنی حرفه ای و عمومی	
ارتقای شاخص های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی	
ظرفیت سازی، انطباق و نهادسازی آموزش و فرهنگ کار	
ارتقاء شاخص های توسعه و عدالت اجتماعی	سند ملی توسعه استان
دستیابی همگانی به آموزش ابتدایی	

جدول ۴. برخی از مهمترین موضوعات محوری مرتبط با نظام آموزش فنی و حرفه‌ای مستخرج از مرور اسناد فرادستی

موضوعات محوری	سند
دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی برای احراز شغل را ایجاد نماید.	قانون اساسی
تامین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل	

موضوعات محوری	سند
استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر متناسب با احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور	
سازماندهی نظام های حرفه ای مبتنی بر دانش علمی و فنی برای اداره واحدهای اقتصادی - اجتماعی و نهادینه کردن فرهنگ مهارت گرایی و پژوهش محوری و کارآفرینی در نظام علم و فناوری و نوآوری	نقشه جامع علمی کشور
ایجاد هماهنگی در سیاستگذاری و برنامه ریزی در بین دوره آموزش رسمی عمومی، آموزش مهارتی و حرفه ای و آموزش عالی به منظور تداوم فرایند فعالیتهای تعلیم و تربیت	
ترویج فرهنگ کسب و کار دانش بنیان و فرهنگ کارآفرینی و ارتقای توانایی علمی و فناوری و مهارتی افراد با تأکید بر نیازهای جامعه و ایجاد آمادگی جهت پذیرش مسؤولیت های شغلی	
افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به ویژه فارغ التحصیلان دبیرستان ها، هنرستان ها تا مقطع کارشناسی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی با ارائه آموزش های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه ای	برنامه ششم توسعه
افزایش سهم آموزش های مهارتی در نظام آموزشی کشور با رویکرد تحقق اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان	
افزایش سهم دانشگاه فنی و حرفه ای و دانشگاه جامع علمی کاربردی در نظام آموزشی کشور	
افزایش تجهیزات آموزشی هنرستان ها، آموزشکده ها و دانشکده های فنی و حرفه ای	
ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی	
آموزش و تربیت نیروی انسانی مشخص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار و ارتقای توان کارآفرینی	قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه ای و مهارتی
ارتقای کیفیت آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی	
فراهم سازی زمینه یادگیری مادام العمر افراد جامعه جهت دستیابی به عدالت آموزشی در حوزه شغل و حرفه	
بکارگیری سودمندی های اجتماعی و فرهنگی آموزش های فنی و حرفه ای در راستای تعالی جمعیت	
آموزش و تربیت فنی، حرفه ای و مهارتی به صورت آموزش دولتی غیردولتی، نیمه دولتی و مشارکت بین المللی در قالب آموزش های حضوری، نیمه حضوری و مجازی	
گسترش و ارتقای رویکردهای تقاضا محور آموزش فنی و حرفه ای و تنوع بخشی به شیوه های مهارت افزایی متناسب با تخصص ها و مزیت های هر منطقه	سند ملی آمایش
استان قطب آموزش عالی و فنی و حرفه ای، تولید دانش و فناوری برتر در سطح کشور و منطقه	
تقویت علم و فناوری در مراکز آموزشی فنی و حرفه ای	سند آمایش استان
تقویت آموزش فنی و حرفه ای متناسب با نیازهای بازار کار	
جذب مشارکت بخش خصوصی در دستیابی به دانش، مهارت های فنی و تخصصی برای افراد مستعد	
توسعه آموزش های فنی و حرفه ای، آموزش های علمی و کاربردی و آموزش عالی متناسب با نیازهای استان و تعاملات فراملی آن و برپایه کریدور علمی و فن آوری و بازار دانایی	سند ملی توسعه استان

## ۷-۴-۳- بررسی و تحلیل وضعیت آموزش و پرورش در استان و جایگاه آن در منطقه و کشور

## ۷-۴-۳-۱- توزیع دانش آموزان به تفکیک دوره های تحصیلی

بر اساس آخرین سالنامه اماری کشور در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، از جمعیت ۱۴.۷ میلیون نفری دانش آموز کشور در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، ۷.۵ میلیون نفر (۵۱.۴ درصد) را دانش آموزان پسر و حدود ۷.۲ میلیون نفر (۴۸.۶ درصد) را دانش آموزان دختر تشکیل می دهند. در سطح استان خراسان رضوی نیز از حدود ۱.۳ میلیون نفر دانش آموز استان، حدود ۶۷۲ هزار نفر را دانش آموزان پسر و حدود ۶۳۹ هزار نفر را دانش آموزان دختر تشکیل می دهند. براین اساس، حدود ۹ درصد دانش آموزان کشور در استان خراسان رضوی مشغول به تحصیل هستند. همچنین ۹.۱ درصد دانش آموزان دوره ابتدایی کشور، ۸.۸ درصد دانش آموزان دوره متوسطه اول کشور و ۸.۳ درصد دانش آموزان دوره متوسطه دوم کشور در استان خراسان رضوی نیز در استان خراسان رضوی وجود دارند.

جدول ۵. توزیع دانش آموزان به تفکیک دوره های تحصیلی در سطح کشور و استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

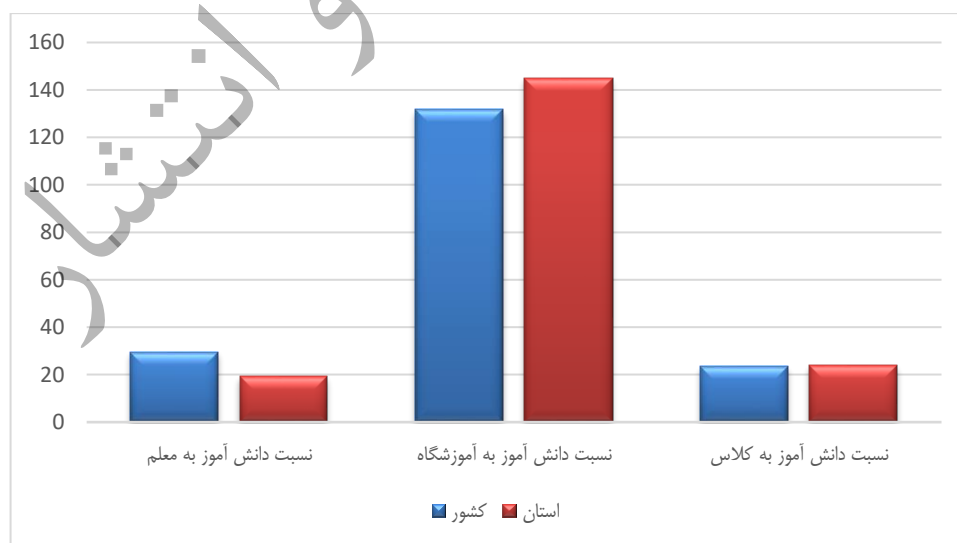
سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰	دانش آموزان دوره ابتدایی						دانش آموزان					
	دختر		پسر		کل		دختر		پسر		کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کشور	۱۴۷۴۹۰۶۹	۱۰۰	۴۳۴۰۳۵۶	۱۰۰	۸۴۴۳۵۲۸	۱۰۰	۷۱۷۱۸۷۰	۱۰۰	۷۵۷۷۱۹۹	۱۰۰	۱۴۷۴۹۰۶۹	۱۰۰
استان	۱۳۱۲۰۳۸	۸.۹	۳۹۴۸۲۲	۹.۱	۷۷۰۳۵۴	۹.۱	۶۳۹۲۶۹	۸.۹	۶۷۲۷۳۹	۸.۹	۱۳۱۲۰۳۸	۸.۹
سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰	دانش آموزان دوره متوسطه اول						دانش آموزان دوره متوسطه دوم					
	دختر		پسر		کل		دختر		پسر		کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کشور	۳۵۴۰۳۷۵	۱۰۰	۱۴۰۶۰۰۷	۱۰۰	۲۷۶۵۱۶۶	۱۰۰	۱۷۰۹۵۳۹	۱۰۰	۱۸۳۰۸۳۶	۱۰۰	۳۵۴۰۳۷۵	۱۰۰
استان	۳۱۲۱۳۶	۸.۸	۱۱۷۴۳۷	۸.۳	۲۳۹۵۴۸	۸.۳	۱۵۱۶۵۶	۸.۹	۱۶۰۴۸۰	۸.۸	۳۱۲۱۳۶	۸.۸

### ۷-۴-۳-۲- نسبت دانش آموزان به معلم، کلاس و آموزشگاه به تفکیک دوره های تحصیلی

براساس آخرین سالنامه آماری کشور و استان در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰، تعداد کل معلمان استان خراسان رضوی در این سال ۶۸۴۰۲ نفر بوده است که سهمی معادل ۱۳.۷ درصد از تعداد کل معلمان کشور را به خود اختصاص داده است. همچنین در این سال تحصیلی، ۸.۷ درصد تعداد کل کلاس ها و ۸.۱ درصد آموزشگاه های کشور در استان خراسان رضوی وجود دارند. در استان خراسان رضوی به ازای هر نفر معلم، حدود ۱۹ نفر دانش آموز وجود دارد که این میزان در کشور حدود ۲۹ نفر دانش آموز به ازای هر معلم است که نشان می دهد وضعیت استان در مقایسه با کشور در شرایط بهتر و مناسب تری قرار دارد. در استان خراسان رضوی به ازای هر کلاس حدود ۲۴ نفر دانش آموز وجود دارد که این میزان با نسبت کشوری آن تقریباً برابر است. همچنین به ازای هر آموزشگاه در استان خراسان رضوی حدود ۱۴۵ نفر دانش آموز وجود دارد که این میزان در سطح کشور حدود ۱۳۲ نفر دانش آموز به ازای هر آموزشگاه است که نشان می دهد وضعیت استان در مقایسه با نسبت کشوری در شرایط نامناسبی قرار دارد.

جدول ۶. نسبت دانش آموزان به معلم، کلاس و آموزشگاه در سطح کشور و استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سال تحصیلی ۱۳۹۹- ۱۴۰۰	دانش آموزان		معلمان		کلاس		آموزشگاه		نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد		
کشور	۱۴۷۴۹۰۶۹	۱۰۰	۵۰۰۵۸۲	۱۰۰	۶۲۸۲۲۳	۱۰۰	۱۱۲۰۲۷	۱۰۰	۲۳.۵	۲۹.۵
استان	۱۳۱۲۰۳۸	۸.۹	۶۸۴۰۲	۱۳.۷	۵۴۷۶۱	۸.۷	۹۰۴۴	۸.۱	۲۴.۰	۱۹.۲

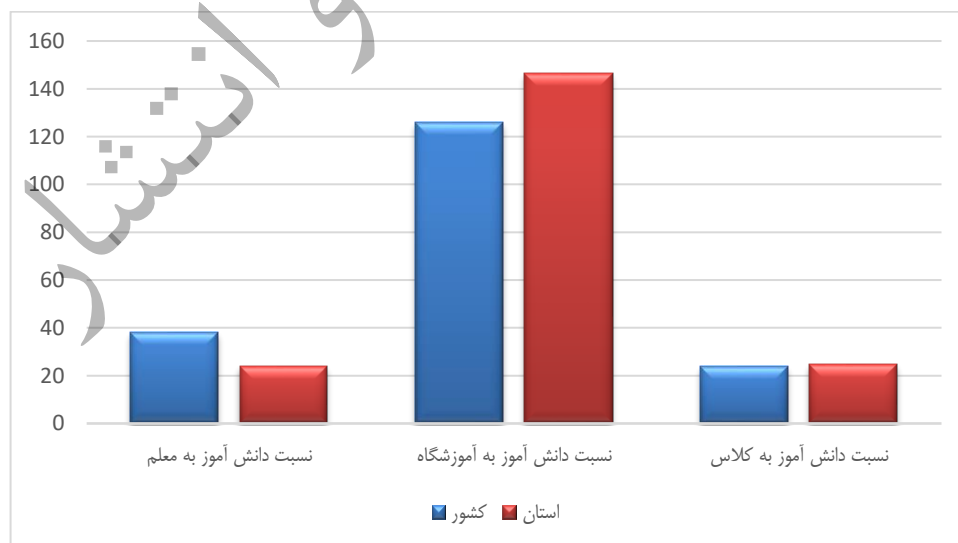


شکل ۲. نسبت دانش آموزان به معلم، کلاس و آموزشگاه در سطح کشور و استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

براساس آخرین سالنامه آماری کشور و استان در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰، تعداد کل معلمان دوره ابتدایی استان خراسان رضوی در این سال ۳۱۹۹۳ نفر بوده است که سهمی معادل ۱۴.۴ درصد از تعداد کل معلمان دوره ابتدایی کشور را به خود اختصاص داده است. همچنین در این سال تحصیلی، ۸.۸ درصد کل کلاس ها و ۷.۸ درصد آموزشگاه های دوره ابتدایی کشور در استان خراسان رضوی وجود دارند. در استان خراسان رضوی به ازای هر نفر معلم دوره ابتدایی، حدود ۲۴ نفر دانش آموز دوره ابتدایی وجود دارد که این میزان در کشور حدود ۳۸ نفر دانش آموز دوره ابتدایی به ازای هر معلم دوره ابتدایی است که نشان می دهد وضعیت استان در مقایسه با کشور در شرایط بهتر و مناسب تری قرار دارد. در استان خراسان رضوی به ازای هر کلاس دوره ابتدایی، حدود ۲۵ نفر دانش آموز دوره ابتدایی وجود دارد که این میزان با نسبت کشوری آن تقریباً برابر است. همچنین به ازای هر آموزشگاه دوره ابتدایی در استان خراسان رضوی حدود ۱۴۷ نفر دانش آموز دوره ابتدایی وجود دارد که این میزان در سطح کشور حدود ۱۲۶ نفر دانش آموز دوره ابتدایی به ازای هر آموزشگاه دوره ابتدایی است که نشان می دهد وضعیت استان در مقایسه با نسبت کشوری در شرایط نامناسبی قرار دارد.

جدول ۷. نسبت دانش آموزان دوره ابتدایی به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره ابتدایی کشور و استان در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سال تحصیلی ۱۳۹۹- ۱۴۰۰	دانش آموزان		معلمان		کلاس		آموزشگاه		نسبت دانش آموز به معلم	نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد			
کشور	۸۴۴۳۵۲۸	۱۰۰	۲۲۲۳۱۸	۱۰۰	۳۵۵۹۷۳	۱۰۰	۶۷۱۱۶	۱۰۰	۳۸.۰	۲۳.۷	۱۲۵.۸
استان	۷۷۰۳۵۴	۹.۱	۳۱۹۹۳	۱۴.۴	۳۱۳۴۸	۸.۸	۵۲۶۰	۷.۸	۲۴.۱	۲۴.۶	۱۴۶.۵



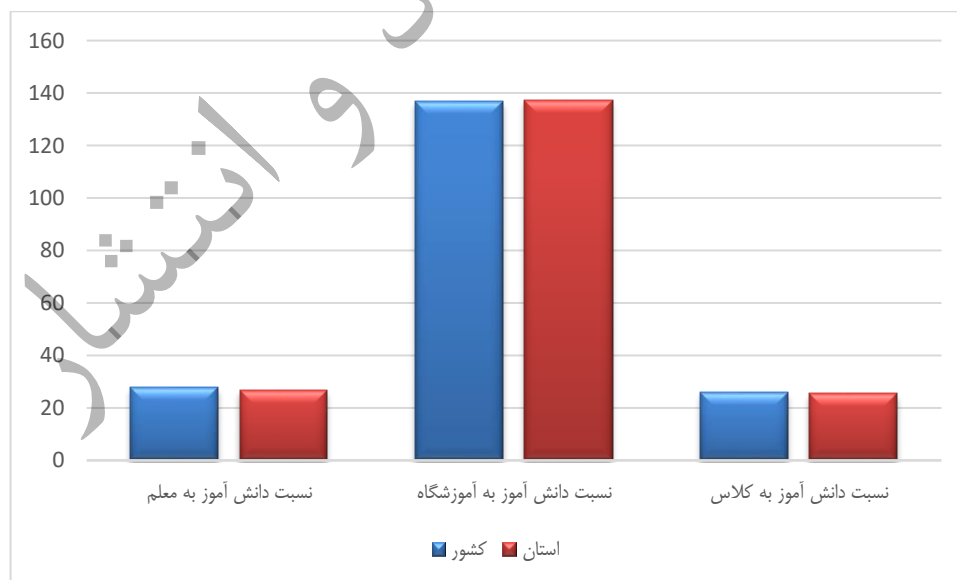
شکل ۳. نسبت دانش آموزان دوره ابتدایی به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره ابتدایی کشور و استان در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰



براساس آخرین سالنامه آماری کشور و استان در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰، تعداد کل معلمان دوره متوسطه اول استان خراسان رضوی در این سال ۱۱۶۹۰ نفر بوده است که سهمی معادل ۹.۲ درصد از تعداد کل معلمان دوره متوسطه اول کشور را به خود اختصاص داده است. همچنین در این سال تحصیلی، ۸.۹ درصد تعداد کل کلاس ها و ۸.۸ درصد آموزشگاه های دوره متوسطه اول کشور در استان خراسان رضوی وجود دارند. در استان خراسان رضوی به ازای هر نفر معلم دوره متوسطه اول، حدود ۲۷ نفر دانش آموز دوره متوسطه اول وجود دارد که این میزان در کشور حدود ۲۸ نفر دانش آموز دوره متوسطه اول به ازای هر معلم دوره متوسطه اول است. در استان خراسان رضوی به ازای هر کلاس دوره متوسطه اول، حدود ۲۶ نفر دانش آموز دوره متوسطه اول وجود دارد که این میزان با نسبت کشوری تقریبا برابر است. همچنین به ازای هر آموزشگاه دوره متوسطه اول در استان خراسان رضوی حدود ۱۳۷ نفر دانش آموز دوره متوسطه اول وجود دارد که این میزان با نسبت کشوری تقریبا برابر است. به طور کلی نسبت دانش آموزان به معلم، کلاس و آموزشگاه در دوره متوسطه اول با میانگین کشوری آنها تقریبا برابر است.

جدول ۸. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه اول به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه اول کشور و استان

سال تحصیلی	دانش آموزان		معلمان		کلاس		آموزشگاه		نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به معلم
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد			
کشور	۳۵۴۰۳۷۵	۱۰۰	۱۳۷۵۹۵	۱۰۰	۱۳۷۳۱۵	۱۰۰	۲۵۸۸۲	۱۰۰	۲۵.۸	۱۳۶.۸	۲۷.۷
استان	۳۱۲۱۳۶	۸.۸	۱۱۶۹۰	۹.۲	۱۲۲۱۱	۸.۹	۲۲۷۳	۸.۸	۲۵.۶	۱۳۷.۳	۲۶.۷

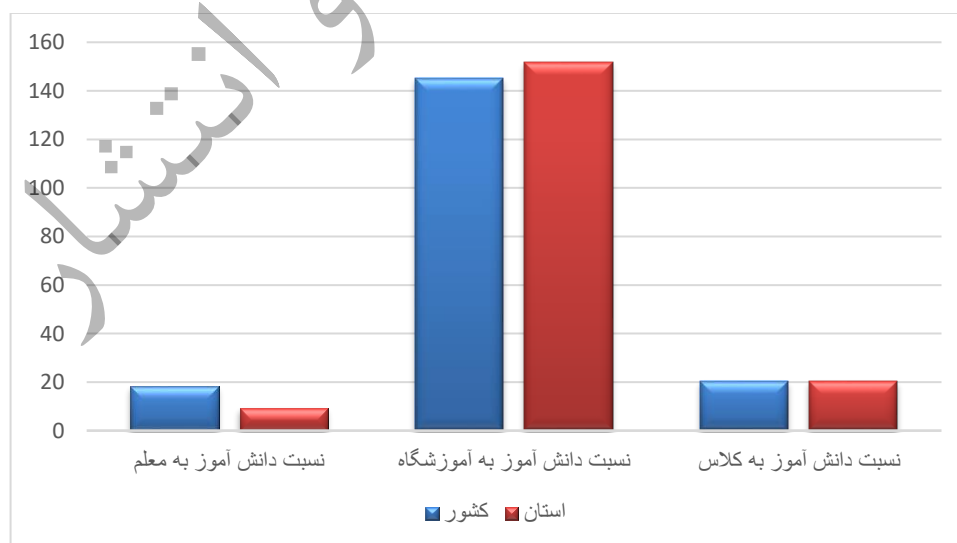


شکل ۴. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه اول به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه اول کشور و استان

براساس آخرین سالنامه آماری کشور و استان در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰، تعداد کل معلمان دوره متوسطه دوم استان خراسان رضوی در این سال ۲۴۷۱۹ نفر بوده است که سهمی معادل ۱۶.۴ درصد از تعداد کل معلمان دوره متوسطه دوم کشور را به خود اختصاص داده است. همچنین در این سال تحصیلی، ۸.۳ درصد تعداد کل کلاس ها و ۷.۹ درصد آموزشگاه های دوره متوسطه دوم کشور در استان خراسان رضوی وجود دارند. در استان خراسان رضوی به ازای هر نفر معلم دوره متوسطه دوم، حدود ۹ نفر دانش آموز دوره متوسطه دوم وجود دارد که این میزان در کشور حدود ۱۸ نفر دانش آموز دوره متوسطه دوم به ازای هر معلم دوره متوسطه دوم است که نشان می دهد وضعیت استان در مقایسه با کشور در شرایط بهتری قرار دارد. در استان خراسان رضوی به ازای هر کلاس دوره متوسطه دوم، حدود ۲۰ نفر دانش آموز دوره متوسطه دوم وجود دارد که این میزان با نسبت کشوری آن تقریباً برابر است. همچنین به ازای هر آموزشگاه دوره متوسطه دوم در استان خراسان رضوی حدود ۱۵۲ نفر دانش آموز دوره متوسطه دوم وجود دارد که این میزان در سطح کشور حدود ۱۴۵ نفر دانش آموز دوره متوسطه دوم به ازای هر آموزشگاه دوره متوسطه دوم است که نشان می دهد وضعیت استان در مقایسه با نسبت کشوری در شرایط نامناسبی قرار دارد.

جدول ۹. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه دوم به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه دوم کشور و استان

سال تحصیلی ۱۳۹۹- ۱۴۰۰	دانش آموزان		معلمان		کلاس		آموزشگاه		نسبت دانش آموز به آموزشگاه
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
کشور	۲۷۶۵۱۶۶	۱۰۰	۱۵۰۶۶۹	۱۰۰	۱۳۵۰۳۵	۱۰۰	۱۹۰۲۹	۱۰۰	۱۴۵.۳
استان	۲۲۹۵۴۸	۸.۳	۲۴۷۱۹	۱۶.۴	۱۱۲۰۲	۸.۳	۱۵۱۱	۷.۹	۱۵۱.۹



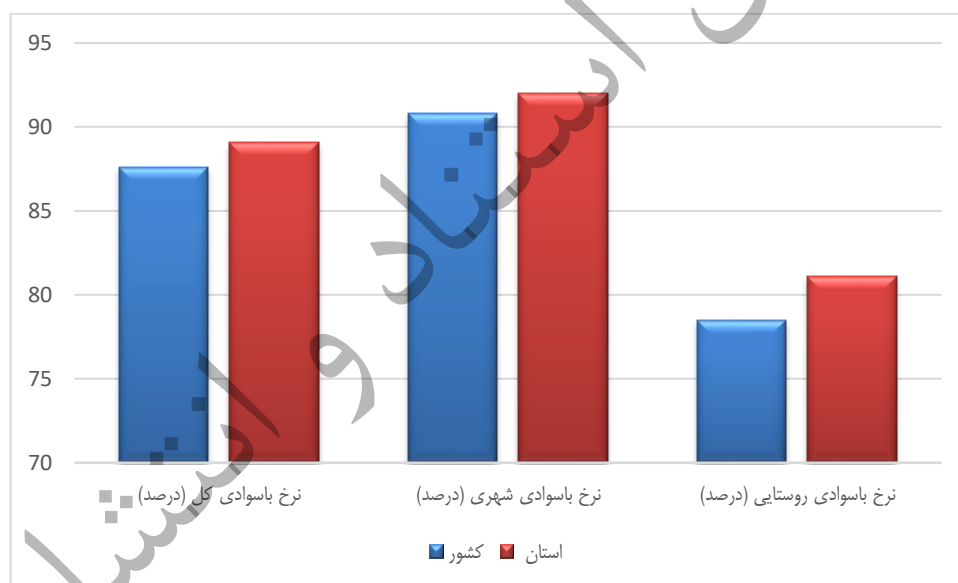
شکل ۵. نسبت دانش آموزان دوره متوسطه دوم به معلم، کلاس و آموزشگاه دوره متوسطه دوم کشور و استان

### ۷-۴-۳- نرخ باسوادی مناطق شهری و روستایی

نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر کشور براساس آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵، ۸۷.۶ درصد بوده است که این میزان در استان خراسان رضوی ۸۹.۱ درصد می باشد که نشان می دهد نرخ باسوادی جمعیت در استان از میانگین کشوری بیشتر است. در سطح مناطق شهری نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر جمعیت شهری کشور ۹۰.۸ درصد است که این میزان در استان خراسان رضوی ۹۲ درصد است. در سطح مناطق روستایی نیز نرخ باسوادی ۷۸.۵ درصد است و این میزان در استان ۸۱.۱ درصد است. نتایج نشان می دهد که نرخ باسوادی جمعیت و به تفکیک مناطق شهری و روستایی از میانگین کشوری آنها بیشتر است.

جدول ۱۰. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سطح کشور و استان سال ۱۳۹۵

سرشماری سال ۱۳۹۵	نرخ باسوادی (درصد)			نرخ باسوادی شهری (درصد)			نرخ باسوادی روستایی (درصد)		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
کشور	۸۷.۶	۹۱	۸۴.۲	۹۰.۸	۹۳.۵	۸۸	۷۸.۵	۸۳.۹	۷۲.۹
استان	۸۹.۱	۹۱.۹	۸۶.۲	۹۲	۹۴.۲	۸۹.۷	۸۱.۱	۸۵.۶	۷۶.۴



شکل ۶. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر به تفکیک مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۹۵

### ۷-۴-۳-۴- تعداد مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای

بر اساس گزارش مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت کار و سالنامه های آماری سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، تعداد کل مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور در سال ۱۳۹۷ از ۱۲.۳۷۲ مرکز به ۱۳.۰۲۲ مرکز در سال ۱۳۹۸ افزایش پیدا کرده است و در سطح استان خراسان رضوی نیز تعداد مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای از ۸۴۲ مرکز در سال ۱۳۹۷ به ۸۹۵ مرکز در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته

است. ولی در سال ۱۳۹۹ تعداد کل مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور برابر ۱۱ هزار و ۲۷۸ مرکز بوده که نسبت به سال قبل از آن ۱۳.۴ درصد کاهش داشته است و در سطح استان خراسان رضوی نیز تعداد مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای از ۸۹۵ مرکز در سال ۱۳۹۸ به ۸۵۳ مرکز در سال ۱۳۹۹ کاهش داشته است (کاهش ۴.۸ درصدی) که دلیل وجود این امر می‌تواند تداوم بیماری کرونا و تعطیلی بسیاری از آموزشگاه‌ها و مراکز آموزشی در این سال باشد. در سال ۱۴۰۰ تعداد کل مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور برابر ۱۲.۳۸۱ مرکز است که در مقایسه با سال قبل از آن (۱۱.۲۷۸) مرکز در سال (۱۳۹۹)، حدود ۹.۸ درصد افزایش یافته است. در سطح استان خراسان رضوی نیز در سال ۱۴۰۰ تعداد مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای ۸۹۳ مرکز بوده که در مقیاسه با سال قبل از آن حدود ۴.۷ افزایش داشته است. سهم استان خراسان رضوی در سال ۱۴۰۰، از تعداد کل مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای حدود ۷.۲ درصد است.

جدول ۱۱. تعداد مراکز سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب بخش، جنس، مهارت آموز در کشور و استان

سال های ۱۴۰۰-۱۳۹۷		جمع کل				دولتی <sup>۱</sup>			غیردولتی <sup>۲</sup>			
		مرد	زن	مرد زن	جمع	مرد	زن	مرد زن	جمع	مرد	زن	مرد زن
۱۳۹۷	کشور	۱۲۳۷۲	۱۲۹۲	۸۸۱۳	۲۲۶۷	۲۰۴	۱۳۱	۳۰۲	۱۱۷۳۵	۱۰۸۸	۸۶۸۲	۱۹۶۵
	استان	۸۴۲	۱۲۸	۵۷۹	۱۳۵	۱۲	۸	۲۳	۷۹۹	۱۱۶	۵۷۱	۱۱۲
۱۳۹۸	کشور	۱۳۰۲۲	۱۲۷۰	۸۸۷۲	۲۸۸۰	۲۰۵	۱۲۵	۳۰۳	۱۲۳۸۹	۱۰۶۵	۸۷۴۷	۲۵۷۷
	استان	۸۹۵	۱۱۸	۵۸۲	۱۹۵	۴۳	۸	۲۳	۸۵۲	۱۰۶	۵۷۴	۱۷۲
۱۳۹۹	کشور	۱۱۲۷۸	۱۱۹۵	۷۵۴۴	۲۵۳۹	۲۰۵	۱۲۵	۳۰۳	۱۰۶۴۵	۹۹۰	۷۴۱۹	۲۲۳۶
	استان	۸۵۳	۱۲۲	۵۳۹	۱۹۲	۴۳	۸	۲۳	۸۱۰	۱۱۰	۵۳۱	۱۶۹
۱۴۰۰	کشور	۱۲۳۸۱	۱۳۳۰	۸۱۲۴	۲۹۲۷	۱۸۵	۱۳۲	۳۲۹	۱۱۷۳۵	۱۱۴۵	۷۹۹۲	۲۵۹۸
	استان	۸۹۳	۱۱۶	۵۵۴	۲۲۳	۴۳	۱۱	۲۶	۸۵۰	۱۰۵	۵۴۸	۱۹۷

گزارش مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت کار و سالنامه های آماری سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

#### ۷-۴-۳-۵- آموزش های برگزار شده سازمان آموزش فنی و حرفه ای

تعداد کل آموزش های برگزار شده سازمان آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹، ۹۹ هزار و ۷۷۶ نفر - دوره بوده که نسبت به سال قبل (۱۳۹۸) کاهش حدود ۳۰ درصدی داشته است که علت این کاهش میتواند تداوم بیماری کرونا و تعطیلی بسیاری از آموزشگاه ها و مراکز آموزشی در این سال باشد. بااینحال، با کنترل بیماری کرونا و بهبودی شرایط، مجدداً تعداد آموزش های برگزار شده سازمان روند افزایشی به خود گرفته است بطوریکه در سال ۱۴۰۰، تعداد کل آموزش های برگزار شده این سازمان ۱۳۲

۱ مراکز دولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور دربرگیرنده مراکز آموزشی ثابت و شعب شهری می باشد.

۲ مراکز غیردولتی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور آموزشگاه های فنی و حرفه ای آزاد فعالی می باشند که دارای مجوز مکان از سوی آن سازمان می باشند و آموزشگاه هایی که در بیش از یک رشته آموزشی در یک مکان مجوز فعالیت دارند یک آموزشگاه در نظر گرفته میشوند

هزار و ۱۰۶ نفر - دوره بوده است که نسبت به سال ۱۳۹۹ حدود ۳۴ درصد افزایش داشته است. همچنین در سال ۱۴۰۰، سهم آموزش دیدگان استان خراسان از تعداد کل آموزش دیدگان کشور حدود ۱۰ درصد است. بی‌تردید آموزشهای فنی و حرفه‌ای نقش مهمی در اشتغالزایی افراد جویای کار دارد و بازنگری در ارائه آموزشهای مهارتی و متناسب سازی این آموزشها با نیاز بازار کار در جذب جوانان و کارجویان به بازار کار موثر است.

جدول ۱۲. آموزش های برگزار شده سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب بخش، جنس، مهارت آموز (نفر - دوره)

سال های ۱۳۹۷-۱۴۰۰	جمع کل			دولتی			غیردولتی			
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	
۱۳۹۷	کشور	۱۷۵۸۵۳۶	۹۰۳۷۹۱	۸۵۴۷۴۵	۱۰۰۰۰۸۳	۶۸۵۲۶۱	۳۱۴۸۲۲	۷۵۸۴۵۳	۲۱۸۵۳۰	۵۳۹۹۲۳
	استان	۱۳۶۱۳۰	۶۹۳۱۱	۶۶۸۱۹	۶۷۴۴۰	۴۴۵۱۸	۲۲۹۲۲	۶۸۶۹۰	۲۴۷۹۳	۴۳۸۹۷
۱۳۹۸	کشور	۱۸۱۵۰۸۲	۹۰۳۴۰۷	۹۱۱۶۷۵	۹۰۰۷۵۳	۶۱۰۹۷۶	۲۸۹۷۷۷	۹۱۴۳۲۹	۲۹۲۴۳۱	۶۲۱۸۹۸
	استان	۱۴۰۰۰۲	۷۰۸۸۲	۶۹۱۲۰	۵۹۸۱۸	۴۰۱۷۱	۱۹۶۴۷	۸۰۱۸۴	۳۰۷۱۱	۴۹۴۷۳
۱۳۹۹	کشور	۱۱۲۸۴۴۹	۶۱۳۷۱۴	۵۱۴۷۳۵	۶۰۰۸۶۳	۴۱۸۴۱۶	۱۸۲۴۴۷	۵۲۷۵۸۶	۱۹۵۲۹۸	۳۳۲۲۸۸
	استان	۹۹۷۷۶	۵۶۵۱۱	۴۳۲۶۵	۴۴۷۶۴	۳۱۳۱۸	۱۳۴۴۶	۵۵۰۱۲	۲۵۱۹۳	۲۹۸۱۹
۱۴۰۰	کشور	۱۳۳۹۵۸۹	۷۰۱۴۴۵	۶۳۸۱۴۴	۶۴۳۹۵۶	۴۵۶۱۴۶	۱۸۷۸۱۰	۶۹۵۶۳۳	۲۴۵۲۹۹	۴۵۰۳۳۴
	استان	۱۳۲۱۰۶	۶۹۴۲۱	۶۲۶۸۵	۵۰۵۰۴	۳۶۱۰۲	۱۴۴۰۲	۸۱۶۰۲	۳۳۳۱۹	۴۸۲۸۳

گزارش مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت کار و سالتامه های آماری سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

از تعداد آموزش های برگزار شده استان در سال ۱۴۰۰ (۱۳۲۱۰۶ نفر - دوره)، ۴۲۳۴۲ نفر-دوره در بخش صنعت (حدود ۳۲ درصد)، ۷۴۶۷۰ نفر - دوره (حدود ۵۶ درصد)، ۷۲۹۴ نفر - دوره (حدود ۶ درصد) و ۷۸۰۰ نفر - دوره (حدود ۶ درصد) بوده است.

جدول ۱۳. آموزش های برگزار شده بر حسب خوشه در سال ۱۴۰۰ (نفر-دوره)

سال ۱۴۰۰	جمع		صنعت		خدمات		کشاورزی		فرهنگ و هنر	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کشور	۱۳۳۹۵۸۹	۱۰۰	۴۲۵۶۲۵	۱۰۰	۷۴۷۵۲۳	۱۰۰	۶۵۵۳۹	۱۰۰	۱۰۰۹۰۲	۱۰۰
استان	۱۳۲۱۰۶	۹۹	۴۲۳۴۲	۹۹	۷۴۶۷۰	۱۰	۷۲۹۴	۱۱۱	۷۸۰۰	۷۷

### ۷-۴-۳-۶- تعداد مربیان سازمان آموزش فنی و حرفه ای

همچنین تعداد مربیان در کل مراکز (دولتی و غیردولتی) سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای استان در سال ۱۳۹۸، ۲۶۲۶ نفر بوده است که نسبت به سال قبلی آن (۱۳۹۷)، حدود ۸ درصد افزایش داشته است. در سال ۱۳۹۹، تعداد مربیان این سازمان جمعا ۲۲۵۹ نفر بوده است که این رقم نسبت به سال گذشته (سال ۱۳۹۸) حدود ۱۴ درصد کاهش را نشان می‌دهد که علت این کاهش میتواند تداوم بیماری کرونا و تعطیلی

بسیاری از آموزشگاه ها و مراکز آموزشی در این سال باشد. مجددا در سال ۱۴۰۰، تعداد مربیان این سازمان ۲۵۱۳ نفر بوده است که نسبت به سال گذشته (۱۳۹۹) حدود ۸ درصد افزایش داشته است. از این تعداد ۳۱۱ نفر در بخش دولتی و ۲۲۰۲ نفر در بخش غیر دولتی مشغول کار بودند و ۳۷.۲ درصد را مردان و ۶۲.۸ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. به طور کلی تا سال ۱۳۹۸ تعداد مربیان روند افزایشی داشته است و در سال ۱۳۹۹ با شیوع گسترده بیماری کرونا و تعطیلی بسیاری از آموزشگاه های این سازمان کاهش قابل توجهی داشته است و مجددا با کنترل بیماری کرونا و فعال شدن آموزشگاه های این سازمان در سال ۱۴۰۰، روند افزایشی داشته است. همچنین در سال ۱۴۰۰، حدود ۸.۵ درصد مربیان سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور در استان خراسان رضوی مشغول به فعالیت هستند.

جدول ۱۴. تعداد مربیان سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر حسب بخش و جنس

سال های ۱۴۰۰-۱۳۹۷	جمع کل			دولتی			غیردولتی		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد	زن	
۱۳۹۷	کشور	۳۰۹۸۶	۱۰۴۶۸	۲۰۵۱۸	۶۱۵۵	۴۱۶۲	۲۴۸۳۱	۶۳۰۶	۱۸۵۲۵
	استان	۲۴۳۱	۸۶۳	۱۵۶۸	۳۴۹	۲۳۱	۲۰۸۲	۶۳۲	۱۴۵۰
۱۳۹۸	کشور	۳۱۴۳۰	۱۰۱۶۲	۲۱۲۶۸	۵۱۶۰	۳۲۶۲	۲۶۲۷۰	۶۹۰۰	۱۹۳۷۰
	استان	۲۶۲۶	۹۷۳	۱۶۵۳	۳۹۶	۲۶۲	۲۲۳۰	۷۱۱	۱۵۱۹
۱۳۹۹	کشور	۲۷۰۵۶	۹۳۰۳	۱۷۷۵۳	۵۱۷۰	۳۲۷۵	۲۱۸۸۶	۶۰۲۸	۱۵۸۵۸
	استان	۲۲۵۹	۹۰۰	۱۳۵۹	۳۱۲	۱۹۷	۱۹۴۷	۷۰۳	۱۲۴۴
۱۴۰۰	کشور	۲۹۶۰۹	۹۷۶۱	۱۹۸۴۸	۴۸۸۱	۲۹۸۶	۲۴۷۲۸	۶۷۷۵	۱۷۹۵۳
	استان	۲۵۱۳	۹۳۵	۱۵۷۸	۳۱۱	۱۸۶	۲۲۰۲	۷۴۹	۱۴۵۳

سالنامه های آماری سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

#### ۷-۴-۴- بررسی و تحلیل وضع موجود بخش آموزش و پرورش شهرستان های استان<sup>۱</sup>

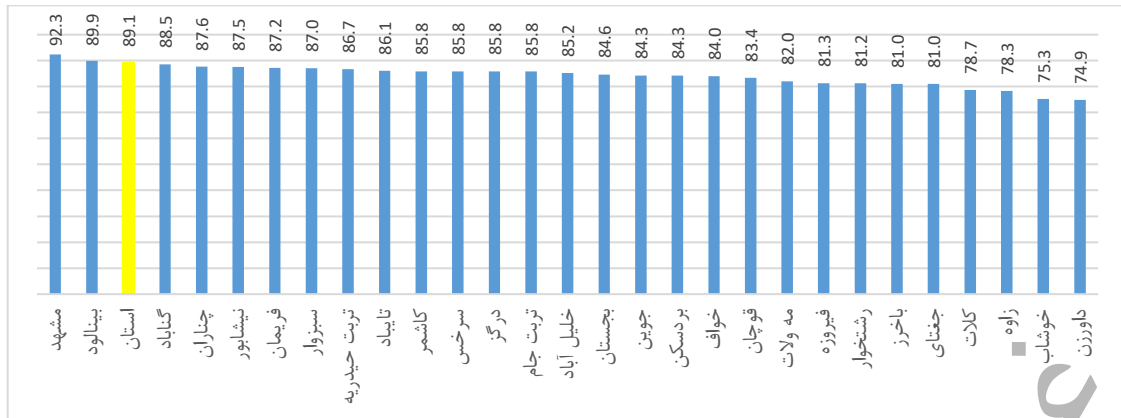
##### ۷-۴-۴-۱- نرخ باسوادی جمعیت به تفکیک شهری و روستایی به تفکیک شهرستانها

براساس نتایج آخرین سرشماری مرکز آمار، استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۵ از ۵۶۴۹۰۹۱ نفر جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد ۵۰۳۲۳۵۲ نفر باسواد بوده اند. به عبارت دیگر ۸۹.۱ درصد جمعیت ۶ ساله و بیشتر استان باسواد بوده اند که نرخ باسوادی در بین مردان ۹۱.۹ درصد و در بین زنان ۸۶.۲ درصد بوده است. در سطح شهرستان های استان نیز بیشترین نرخ باسوادی مربوط به شهرستان مشهد با ۹۲.۳ درصد است و در مرتبه بعدی شهرستان طرقبه شاندیز با نرخ باسوادی ۸۹.۹ درصدی قرار دارد. لازم به ذکر است که نرخ باسوادی این دو شهرستان بیشتر از نرخ باسوادی استان و مابقی شهرستان ها پایین تر از نرخ استان است.

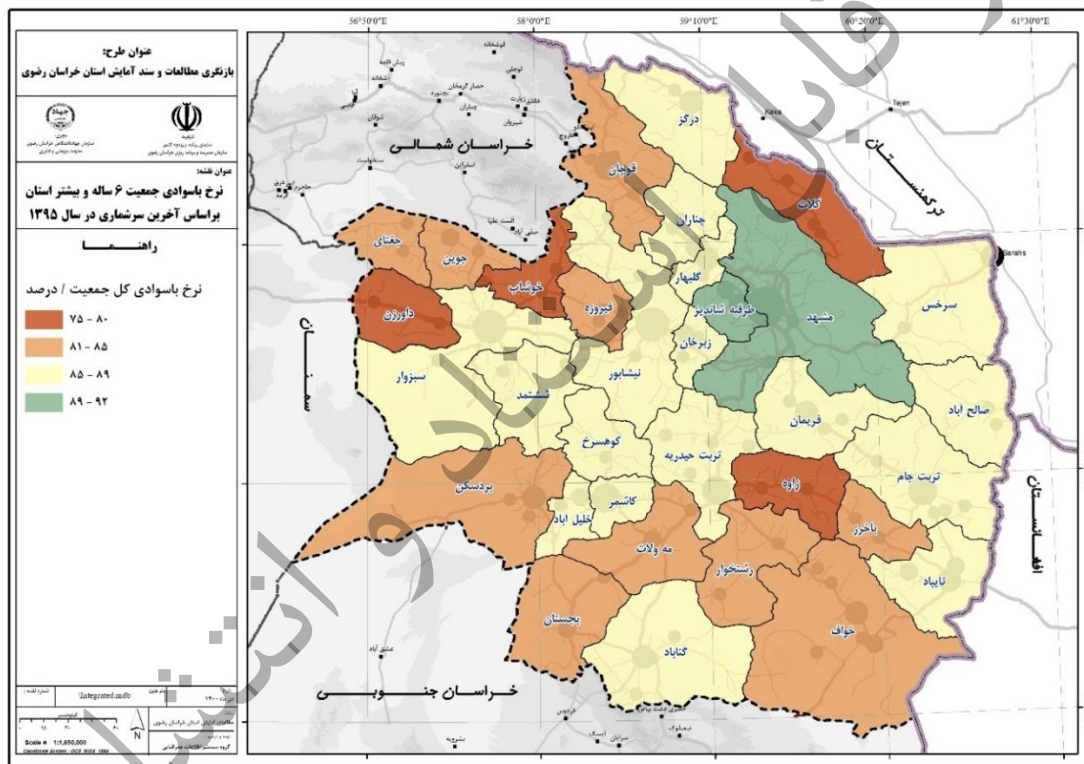
۱ اطلاعات این بخش از آخرین اطلاعات سالنامه آماری استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۹ و نیز اطلاعات دریافتی از سازمان برنامه و بودجه استفاده شده است.

جدول ۱۵. جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد باسوادان و نرخ باسوادی برحسب جنس براساس سرشماری سال ۱۳۹۵

سرشماری ۱۳۹۵	جمعیت ۶ ساله و بیشتر			تعداد باسوادان			نرخ باسوادی (درصد)		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
استان	۵۶۴۹۰۹۱	۲۸۴۱۲۸۲	۲۸۰۷۸۰۹	۵۰۳۲۳۵۲	۲۶۱۱۸۳۹	۲۴۲۰۵۱۳	۸۹.۱	۹۱.۹	۸۶.۲
باخرز	۴۵۹۹۱	۲۳۱۸۸	۲۲۸۰۳	۳۷۲۶۴	۱۹۸۲۲	۱۷۴۴۲	۸۱.۰	۸۵.۵	۷۶.۵
بجستان	۲۷۵۰۸	۱۳۷۴۹	۱۳۷۵۹	۲۳۲۸۲	۱۲۲۹۱	۱۰۹۹۱	۸۴.۶	۸۹.۴	۷۹.۹
بردسکن	۶۶۲۸۹	۳۳۵۵۹	۳۲۷۳۰	۵۵۸۵۶	۲۹۷۳۲	۲۶۱۲۴	۸۴.۳	۸۸.۶	۷۹.۸
تایباد	۹۷۴۹۴	۴۹۶۷۲	۴۷۸۲۲	۸۳۹۰۷	۴۴۶۱۳	۳۹۲۹۴	۸۶.۱	۸۹.۸	۸۲.۲
ترت جام	۲۲۷۶۲۱	۱۱۴۷۳۹	۱۱۲۸۸۲	۱۹۵۲۳۱	۱۰۲۵۴۲	۹۲۶۸۹	۸۵.۸	۸۹.۴	۸۲.۱
ترت حیدریه	۱۹۷۶۴۵	۱۰۱۱۰۰	۹۶۵۴۵	۱۷۱۳۲۶	۹۱۶۸۶	۷۹۶۴۰	۸۶.۷	۹۰.۷	۸۲.۵
جغتای	۴۲۵۷۴	۲۱۷۱۳	۲۰۸۶۱	۳۴۴۷۴	۱۸۵۹۶	۱۵۸۷۸	۸۱.۰	۸۵.۶	۷۶.۱
جوین	۴۷۵۰۵	۲۴۰۴۵	۲۳۴۶۰	۴۰۰۳۵	۲۱۳۵۴	۱۸۶۸۱	۸۴.۳	۸۸.۸	۷۹.۶
چناران	۱۳۵۳۸۰	۷۰۶۵۰	۶۴۷۳۰	۱۱۸۶۴۳	۶۳۸۰۹	۵۴۸۳۴	۸۷.۶	۹۰.۳	۸۴.۷
خلیل آباد	۴۵۰۷۶	۲۲۸۵۷	۲۲۲۱۹	۳۸۳۹۰	۲۰۲۴۰	۱۸۱۵۰	۸۵.۲	۸۸.۶	۸۱.۷
خواف	۱۱۵۰۹۵	۵۷۹۶۴	۵۷۱۳۱	۹۶۶۶۲	۵۱۶۸۸	۴۴۹۷۴	۸۴.۰	۸۹.۲	۷۸.۷
خوشاب	۳۳۰۴۴	۱۶۵۸۶	۱۶۴۵۸	۲۴۸۷۶	۱۳۶۴۸	۱۱۲۲۸	۷۵.۳	۸۲.۳	۶۸.۲
داورزن	۱۹۹۶۵	۱۰۰۳۰	۹۹۳۵	۱۴۹۶۷	۸۰۸۷	۶۸۶۰	۷۴.۹	۸۰.۶	۶۹.۰
درگز	۶۴۷۸۱	۳۲۶۰۷	۳۲۱۷۴	۵۵۵۸۸	۲۹۲۶۲	۲۶۳۲۶	۸۵.۸	۸۹.۷	۸۱.۸
رشتخوار	۵۲۳۳۳	۲۶۵۴۶	۲۵۷۸۷	۴۲۵۰۸	۲۲۹۹۰	۱۹۵۱۸	۸۱.۲	۸۶.۶	۷۵.۷
زاوه	۵۸۰۵۴	۲۹۲۲۲	۲۸۸۳۲	۴۵۴۴۷	۲۴۵۴۱	۲۰۹۰۶	۷۸.۳	۸۴.۰	۷۲.۵
سبزوار	۲۷۳۲۱۹	۱۳۶۲۶۴	۱۳۶۹۵۵	۲۳۷۸۲۰	۱۲۳۴۹۹	۱۱۴۳۲۱	۸۷.۰	۹۰.۶	۸۳.۵
سرخس	۸۲۹۴۸	۴۲۲۸۷	۴۰۶۶۱	۷۱۱۷۹	۳۷۷۵۷	۳۳۴۲۲	۸۵.۸	۸۹.۳	۸۲.۲
طرقبه شانديز	۶۱۷۴۸	۳۱۸۹۲	۲۹۸۵۶	۵۵۴۹۶	۲۹۲۵۹	۲۶۲۳۷	۸۹.۹	۹۱.۷	۸۷.۹
فریمان	۸۵۰۰۹	۴۲۹۱۲	۴۲۰۹۷	۷۴۱۲۱	۳۸۶۶۰	۳۵۴۶۰	۸۷.۲	۹۰.۱	۸۴.۲
فیروزه	۳۳۰۳۰	۱۶۶۹۷	۱۶۳۳۳	۲۶۸۶۲	۱۴۶۰۰	۱۲۲۶۲	۸۱.۳	۸۷.۴	۷۵.۱
قوچان	۱۵۵۷۰۴	۷۸۸۸۹	۷۶۸۱۵	۱۲۹۸۷۵	۶۹۴۰۲	۶۰۴۷۳	۸۳.۴	۸۸.۰	۷۸.۷
کاشمر	۱۴۷۶۲۸	۷۴۲۶۳	۷۳۳۶۵	۱۲۶۷۳۶	۶۶۶۴۱	۶۰۰۹۵	۸۵.۸	۸۹.۷	۸۱.۹
کلات	۳۱۷۸۴	۱۶۱۰۵	۱۵۶۷۹	۲۵۰۱۹	۱۳۶۰۷	۱۱۴۱۲	۷۸.۷	۸۴.۵	۷۲.۸
گناباد	۷۸۷۵۰	۳۹۵۵۶	۳۹۱۹۴	۶۹۷۲۹	۳۶۲۳۹	۳۳۴۹۰	۸۸.۵	۹۱.۶	۸۵.۴
مشهد	۲۹۸۰۰۱۵	۱۴۸۲۲۵۸	۱۴۹۷۷۵۷	۲۷۵۱۹۸۸	۱۴۰۶۲۵۱	۱۳۴۵۷۳۷	۹۲.۳	۹۴.۹	۸۹.۹
مه ولات	۴۵۰۷۶	۲۲۷۹۴	۲۲۲۸۲	۳۶۹۷۸	۱۹۶۷۱	۱۷۳۰۷	۸۲.۰	۸۶.۳	۷۷.۷
نیشابور	۳۹۷۸۲۵	۱۹۹۱۳۸	۱۹۸۶۸۷	۳۴۸۱۱۳	۱۸۱۳۵۲	۱۶۶۷۶۱	۸۷.۵	۹۱.۱	۸۳.۹



شکل ۷. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵



نقشه ۱. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر شهرستان های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵

### نرخ باسوادی مناطق شهری

براساس نتایج آخرین سرشماری مرکز آمار، استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۵ از ۴۱۵۳۲۷۳ نفر جمعیت ۶ ساله و بیشتر مناطق شهری، تعداد ۳۸۲۰۰۳۰ نفر باسواد بوده اند. به عبارت دیگر، ۹۲ درصد جمعیت ۶ ساله و بیشتر مناطق شهری استان باسواد بوده اند که نرخ باسوادی جمعیت شهری در بین مردان ۹۴.۲ درصد و در بین زنان ۸۹.۷ درصد بوده است. در سطح شهرستان های استان نیز بیشترین نرخ



باسوادی مناطق شهری مربوط به شهرستان مشهد با ۹۳ درصد است و در مراتب بعدی شهرستان جغتای با نرخ باسوادی ۹۲.۶ درصد و شهرستان طرقبه شاندیز با نرخ باسوادی ۹۲.۵ درصد قرار دارند. لازم به ذکر است که نرخ باسوادی مناطق شهری این سه شهرستان بیشتر از نرخ باسوادی استان و مابقی شهرستان ها پایین تر از نرخ استان است.

جدول ۱۶. جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد باسوادان و نرخ باسوادی مناطق شهری براساس سرشماری سال ۱۳۹۵

سرشماری ۱۳۹۵	جمعیت ۶ ساله و بیشتر			تعداد باسوادان جمعیت شهری			نرخ باسوادی شهری (درصد)		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
استان	۲۰۸۱۶۳۹	۲۰۷۱۶۳۴	۴۱۵۳۲۷۳	۳۸۲۰۰۳۰	۱۹۶۱۷۰۴	۱۸۵۸۳۲۶	۹۲.۰	۹۴.۲	۸۹.۷
باخرز	۷۶۷۹	۳۶۶۴	۴۰۱۵	۶۷۵۵	۳۶۴۰	۳۱۱۵	۸۸.۰	۹۰.۷	۸۵.۰
بجستان	۱۳۳۶۲	۶۷۴۹	۶۶۱۳	۱۱۶۳۱	۶۰۳۴	۵۵۹۷	۸۷.۰	۹۱.۲	۸۲.۹
بردسکن	۳۱۷۵۲	۱۵۶۴۷	۱۶۱۰۵	۲۸۱۰۶	۱۴۷۵۸	۱۳۳۴۸	۸۸.۵	۹۱.۶	۸۵.۳
تایباد	۶۴۹۲۷	۳۱۷۰۴	۳۳۲۲۳	۵۷۱۴۰	۳۰۳۲۵	۲۶۸۱۵	۸۸.۰	۹۱.۳	۸۴.۶
تربت جام	۱۱۳۱۰۸	۵۵۹۵۸	۵۷۱۵۰	۱۰۱۰۲۴	۵۲۸۲۶	۴۸۱۹۸	۸۹.۳	۹۲.۴	۸۶.۱
تربت حیدریه	۱۳۱۷۳۸	۶۴۶۴۱	۶۷۰۹۷	۱۱۸۷۴۸	۶۲۶۹۴	۵۶۰۵۴	۹۰.۱	۹۳.۴	۸۶.۷
جغتای	۷۹۰۹	۳۹۰۰	۴۰۰۹	۷۳۲۴	۳۸۰۴	۳۵۲۰	۹۲.۶	۹۴.۹	۹۰.۳
جوین	۱۲۷۴۳	۶۲۸۴	۶۴۵۹	۱۱۳۶۴	۵۹۵۲	۵۴۱۲	۸۹.۲	۹۲.۲	۸۶.۱
چناران	۸۶۰۰۱	۴۲۲۰۰	۴۳۸۰۱	۷۸۷۱۳	۴۰۹۸۹	۳۷۷۲۴	۹۱.۵	۹۳.۶	۸۹.۴
خلیل آباد	۱۶۷۶۷	۸۴۳۷	۸۳۳۰	۱۶۷۶۹	۷۵۹۲	۷۱۷۷	۸۸.۱	۹۱.۱	۸۵.۱
خواف	۵۶۱۲۵	۲۷۷۶۶	۲۸۳۵۹	۴۸۸۱۴	۲۶۰۳۲	۲۲۷۸۲	۸۷.۰	۹۱.۸	۸۲.۰
خوشاب	۵۱۰۷	۲۴۷۷	۲۶۳۰	۴۴۱۱	۲۴۰۹	۲۰۰۲	۸۶.۴	۹۱.۶	۸۰.۸
داورزن	۲۳۸۷	۱۲۱۱	۱۱۷۶	۲۱۰۲	۱۰۵۲	۱۰۵۰	۸۸.۱	۸۹.۵	۸۶.۷
درگز	۳۹۳۹۶	۱۹۶۶۵	۱۹۷۳۱	۳۵۸۵۹	۱۸۵۵۲	۱۷۳۰۷	۹۱.۰	۹۴.۰	۸۸.۰
رشتخوار	۱۲۲۳۰	۶۱۰۷	۶۱۲۳	۱۰۷۳۱	۵۶۰۷	۵۱۲۴	۸۷.۷	۹۱.۶	۸۳.۹
زاوه	۸۰۶۳	۴۰۸۱	۳۹۸۲	۶۶۳۱	۳۴۰۱	۳۲۳۰	۸۲.۲	۸۵.۴	۷۹.۱
سبزوار	۲۲۳۵۹۸	۱۱۲۱۴۳	۱۱۱۴۵۵	۲۰۱۶۶۵	۱۰۳۸۵۷	۹۷۸۰۸	۹۰.۲	۹۳.۲	۸۷.۲
سرخس	۳۷۱۲۴	۱۸۲۸۳	۱۸۸۴۱	۳۴۰۷۳	۱۷۷۴۹	۱۶۳۲۴	۹۱.۸	۹۴.۲	۸۹.۳
طرقبه شاندیز	۳۱۱۶۴	۱۵۲۵۲	۱۵۹۱۲	۲۸۸۱۳	۱۴۹۷۰	۱۳۸۴۳	۹۲.۵	۹۴.۱	۹۰.۸
فریمان	۵۰۹۱۷	۲۵۱۰۲	۲۵۸۱۵	۴۵۸۰۶	۲۳۸۷۵	۲۱۹۳۱	۹۰.۰	۹۲.۵	۸۷.۴
فیروزه	۶۲۵۲	۳۱۰۱	۳۱۵۱	۵۵۲۷	۲۹۲۹	۲۵۹۸	۸۸.۴	۹۳.۰	۸۳.۸
قوچان	۹۱۶۲۰	۴۵۲۵۵	۴۶۳۶۵	۸۲۴۱۸	۴۳۴۱۶	۳۹۰۰۲	۹۰.۰	۹۳.۶	۸۶.۲
کاشمر	۹۴۹۷۵	۴۶۹۴۶	۴۸۰۲۹	۸۶۲۳۱	۴۵۰۲۱	۴۱۲۱۰	۹۰.۸	۹۳.۷	۸۷.۸
کلات	۱۰۰۰۸	۴۹۲۷	۵۰۸۱	۸۷۹۷	۴۶۶۰	۴۱۳۷	۸۷.۹	۹۱.۷	۸۴.۰
گناباد	۴۵۵۲۴	۲۲۶۶۱	۲۲۸۶۳	۴۱۸۱۲	۲۱۵۲۷	۲۰۲۸۵	۹۱.۸	۹۴.۲	۸۹.۵
مشهد	۲۶۷۴۰۷۰	۱۳۳۷۹۱۴	۱۳۳۶۱۵۶	۲۴۸۷۷۰۰	۱۲۶۷۶۳۲	۱۲۲۰۰۶۸	۹۳.۰	۹۴.۹	۹۱.۲



میزان باسوادی مناطق روستایی

براساس نتایج آخرین سرشماری مرکز آمار، استان خراسان رضوی در سال ۱۳۹۵ از ۱۴۹۵۴۲۳ نفر جمعیت ۶ ساله و بیشتر مناطق روستایی، تعداد ۱۲۱۲۰۹۱ نفر باسواد بوده اند. به عبارت دیگر، ۸۱.۱ درصد جمعیت ۶ ساله و بیشتر مناطق روستایی استان باسواد بوده اند که نرخ باسواد جمعیت روستایی در بین مردان ۸۵.۶ درصد و در بین زنان ۷۶.۴ درصد بوده است. در سطح شهرستان های استان نیز بیشترین نرخ باسوادی مناطق روستایی مربوط به شهرستان طرقبه شاندیز با ۸۷.۲ درصد است و در مرتبه بعدی شهرستان مشهد با نرخ باسوادی ۸۶.۴ درصد قرار دارد. لازم به ذکر است که نرخ باسواد جمعیت روستایی شهرستان های طرقبه شاندیز، مشهد، گناباد، خلیل آباد، فریمان، جوین، بجستان، تربت جام، تایباد و خواف بیشتر از نرخ باسوادی استان است.

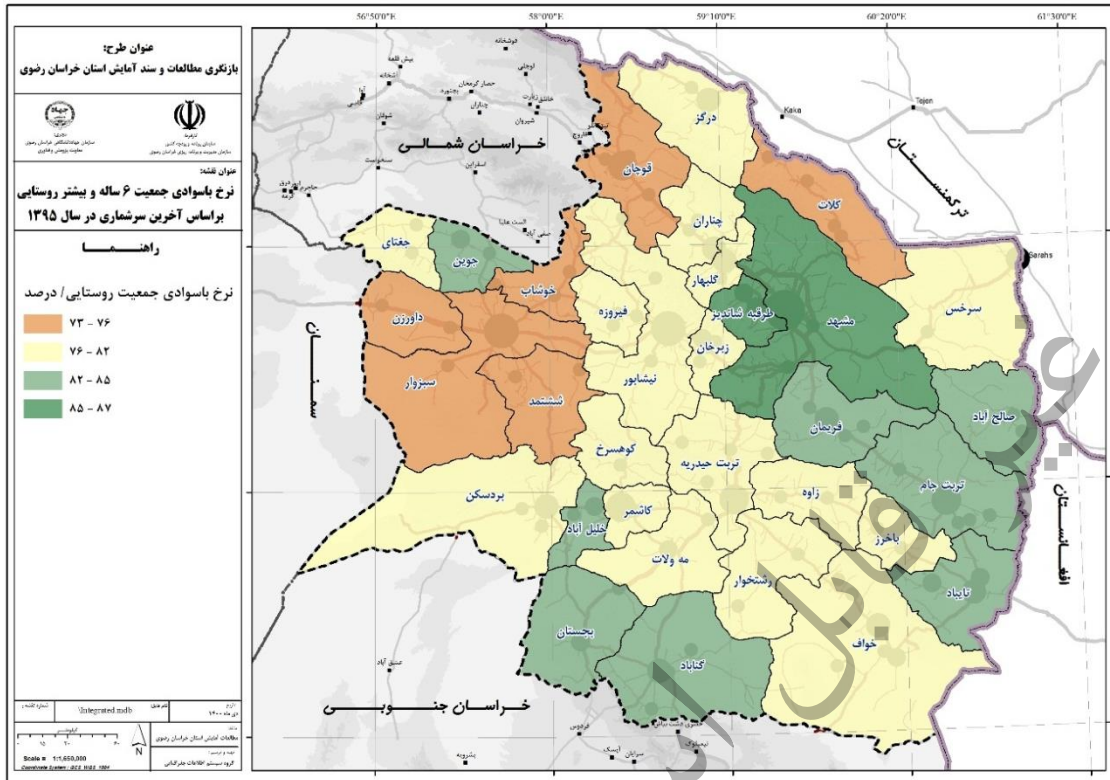
جدول ۱۷. جمعیت ۶ ساله و بیشتر، تعداد باسوادان و نرخ باسوادی مناطق روستایی براساس سرشماری سال ۱۳۹۵

سرشماری ۱۳۹۵	جمعیت ۶ ساله و بیشتر			تعداد باسوادان جمعیت روستایی			نرخ باسوادی روستایی (درصد)		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
استان	۱۴۹۵۴۲۳	۷۵۹۴۰۶	۷۳۶۰۱۷	۱۲۱۲۰۹۱	۶۴۹۹۸۵	۵۶۲۱۰۶	۸۱.۱	۸۵.۶	۷۶.۴
باخرز	۳۸۳۱۲	۱۹۱۷۳	۱۹۱۳۹	۳۰۵۰۹	۱۶۱۸۲	۱۴۳۲۷	۷۹.۶	۸۴.۴	۷۴.۹
بجستان	۱۴۱۴۶	۷۱۳۶	۷۰۱۰	۱۱۶۵۱	۶۲۵۷	۵۳۹۴	۸۲.۴	۸۷.۷	۷۶.۹
بردسکن	۳۴۵۳۷	۱۷۴۵۴	۱۷۰۸۳	۲۷۷۵۰	۱۴۹۷۴	۱۲۷۷۶	۸۰.۳	۸۵.۸	۷۴.۸
تایباد	۳۲۵۶۵	۱۶۴۴۸	۱۶۱۱۷	۲۶۷۶۶	۱۴۲۸۷	۱۲۴۷۹	۸۲.۲	۸۶.۹	۷۷.۴
تربت جام	۱۱۴۵۱۳	۵۷۵۸۹	۵۶۹۲۴	۹۴۲۰۷	۴۹۷۱۶	۴۴۴۹۱	۸۲.۳	۸۶.۳	۷۸.۲
تربت حیدریه	۶۵۸۶۶	۳۳۹۸۱	۳۱۸۸۵	۵۲۵۷۸	۲۸۹۹۲	۲۳۵۸۶	۷۹.۸	۸۵.۳	۷۴.۰
جغتای	۳۴۶۶۵	۱۷۷۰۴	۱۶۹۶۱	۲۷۱۵۰	۱۴۷۹۲	۱۲۳۵۸	۷۸.۳	۸۳.۶	۷۲.۹
جوین	۳۴۵۹۰	۱۷۴۹۲	۱۷۰۹۸	۲۸۵۴۶	۱۵۳۳۱	۱۳۲۱۵	۸۲.۵	۸۷.۶	۷۷.۳
چناران	۴۹۲۸۸	۲۶۸۰۰	۲۲۴۸۸	۳۹۸۹۰	۲۲۷۹۷	۱۷۰۹۳	۸۰.۹	۸۵.۱	۷۶.۰
خلیل آباد	۲۸۳۰۹	۱۴۵۲۷	۱۳۷۸۲	۲۳۶۲۱	۱۲۶۴۸	۱۰۹۷۳	۸۳.۴	۸۷.۱	۷۹.۶
خواف	۵۸۹۷۰	۲۹۶۰۵	۲۹۳۶۵	۴۷۸۴۸	۲۵۶۵۶	۲۲۱۹۲	۸۲.۱	۸۶.۷	۷۵.۶
خوشاب	۲۷۹۳۷	۱۳۹۵۶	۱۳۹۸۱	۲۰۴۶۵	۱۱۲۳۹	۹۲۲۶	۷۳.۳	۸۰.۵	۶۶.۰
داورزن	۱۷۵۷۸	۸۸۵۴	۸۷۲۴	۱۲۸۴۵	۷۰۳۵	۵۸۱۰	۷۳.۱	۷۹.۵	۶۶.۶
درگز	۲۵۳۸۵	۱۲۸۷۶	۱۲۵۰۹	۱۹۷۲۹	۱۰۷۱۰	۹۰۱۹	۷۷.۷	۸۳.۲	۷۲.۱
رشتخوار	۴۰۱۰۳	۲۰۴۲۳	۱۹۶۸۰	۳۱۷۷۷	۱۷۳۸۳	۱۴۳۹۴	۷۹.۲	۸۵.۱	۷۳.۱
زاوه	۴۹۹۸۸	۲۵۲۳۸	۲۴۷۵۰	۳۸۸۱۳	۲۱۱۳۸	۱۷۶۷۵	۷۷.۶	۸۳.۸	۷۱.۴
سبزوار	۴۹۶۲۰	۲۴۸۰۸	۲۴۸۱۲	۳۶۱۵۵	۱۹۶۴۲	۱۶۵۱۳	۷۲.۹	۷۹.۲	۶۶.۶
سرخس	۴۵۸۲۳	۲۳۴۴۶	۲۲۳۷۷	۳۷۱۰۶	۲۰۰۰۸	۱۷۰۹۸	۸۱.۰	۸۵.۳	۷۶.۴
طرقبه شاندیز	۳۰۵۸۲	۱۵۹۷۸	۱۴۶۰۴	۲۶۶۸۱	۱۴۲۸۷	۱۲۳۹۴	۸۷.۲	۸۹.۴	۸۴.۹
فریمان	۳۴۰۹۲	۱۷۰۹۷	۱۶۹۹۵	۲۸۳۱۵	۱۴۷۸۵	۱۳۵۳۰	۸۳.۱	۸۶.۵	۷۹.۶

سرشماری ۱۳۹۵	جمعیت ۶ ساله و بیشتر			تعداد باسوادان جمعیت روستایی			نرخ باسوادی روستایی (درصد)		
	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن	مرد و زن	مرد	زن
فیروزه	۲۶۷۷۸	۱۳۵۴۶	۱۳۲۳۲	۲۱۳۳۵	۱۱۶۷۱	۹۶۶۴	۷۹.۷	۸۶.۲	۷۳.۰
قوچان	۶۴۰۸۲	۳۲۵۲۲	۳۱۵۶۰	۴۷۴۵۶	۲۵۹۸۵	۲۱۴۷۱	۷۴.۱	۷۹.۹	۶۸.۰
کاشمر	۵۲۶۵۳	۲۶۲۳۴	۲۶۴۱۹	۴۰۵۰۵	۲۱۶۲۰	۱۸۸۸۵	۷۶.۹	۸۲.۴	۷۱.۵
کلات	۲۱۷۷۶	۱۱۰۲۴	۱۰۷۵۲	۱۶۲۲۲	۸۹۴۷	۷۲۷۵	۷۴.۵	۸۱.۲	۶۷.۷
گناباد	۳۳۲۲۶	۱۶۶۹۳	۱۶۵۳۳	۲۷۹۱۷	۱۴۷۱۲	۱۳۲۰۵	۸۴.۰	۸۸.۱	۷۹.۹
مشهد	۳۰۵۸۷۵	۱۵۶۰۴۶	۱۴۹۸۲۹	۲۶۴۲۳۵	۱۳۸۵۷۵	۱۲۵۶۶۰	۸۶.۴	۸۸.۸	۸۳.۹
مه ولات	۲۵۹۹۱	۱۳۰۶۰	۱۲۹۳۱	۲۰۵۱۸	۱۰۹۹۷	۹۵۲۱	۷۸.۹	۷۳.۶	۷۳.۶
نیشابور	۱۳۸۱۷۳	۶۹۶۹۶	۶۸۴۷۷	۱۱۱۵۰۱	۵۹۶۱۹	۵۱۸۸۲	۸۰.۷	۷۵.۸	۷۵.۸



شکل ۹. نرخ باسوادی جمعیت ۶ ساله و بیشتر روستایی شهرستان‌های استان در آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵



#### ۷-۴-۲- توزیع مدارس و سایر مراکز آموزشی حوزه آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای

جدول ذیل نمایانگر نحوه توزیع آموزشگاه های اداره کل آموزش و پرورش و مراکز ثابت سازمان آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ را نشان می دهد که براساس آن استان دارای ۹۰۴۴ مدرسه (متعلق به اداره کل آموزش و پرورش) و ۴۷ مرکز ثابت (متعلق به سازمان فنی و حرفه ای) می باشد. از ۴۷ مرکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان، ۲۳ مرکز دو منظوره، ۱۴ مرکز ویژه مردان و ۱۰ مرکز ویژه زنان است. شهرستان مشهد با ۲۹۱۴ مدرسه (معادل ۳۲.۲ درصد از تعداد مدارس استان) و ۷ مرکز ثابت فنی و حرفه ای (حدود ۱۵ درصد از تعداد مراکز ثابت استان) بیشترین میزان را در بین شهرستان های استان به خود اختصاص داده است.

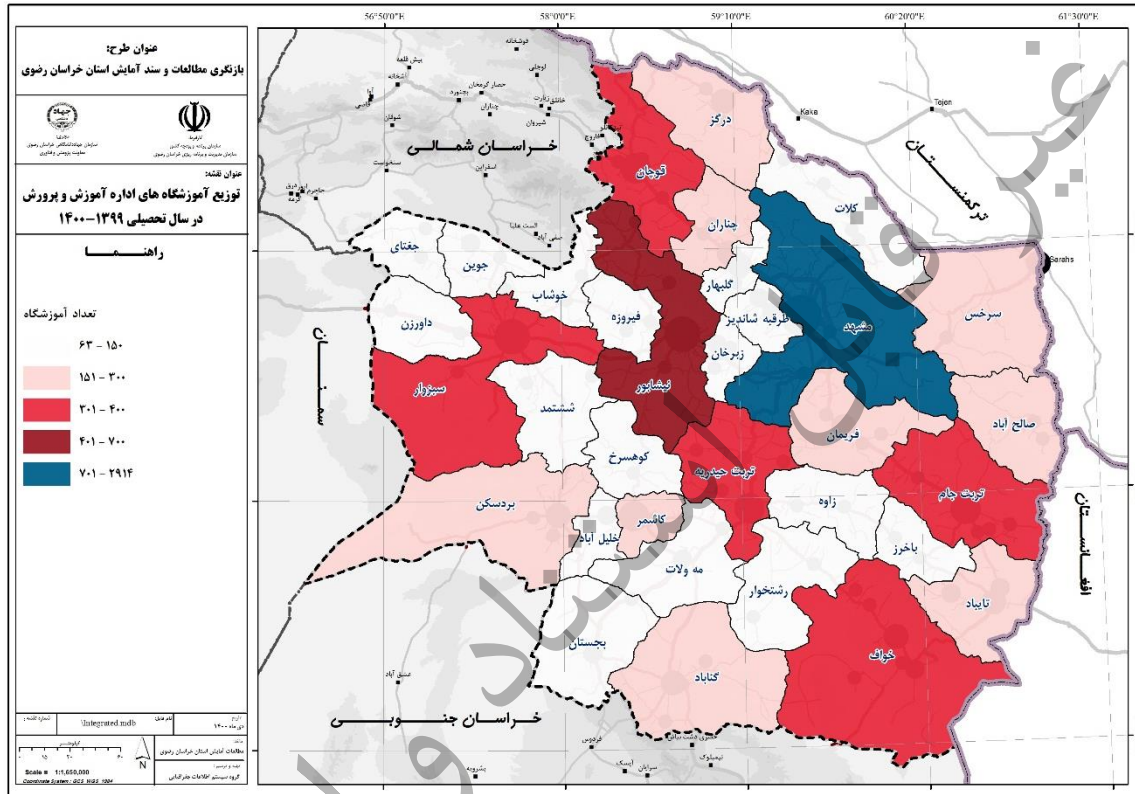
جدول ۱۸. تعداد آموزشگاه های اداره کل آموزش و پرورش و تعداد مراکز ثابت سازمان آموزش فنی و حرفه ای استان

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹	آموزشگاه های اداره کل آموزش و پرورش		مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای <sup>۱</sup>		
	تعداد	درصد	جمع	مردان	زنان
استان	۹۰۴۴	۱۰۰	۴۷	۱۴	۱۰
باخرز	۱۲۵	۱.۴	۱	۰	۰
بجستان	۸۰	۰.۹	۱	۰	۰
بردسکن	۱۸۰	۲	۱	۰	۰
تایباد	۲۰۳	۲.۲	۱	۰	۰
ترتت جام	۳۷۴	۴.۱	۱	۰	۰
ترتت حیدریه	۳۷۴	۴.۱	۲	۱	۱
حفتای	۱۲۸	۱.۴	۲	۱	۱
جوین	۱۱۵	۱.۳	۱	۰	۰
چناران	۱۶۵	۱.۸	۲	۱	۰
خلیل آباد	۱۰۲	۱.۱	۱	۰	۰
خواف	۳۱۱	۳.۴	۲	۱	۱
خوشاب	۱۱۲	۱.۲	-	-	-
داورزن	۶۳	۰.۷	-	-	-
درگز	۲۳۱	۲.۶	۱	۰	۰
رشتخوار	۱۴۹	۱.۶	۱	۰	۰
زاوه	۱۴۱	۱.۶	-	-	-
زبرخان	۱۲۴	۱.۴	۱	۰	۰
سبزوار	۳۷۶	۴.۲	۲	۱	۱
سرخس	۲۳۰	۲.۵	۱	۰	۰
ششتمد	۸۱	۰.۹	-	-	-
صالح آباد	۱۵۲	۱.۷	-	-	-
طرقبه شانديز	۱۲۰	۱.۳	۱	۰	۰
فریمان	۲۲۶	۲.۵	۱	۰	۰
فیروزه	۱۱۴	۱.۳	۲	۱	۱
فوجان	۳۹۶	۴.۴	۲	۱	۱
کاشمر	۱۷۹	۲	۲	۱	۱
کلات	۱۴۴	۱.۶	۲	۰	۰
کوهسرخ	۶۸	۰.۸	-	-	-
گلبهار	۱۴۰	۱.۵	-	-	-
گناباد	۱۹۵	۲.۲	۴	۲	۱

۱ آمار شهرستان های خوشاب، داورزن، ششتمد در سبزوار، زاوه در ترتت حیدریه، صالح آباد در ترتت جام، کوهسرخ در کاشمر و گلبهار در چناران لحاظ شده است.



مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای <sup>۱</sup>				آموزشگاه های اداره کل آموزش و پرورش		سال تحصیلی
دومنظوره	زنان	مردان	جمع	درصد	تعداد	۱۴۰۰-۱۳۹۹
۴	۱	۲	۷	۳۲.۲	۲۹۱۴	مشهد
۱	۰	۰	۱	۱.۳	۱۱۴	مه ولات
۱	۱	۲	۴	۶.۸	۶۱۸	نیشابور





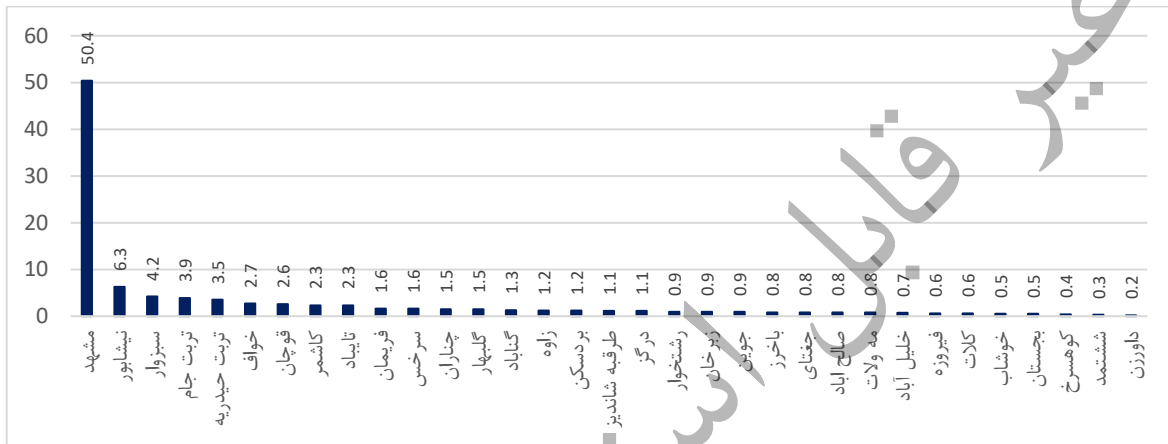


بیش از نیمی از دانش آموزان استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در شهرستان مشهد مشغول به تحصیل بوده اند و در مراتب بعدی شهرستان های نیشابور (۶.۳ درصد)، سبزوار (۴.۲ درصد)، تربت جام (۳.۹ درصد) و تربت حیدریه (۳.۵ درصد) بیشترین میزان دانش آموز در استان را دارند. همچنین شهرستان های کوهسرخ، ششتمد و داورزن پایین ترین تعداد دانش آموز را در استان دارد.

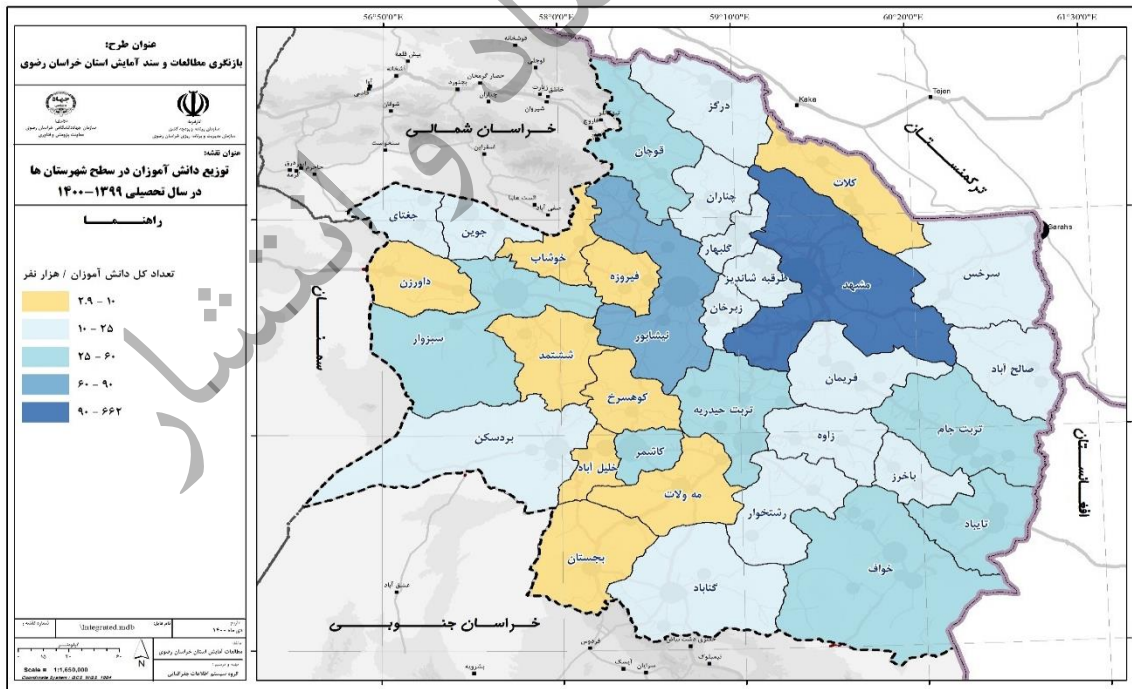
جدول ۱۹. تعداد دانش آموزان به تفکیک کلیه دوره های تحصیلی در شهرستان های استان

متوسطه دوم		متوسطه اول		ابتدایی		کل دانش آموزان		سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۰۰	۲۲۹۵۴۸	۱۰۰	۳۱۲۱۳۶	۱۰۰	۷۷۰۳۵۴	۱۰۰	۱۳۱۲۰۳۸	استان
۵۲.۴	۱۲۰۳۴۰	۵۰.۴	۱۵۷۴۰۰	۴۹.۸	۳۸۳۷۶۴	۵۰.۴	۶۶۱۵۰۴	مشهد
۶.۵	۱۴۸۹۱	۶.۵	۲۰۱۹۳	۶.۱	۴۷۲۰۱	۶.۳	۸۲۲۸۵	نیشابور
۴.۷	۱۰۷۷۱	۴.۴	۱۳۵۸۷	۴.۱	۳۱۳۴۴	۴.۲	۵۵۷۰۲	سبزوار
۳.۳	۷۴۹۴	۳.۸	۱۱۸۳۵	۴.۲	۳۲۰۰۲	۳.۹	۵۱۳۳۱	تربت جام
۳.۷	۸۶۰۲	۳.۴	۱۰۷۵۰	۳.۴	۲۶۳۶۷	۳.۵	۴۵۷۱۹	تربت حیدریه
۲.۴	۵۴۲۷	۲.۶	۸۱۰۷	۲.۹	۲۲۰۳۱	۲.۷	۳۵۵۶۵	خواف
۳	۶۸۲۱	۲.۸	۸۷۲۴	۲.۴	۱۸۷۶۶	۲.۶	۳۴۳۱۱	قوچان
۲.۴	۵۵۳۷	۲.۳	۷۲۹۵	۲.۲	۱۷۲۱۰	۲.۳	۳۰۰۴۲	کاشمر
۱.۷	۳۹۰۱	۲	۶۲۹۳	۲.۶	۱۹۶۶۰	۲.۳	۲۹۸۵۴	تایباد
۱.۴	۳۲۴۴	۱.۵	۴۸۳۶	۱.۷	۱۳۲۱۳	۱.۶	۲۱۲۹۳	فریمان
۱.۴	۳۲۶۹	۱.۵	۴۷۱۴	۱.۷	۱۳۲۲۴	۱.۶	۲۱۲۰۷	سرخس
۱.۴	۳۱۰۰	۱.۶	۴۸۴۹	۱.۵	۱۱۴۶۸	۱.۵	۱۹۴۱۷	چناران
۱.۴	۳۲۲۱	۱.۵	۴۷۰۰	۱.۵	۱۱۳۲۴	۱.۵	۱۹۲۴۵	گلبهار
۱.۷	۳۹۶۹	۱.۳	۴۱۴۹	۱.۲	۹۴۹۴	۱.۳	۱۷۶۱۲	گناباد
۰.۸	۱۸۹۹	۱.۱	۳۴۰۹	۱.۳	۱۰۳۲۴	۱.۲	۱۵۶۳۲	زاده
۱.۱	۲۵۳۶	۱.۲	۳۶۲۴	۱.۲	۸۹۷۲	۱.۲	۱۵۱۳۲	بردسکن
۱.۱	۲۴۱۲	۱.۳	۳۹۳۶	۱.۱	۸۵۳۹	۱.۱	۱۴۸۸۷	طرقبه شاندیز
۱.۲	۲۶۹۵	۱.۱	۳۵۴۴	۱	۷۷۲۰	۱.۱	۱۳۹۵۹	درگز
۰.۷	۱۶۸۱	۱	۲۹۹۷	۱	۷۷۲۰	۰.۹	۱۲۳۹۸	رشتخوار
۰.۷	۱۷۰۳	۱	۲۹۷۰	۰.۹	۷۲۲۲	۰.۹	۱۱۸۹۵	زبرخان
۰.۹	۲۰۲۷	۰.۹	۲۸۲۸	۰.۹	۶۶۸۵	۰.۹	۱۱۵۴۰	جوین
۰.۶	۱۴۵۷	۰.۸	۲۴۰۱	۰.۹	۷۱۱۴	۰.۸	۱۰۹۷۲	باخرز
۰.۸	۱۷۴۰	۰.۸	۲۴۴۳	۰.۸	۶۰۸۷	۰.۸	۱۰۲۷۰	جغتای
۰.۵	۱۰۵۸	۰.۷	۲۱۹۰	۰.۹	۶۸۶۵	۰.۸	۱۰۱۱۳	صالح آباد
۰.۷	۱۶۷۸	۰.۷	۲۲۹۵	۰.۸	۶۰۰۲	۰.۸	۹۹۷۵	مه ولات
۰.۶	۱۴۰۰	۰.۷	۲۲۹۲	۰.۸	۶۱۱۰	۰.۷	۹۸۰۲	خلیل آباد
۰.۶	۱۳۸۶	۰.۶	۱۹۹۶	۰.۶	۴۶۲۱	۰.۶	۸۰۰۳	فیروزه

متوسطه اول		متوسطه دوم		ابتدایی		کل دانش آموزان		سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۰.۶	۱۴۸۱	۰.۶	۱۷۸۸	۰.۶	۴۵۵۵	۰.۶	۷۸۲۴	کلات
۰.۴	۸۹۶	۰.۵	۱۴۹۹	۰.۵	۳۵۸۱	۰.۵	۵۹۷۶	خوشاب
۰.۵	۱۰۴۶	۰.۵	۱۴۰۸	۰.۴	۳۴۵۴	۰.۵	۵۹۰۸	بجستان
۰.۳	۶۹۵	۰.۴	۱۱۹۷	۰.۴	۳۲۸۲	۰.۴	۵۱۷۴	کوهسرخ
۰.۳	۶۷۹	۰.۴	۱۱۷۱	۰.۴	۲۷۳۵	۰.۳	۴۵۸۵	ششتمد
۰.۲	۴۹۲	۰.۲	۷۱۶	۰.۲	۱۶۹۸	۰.۲	۲۹۰۶	داورزن

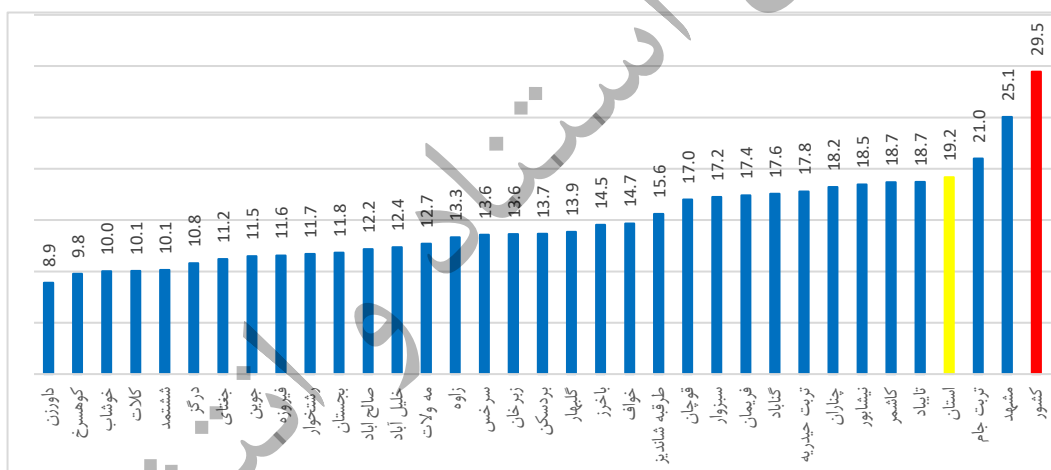


شکل ۱۱. سهم شهرستان های استان از تعداد کل دانش آموزان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



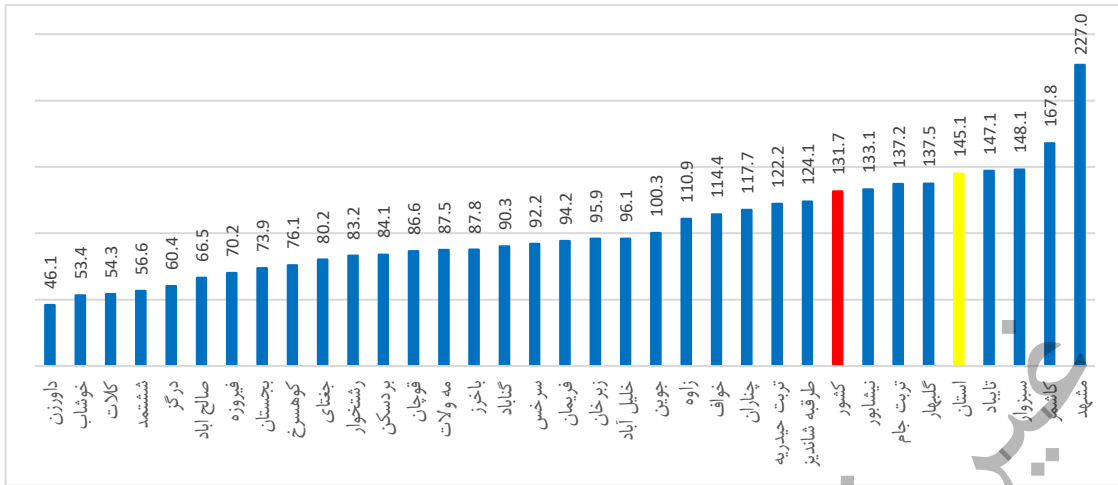
نقشه ۶. توزیع دانش آموزان در سطح شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

از جمعیت ۱.۳ میلیون نفری دانش آموزان استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، حدود ۶۷۲ هزار نفر (۵۱.۳ درصد) را دانش آموزان پسر و ۶۳۹ هزار نفر (۴۸.۷ درصد) را دانش آموزان دختر تشکیل می دهند. استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، دارای ۶۸۴۰۲ نفر معلم (سهم ۱۳.۷ درصدی از معلمان کشور)، ۹۰۴۴ عدد آموزشگاه (سهم ۸.۱ درصدی از آموزشگاه های کشور) و ۵۴۷۶۱ عدد کلاس (سهم ۸.۷ درصدی از کلاس های کشور) می باشد. حدود ۳۹ درصد معلمان استان، حدود ۳۲ درصد آموزشگاه های استان و حدود ۴۵ درصد کلاس های استان در شهرستان مشهد هستند. در استان خراسان رضوی حدوداً به ازای هر ۱۹ نفر دانش آموز یک معلم وجود دارد که در مقایسه با میانگین کشوری آن (۲۹.۵) دانش آموز به ازای هر معلم از وضعیت بهتری برخوردار است. لازم به ذکر است نسبت دانش آموز به معلم شهرستان های استان دارای وضعیت بهتری در مقایسه با میانگین کشوری است. در شهرستان داورزن به ازای هر ۹ نفر دانش آموز یک معلم وجود دارد که در سطح استان بهترین میزان را دارا می باشد. در شهرستان مشهد به ازای هر ۲۵ نفر دانش آموز یک معلم و در شهرستان تربت جام به ازای هر ۲۱ نفر دانش آموز یک معلم وجود دارد که از میانگین استان بیشتر بوده و در بین شهرستان های استان بدترین میزان را دارند.

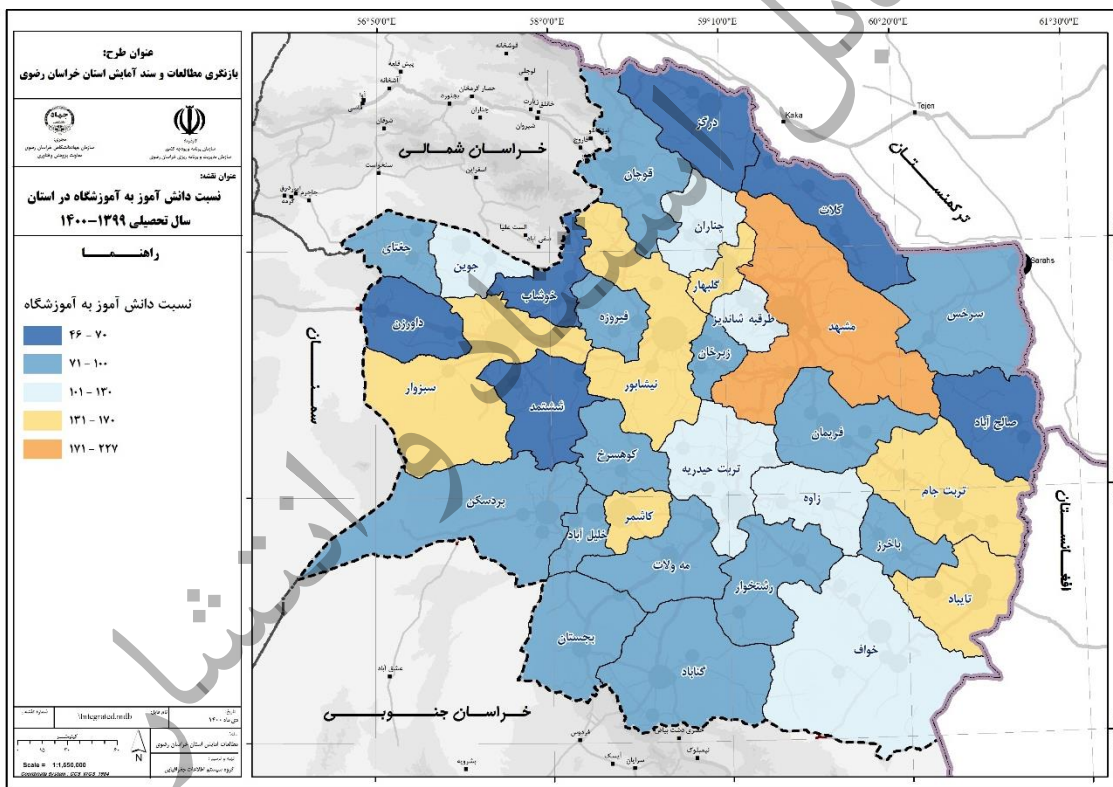


شکل ۱۲. نسبت دانش آموز به معلم در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰





شکل ۱۴. نسبت دانش آموز به آموزگار در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

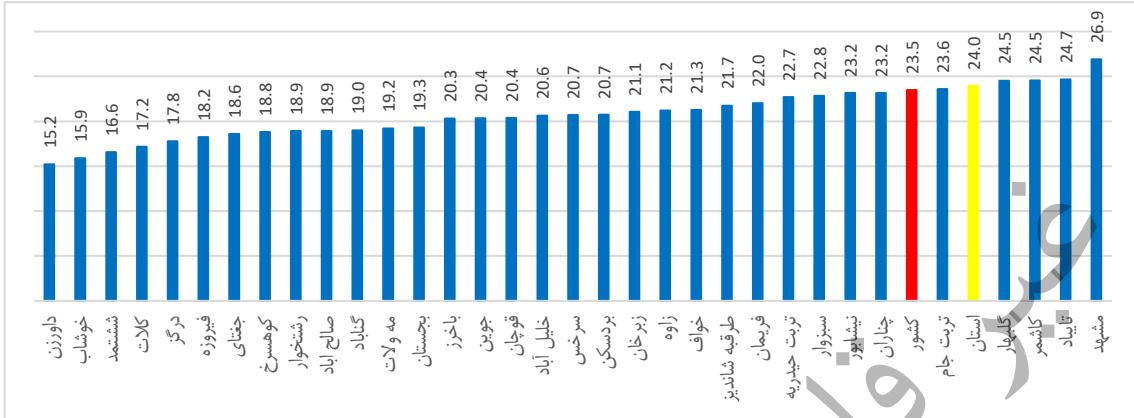


نقشه ۷. نسبت دانش آموز به آموزگار در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

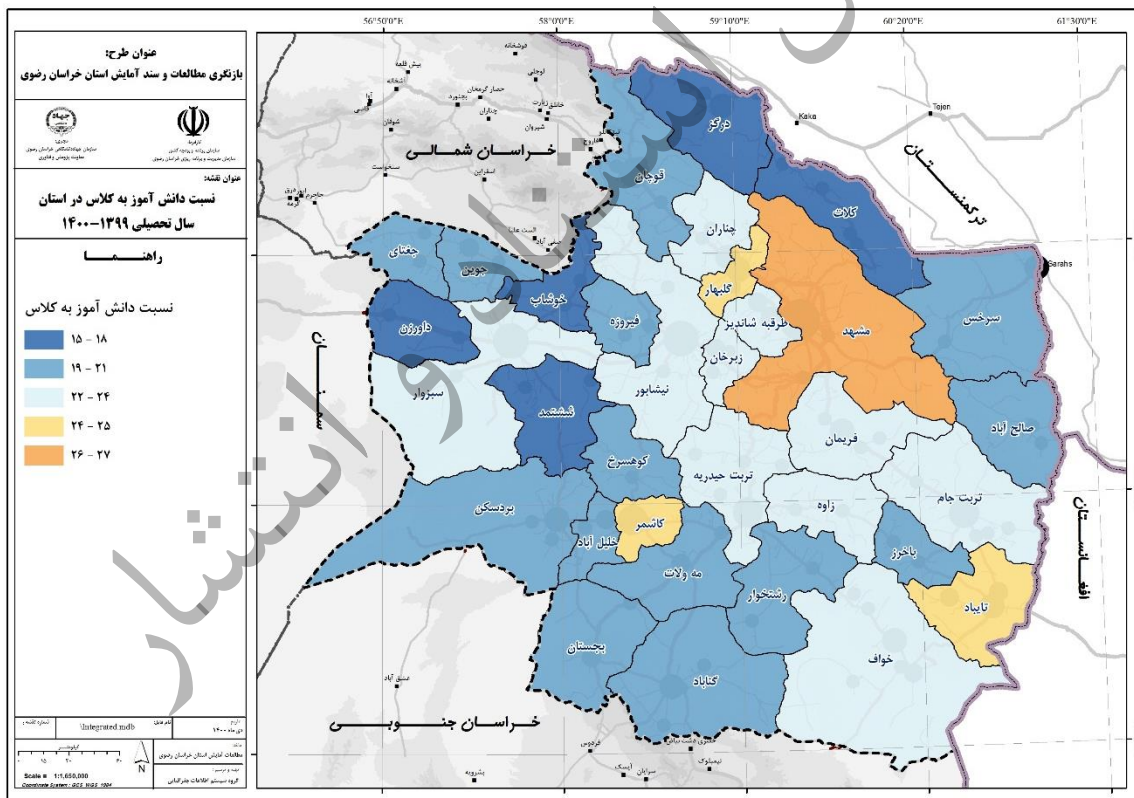
در استان به ازای هر ۲۴ نفر دانش آموز یک کلاس وجود دارد که تقریباً با میانگین کشوری آن (۲۳.۵) نفر دانش آموز به ازای هر کلاس برابر است. در شهرستان داورزن به ازای هر ۱۵ نفر دانش آموز یک کلاس وجود دارد که در سطح استان بهترین میزان است. در شهرستان مشهد به ازای هر ۲۷ نفر دانش آموز یک



کلاس وجود دارد که بدترین میزان را در سطح شهرستان های استان دارد. لازم به ذکر است نسبت دانش آموز به کلاس در شهرستان های تربت جام، گلبهار، کاشمر، تایباد و مشهد از میانگین کشوری بیشتر است.



شکل ۱۵. نسبت دانش آموز به کلاس در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



شکل ۱۶. نسبت دانش آموز به کلاس در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

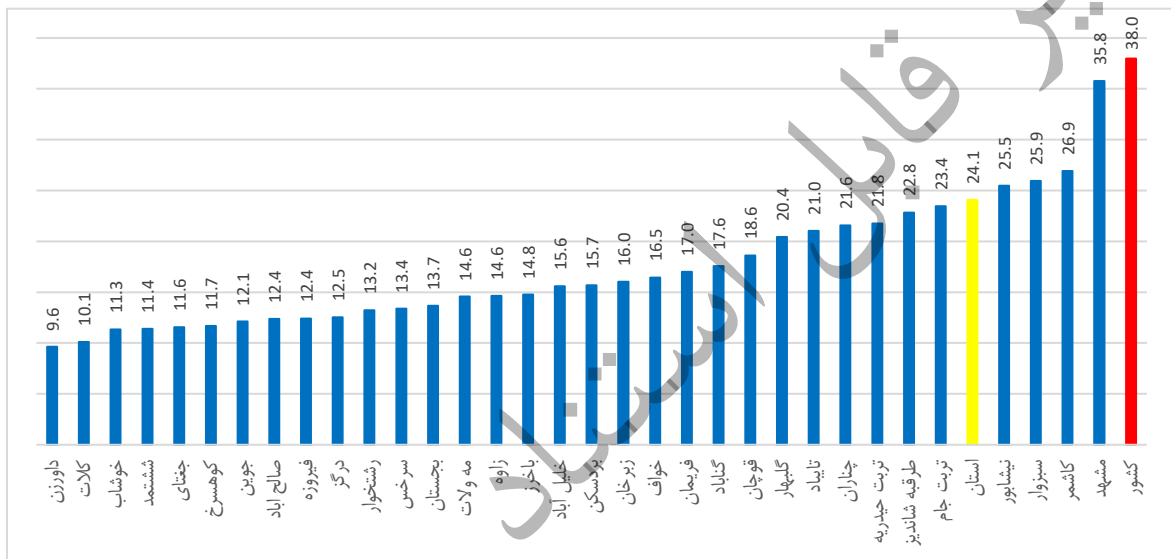
جدول ۲۰. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس		آموزشگاه		معلم		دانش آموزان						سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
			درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	دختر		پسر		جمع		
									درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲۳.۵	۱۳۱.۷	۲۹.۵	-	۶۲۸۲۲۳	-	۱۱۲۰۲۷	-	۵۰۰۵۸۲	-	۷۱۷۱۸۷۰	-	۷۵۷۷۱۹۹	-	۱۴۷۴۹۰۶۹	کشور
۲۴	۱۴۵.۱	۱۹.۲	۱۰۰	۵۴۷۶۱	۱۰۰	۹۰۴۴	۱۰۰	۶۸۴۰۲	۱۰۰	۶۳۹۲۹۹	۱۰۰	۶۷۲۷۳۹	۱۰۰	۱۳۱۲۰۳۸	استان
۲۶.۹	۲۲۷	۲۵.۱	۴۴.۹	۲۴۵۷۶	۳۲.۲	۲۹۱۴	۳۸.۶	۲۶۴۰۴	۵۰.۸	۳۲۴۸۶۷	۵۰	۳۳۶۶۳۷	۵۰.۴	۶۶۱۵۰۴	مشهد
۲۳.۲	۱۳۳.۱	۱۸.۵	۶.۵	۳۵۵۲	۶.۸	۶۱۸	۶.۵	۴۴۵۲	۶.۲	۳۹۸۶۴	۶.۳	۴۲۴۲۱	۶.۳	۸۲۲۸۵	نیشابور
۲۲.۸	۱۴۸.۱	۱۷.۲	۴.۵	۲۴۴۱	۴.۲	۳۷۶	۴.۷	۳۲۳۰	۴.۳	۲۷۵۲۹	۴.۲	۲۸۱۷۳	۴.۲	۵۵۷۰۲	سبزوار
۲۳.۶	۱۳۷.۲	۲۱	۴	۲۱۷۷	۴.۱	۳۷۴	۳.۶	۲۴۴۵	۳.۹	۲۴۷۶۲	۳.۹	۲۶۵۶۹	۳.۹	۵۱۳۳۱	ترت جام
۲۲.۷	۱۲۲.۲	۱۷.۸	۳.۷	۲۰۱۶	۴.۱	۳۷۴	۳.۸	۲۵۶۹	۳.۴	۲۲۰۴۱	۳.۵	۲۳۶۷۸	۳.۵	۴۵۷۱۹	ترت حیدریه
۲۱.۳	۱۱۴.۴	۱۴.۷	۳.۱	۱۶۷۲	۳.۴	۳۱۱	۳.۵	۲۴۲۴	۲.۷	۱۷۰۴۵	۲.۸	۱۸۵۲۰	۲.۷	۳۵۵۶۵	خواف
۲۰.۴	۸۶.۶	۱۷	۳.۱	۱۶۸۳	۴.۴	۳۹۶	۳	۲۰۱۹	۲.۶	۱۶۵۴۸	۲.۶	۱۷۷۶۳	۲.۶	۳۴۳۱۱	قوچان
۲۴.۵	۱۶۷.۸	۱۸.۷	۲.۲	۱۲۲۴	۲	۱۷۹	۲.۳	۱۶۰۷	۲.۳	۱۴۷۱۹	۲.۳	۱۵۳۲۳	۲.۳	۳۰۰۴۲	کاشمر
۲۴.۷	۱۴۷.۱	۱۸.۷	۲.۲	۱۲۱۰	۲.۲	۲۰۳	۲.۳	۱۵۹۴	۲.۲	۱۴۰۹۷	۲.۳	۱۵۷۵۷	۲.۳	۲۹۸۵۴	تایباد
۲۲	۹۴.۲	۱۷.۴	۱.۸	۹۶۷	۲.۵	۲۲۶	۱.۸	۱۲۲۳	۱.۶	۱۰۲۳۳	۱.۶	۱۱۰۶۰	۱.۶	۲۱۲۹۳	فریمان
۲۰.۷	۹۲.۲	۱۳.۶	۱.۹	۱۰۲۵	۲.۵	۲۳۰	۲.۳	۱۵۶۲	۱.۶	۹۹۴۲	۱.۷	۱۱۲۶۵	۱.۶	۲۱۲۰۷	سرخس
۲۳.۲	۱۱۷.۷	۱۸.۲	۱.۵	۸۳۸	۱.۸	۱۶۵	۱.۶	۱۰۶۵	۱.۵	۹۳۳۳	۱.۵	۱۰۰۸۴	۱.۵	۱۹۴۱۷	چناران
۲۴.۵	۱۳۷.۵	۱۳.۹	۱.۴	۷۸۵	۱.۵	۱۴۰	۲	۱۳۸۸	۱.۵	۹۵۶۴	۱.۴	۹۶۸۱	۱.۵	۱۹۲۴۵	گلبهار
۱۹	۹۰.۳	۱۷.۶	۱.۷	۹۲۷	۲.۲	۱۹۵	۱.۵	۱۰۰۳	۱.۴	۸۷۰۷	۱.۳	۸۹۰۵	۱.۳	۱۷۶۱۲	گناباد
۲۱.۲	۱۱۰.۹	۱۳.۳	۱.۳	۷۳۷	۱.۶	۱۴۱	۱.۷	۱۱۷۳	۱.۱	۷۲۸۷	۱.۲	۸۳۴۵	۱.۲	۱۵۶۳۲	زاوه
۲۰.۷	۸۴.۱	۱۳.۷	۱.۳	۷۳۰	۲	۱۸۰	۱.۶	۱۱۰۸	۱.۲	۷۴۰۶	۱.۱	۷۷۲۶	۱.۲	۱۵۱۳۲	بردسکن

نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس		آموزشگاه		معلم		دانش آموزان						سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
			درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	دختر		پسر		جمع		
									درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲۱.۷	۱۲۴.۱	۱۵.۶	۱.۳	۶۸۵	۱.۳	۱۲۰	۱.۴	۹۵۳	۱.۱	۷۳۱۴	۱.۱	۷۵۷۳	۱.۱	۱۴۸۸۷	طرقبه شاندیز
۱۷.۸	۶۰.۴	۱۰.۸	۱.۴	۷۸۶	۲.۶	۲۳۱	۱.۹	۱۲۹۴	۱	۶۶۸۳	۱.۱	۷۲۷۶	۱.۱	۱۳۹۵۹	درگز
۱۸.۹	۸۳.۲	۱۱.۷	۱.۲	۶۵۶	۱.۶	۱۴۹	۱.۵	۱۰۵۹	۰.۹	۵۸۷۱	۱	۶۵۲۷	۰.۹	۱۲۳۹۸	رشتخوار
۲۱.۱	۹۵.۹	۱۳.۶	۱	۵۶۵	۱.۴	۱۲۴	۱.۳	۸۷۳	۰.۹	۵۸۴۲	۰.۹	۶۰۵۳	۰.۹	۱۱۸۹۵	زبرخان
۲۰.۴	۱۰۰.۳	۱۱.۵	۱	۵۶۷	۱.۳	۱۱۵	۱.۵	۱۰۰۴	۰.۹	۵۶۰۷	۰.۹	۵۹۳۳	۰.۹	۱۱۵۴۰	جوین
۲۰.۳	۸۷.۸	۱۴.۵	۱	۵۴۰	۱.۴	۱۲۵	۱.۱	۷۵۵	۰.۸	۵۱۷۰	۰.۹	۵۸۰۲	۰.۸	۱۰۹۷۲	باخرز
۱۸.۶	۸۰.۲	۱۱.۲	۱	۵۵۲	۱.۴	۱۲۸	۱.۳	۹۱۷	۰.۸	۵۰۳۳	۰.۸	۵۲۳۷	۰.۸	۱۰۲۷۰	جغتای
۱۸.۹	۶۶.۵	۱۲.۲	۱	۵۳۵	۱.۷	۱۵۲	۱.۲	۸۳۰	۰.۷	۴۷۲۴	۰.۸	۵۳۸۹	۰.۸	۱۰۱۱۳	صالح آباد
۱۹.۲	۸۷.۵	۱۲.۷	۰.۹	۵۲۰	۱.۳	۱۱۴	۱.۱	۷۸۵	۰.۸	۴۸۴۷	۰.۸	۵۱۲۸	۰.۸	۹۹۷۵	مه ولات
۲۰.۶	۹۶.۱	۱۲.۴	۰.۹	۴۷۵	۱.۱	۱۰۲	۱.۲	۷۹۳	۰.۸	۴۹۳۶	۰.۷	۴۸۶۶	۰.۷	۹۸۰۲	خلیل آباد
۱۸.۲	۷۰.۲	۱۱.۶	۰.۸	۴۳۹	۱.۳	۱۱۴	۱	۶۹۲	۰.۶	۳۷۵۲	۰.۶	۴۲۵۱	۰.۶	۸۰۰۳	فیروزه
۱۷.۲	۵۴.۳	۱۰.۱	۰.۸	۴۵۶	۱.۶	۱۴۴	۱.۱	۷۷۷	۰.۶	۳۷۰۷	۰.۶	۴۱۱۷	۰.۶	۷۸۲۴	کلات
۱۵.۹	۵۳.۴	۱۰	۰.۷	۳۷۶	۱.۲	۱۱۲	۰.۹	۵۹۷	۰.۴	۲۸۶۴	۰.۵	۳۱۱۲	۰.۵	۵۹۷۶	خوشاب
۱۹.۳	۷۳.۹	۱۱.۸	۰.۶	۳۰۶	۰.۹	۸۰	۰.۷	۴۹۹	۰.۵	۲۸۹۷	۰.۴	۳۰۱۱	۰.۵	۵۹۰۸	بجستان
۱۸.۸	۷۶.۱	۹.۸	۰.۵	۲۷۵	۰.۸	۶۸	۰.۸	۵۲۹	۰.۴	۲۴۸۰	۰.۴	۲۶۹۴	۰.۴	۵۱۷۴	کوهسرخ
۱۶.۶	۵۶.۶	۱۰.۱	۰.۵	۲۷۷	۰.۹	۸۱	۰.۷	۴۵۲	۰.۳	۲۱۸۴	۰.۴	۲۴۰۱	۰.۳	۴۵۸۵	ششتمد
۱۵.۲	۴۶.۱	۸.۹	۰.۳	۱۹۱	۰.۷	۶۳	۰.۵	۳۲۷	۰.۲	۱۴۴۴	۰.۲	۱۴۶۲	۰.۲	۲۹۰۶	داورزن

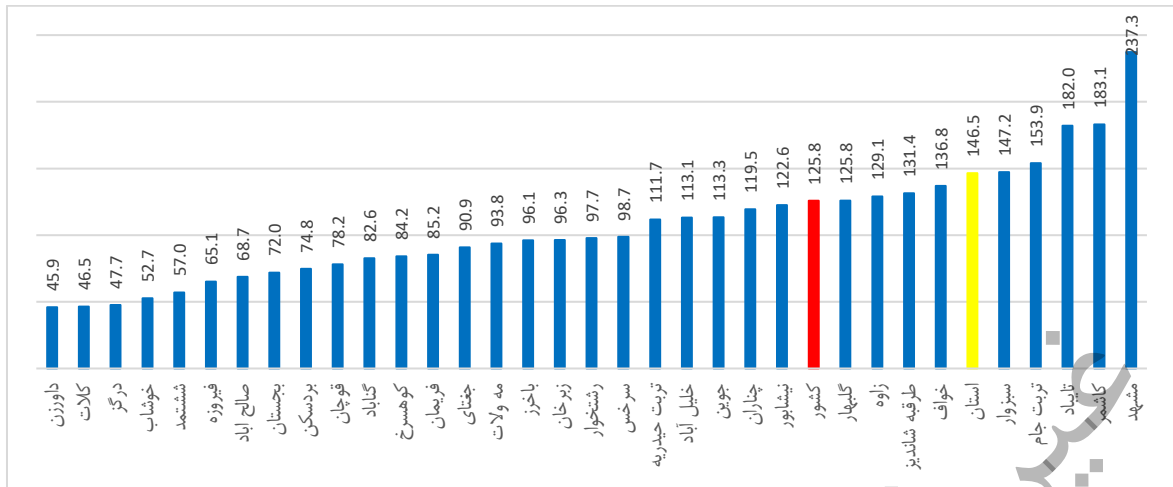


در استان خراسان رضوی حدوداً به ازای هر ۲۴ نفر دانش آموز در دوره ابتدایی یک معلم در دوره ابتدایی وجود دارد که در مقایسه با میانگین کشوری آن (هر ۳۸ نفر دانش آموز در دوره ابتدایی به ازای هر معلم) از وضعیت بهتری برخوردار است. لازم به ذکر است نسبت دانش آموزان دوره ابتدایی به معلم در دوره ابتدایی شهرستان های استان از وضعیت بهتری در مقایسه با میانگین کشوری برخوردارند. در شهرستان داورزن حدوداً به ازای هر ۱۰ نفر دانش آموز در دوره ابتدایی یک معلم وجود دارد که در سطح استان بهترین میزان را داراست. در شهرستان مشهد تقریباً به ازای هر ۳۶ نفر دانش آموز دوره ابتدایی یک معلم وجود دارد که در بین شهرستان های استان بدترین میزان است. علاوه بر شهرستان مشهد، نسبت دانش آموز دوره ابتدایی به معلم در شهرستان های نیشابور، سبزوار و کاشمر نیز بیشتر از میانگین استان است.

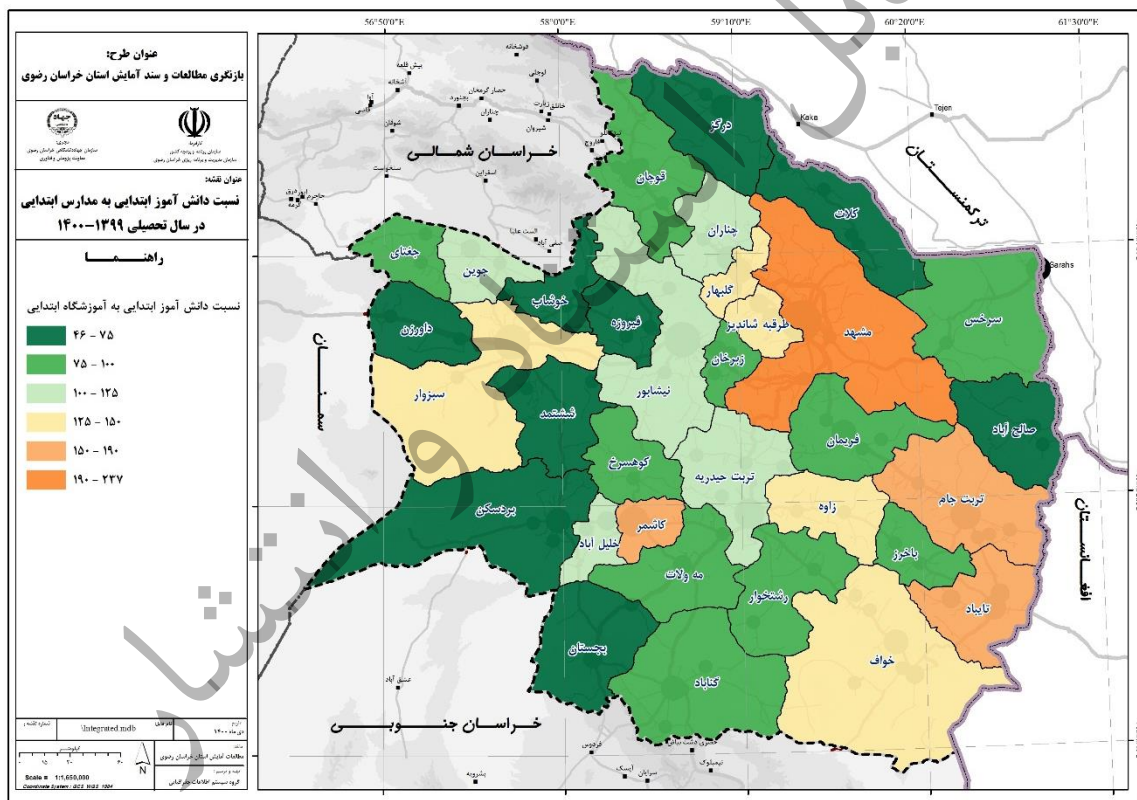


شکل ۱۷. نسبت دانش آموز به معلم در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰





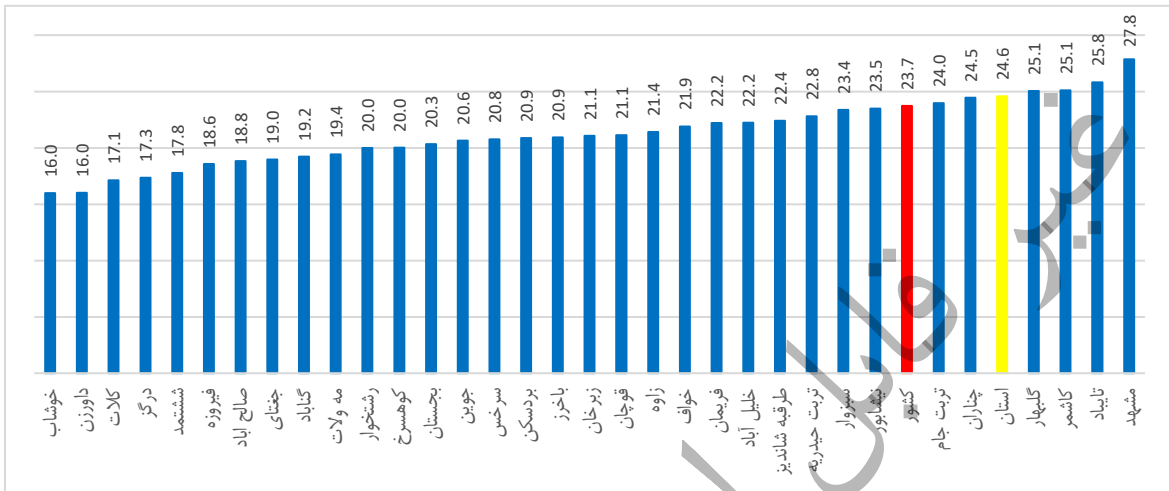
شکل ۱۸. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



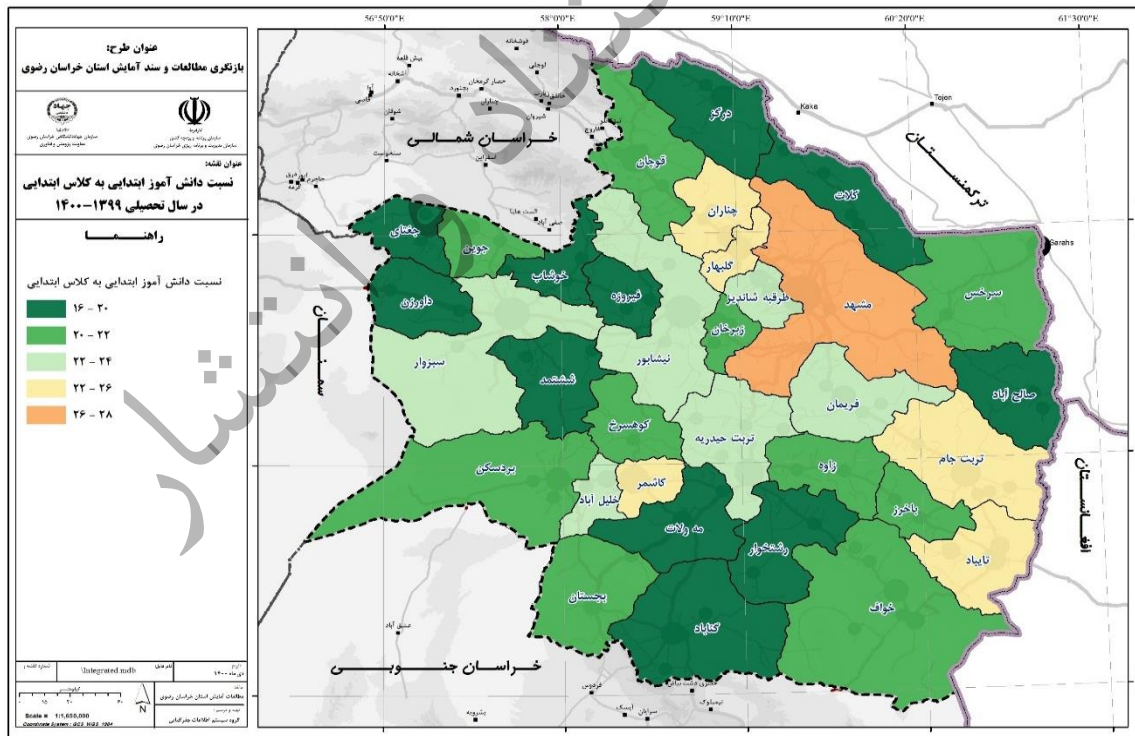
نقشه ۹. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

در استان حدوداً به ازای هر ۲۵ نفر دانش آموز دوره ابتدایی یک کلاس در دوره ابتدایی وجود دارد که تقریباً با میانگین کشوری آن (حدوداً ۲۴ نفر دانش آموز دوره ابتدایی به ازای هر کلاس) برابر است. در شهرستان خوشاب به ازای هر ۱۶ نفر دانش آموز دوره ابتدایی یک کلاس وجود دارد که در سطح استان

بهترین میزان را به خود اختصاص داده است. در شهرستان مشهد به ازای هر ۲۸ نفر دانش آموز دوره ابتدایی یک کلاس وجود دارد که بدترین میزان را در سطح شهرستان های استان دارد. لازم به ذکر است نسبت دانش آموز به کلاس در شهرستان های تربت جام، چناران، گلبهار، کاشمر، تایباد و مشهد از میانگین کشوری بیشتر است.



شکل ۱۹. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



نقشه ۱۰. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

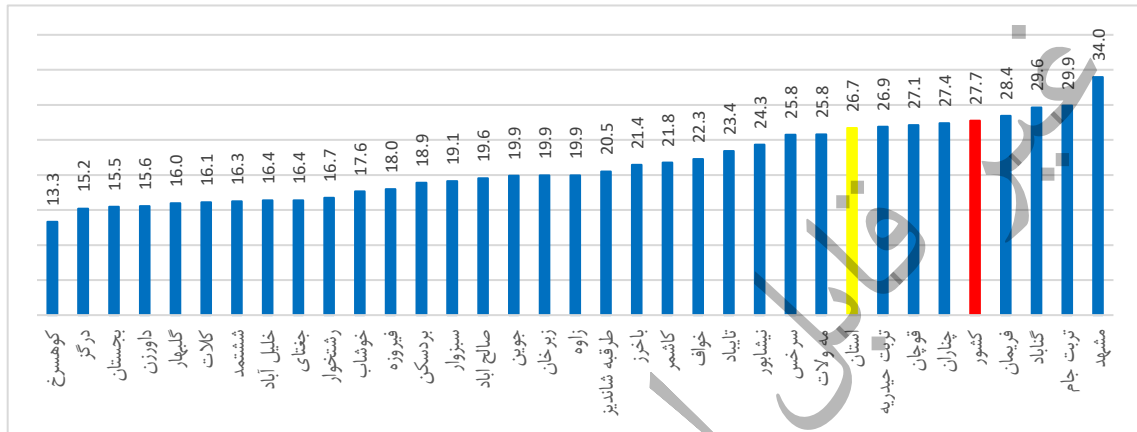
جدول ۲۱. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس ابتدایی		آموزشگاه ابتدایی		معلم ابتدایی		دانش آموزان ابتدایی						سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
			درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	دختر		پسر		جمع		
									درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲۳.۷	۱۲۵.۸	۳۸	-	۳۵۵۹۷۳	-	۶۷۱۱۶	-	۲۲۲۳۱۸	-	۴۱۰۳۱۷۲	-	۴۳۴۰۳۵۶	-	۸۴۴۳۵۲۸	کشور
۲۴.۶	۱۴۶.۵	۲۴.۱	۱۰۰	۳۱۳۴۸	۱۰۰	۵۲۶۰	۱۰۰	۳۱۹۹۳	۱۰۰	۳۷۵۵۳۲	۱۰۰	۳۹۴۸۲۲	۱۰۰	۷۷۰۳۵۴	استان
۲۰.۹	۹۶.۱	۱۴.۸	۱.۱	۳۴۰	۱.۴	۷۴	۱.۵	۴۸۲	۵۰.۸	۳۴۲۸	۵۰	۳۶۸۶	۰.۹	۷۱۱۴	باخرز
۲۰.۳	۷۲	۱۳.۷	۰.۵	۱۷۰	۰.۹	۴۸	۰.۸	۲۵۳	۶.۲	۱۶۹۱	۶.۳	۱۷۶۳	۰.۴	۳۴۵۴	بجستان
۲۰.۹	۷۴.۸	۱۵.۷	۱.۴	۴۳۰	۲.۳	۱۲۰	۱.۸	۵۷۲	۴.۳	۴۳۸۸	۴.۲	۴۵۸۴	۱.۲	۸۹۷۲	بردسکن
۲۵.۸	۱۸۲	۲۱	۲.۴	۷۶۲	۲.۱	۱۰۸	۲.۹	۹۳۴	۳.۹	۹۵۲۲	۳.۹	۱۰۱۳۸	۲.۶	۱۹۶۶۰	تایباد
۲۴	۱۵۳.۹	۲۳.۴	۴.۳	۱۳۳۵	۴	۲۰۸	۴.۳	۱۳۶۵	۳.۴	۱۵۶۴۷	۳.۵	۱۶۳۵۵	۴.۲	۳۲۰۰۲	ترتت جام
۲۲.۸	۱۱۱.۷	۲۱.۸	۳.۷	۱۱۵۷	۴.۵	۲۳۶	۳.۸	۱۲۱۴	۲.۷	۱۲۹۱۵	۲.۸	۱۳۴۵۲	۳.۴	۲۶۳۶۷	ترتت حیدریه
۱۹	۹۰.۹	۱۱.۶	۱	۳۲۱	۱.۳	۶۷	۱.۶	۵۲۶	۲.۶	۳۰۲۵	۲.۶	۳۰۶۲	۰.۸	۶۰۸۷	جغتای
۲۰.۶	۱۱۳.۳	۱۲.۱	۱	۳۲۴	۱.۱	۵۹	۱.۷	۵۵۲	۲.۳	۳۲۵۹	۲.۳	۳۴۲۶	۰.۹	۶۶۸۵	جوین
۲۴.۵	۱۱۹.۵	۲۱.۶	۱.۵	۴۶۹	۱.۸	۹۶	۱.۷	۵۳۲	۲.۲	۵۵۰۹	۲.۳	۵۹۵۹	۱.۵	۱۱۴۶۸	چناران
۲۲.۲	۱۱۳.۱	۱۵.۶	۰.۹	۲۷۵	۱	۵۴	۱.۲	۳۹۲	۱.۶	۳۰۲۸	۱.۶	۳۰۸۲	۰.۸	۶۱۱۰	خلیل آباد
۲۱.۹	۱۳۶.۸	۱۶.۵	۳.۲	۱۰۰۶	۳.۱	۱۶۱	۴.۲	۱۳۳۹	۱.۶	۱۰۷۵۱	۱.۷	۱۱۲۸۰	۲.۹	۲۲۰۳۱	خواف
۱۶	۵۲.۷	۱۱.۳	۰.۷	۲۲۴	۱.۳	۶۸	۱	۳۱۶	۱.۵	۱۶۹۹	۱.۵	۱۸۸۲	۰.۵	۳۵۸۱	خوشاب
۱۶	۴۵.۹	۹.۶	۰.۳	۱۰۶	۰.۷	۳۷	۰.۶	۱۷۶	۱.۵	۸۲۱	۱.۴	۸۷۷	۰.۲	۱۶۹۸	داورزن
۱۷.۳	۴۷.۷	۱۲.۵	۱.۴	۴۴۵	۳.۱	۱۶۲	۱.۹	۶۱۶	۱.۴	۳۷۵۴	۱.۳	۳۹۶۶	۱	۷۷۲۰	درگز
۲۰	۹۷.۷	۱۳.۲	۱.۲	۳۸۶	۱.۵	۷۹	۱.۸	۵۸۴	۱.۱	۳۷۴۰	۱.۲	۳۹۸۰	۱	۷۷۲۰	رشتخوار
۲۱.۴	۱۲۹.۱	۱۴.۶	۱.۵	۴۸۲	۱.۵	۸۰	۲.۲	۷۰۵	۱.۲	۵۰۱۷	۱.۱	۵۳۰۷	۱.۳	۱۰۳۲۴	زاوه

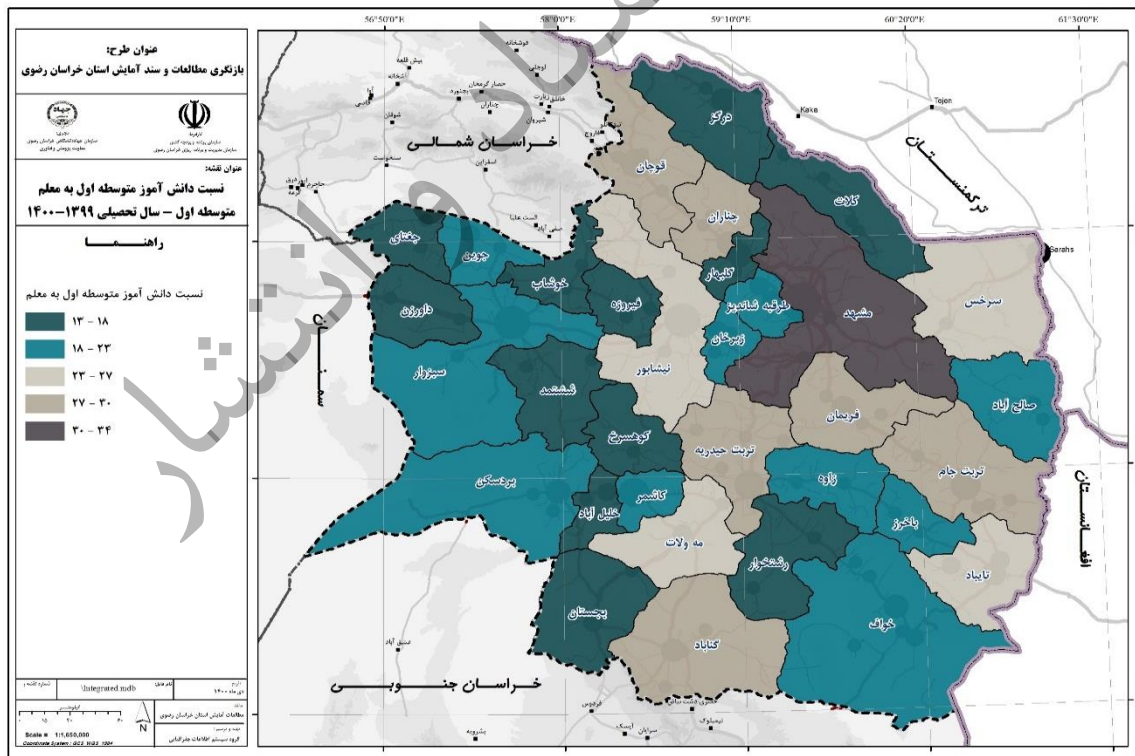
نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس ابتدایی		آموزشگاه ابتدایی		معلم ابتدایی		دانش آموزان ابتدایی						سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
			درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	دختر		پسر		جمع		
									درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۲۱.۱	۹۶.۳	۱۶	۱.۱	۳۴۳	۱.۴	۷۵	۱.۴	۴۵۱	۱.۱	۳۵۱۵	۱.۱	۳۷۰۷	۰.۹	۷۲۲۲	زیرخان
۲۳.۴	۱۴۷.۲	۲۵.۹	۴.۳	۱۳۴۱	۴	۲۱۳	۳.۸	۱۲۰۸	۱	۱۵۳۸۹	۱.۱	۱۵۹۵۵	۴.۱	۳۱۳۴۴	سبزوار
۲۰.۸	۹۸.۷	۱۳.۴	۲	۶۳۷	۲.۵	۱۳۴	۳.۱	۹۸۹	۰.۹	۶۳۸۳	۱	۶۸۴۱	۱.۷	۱۳۲۲۴	سرخس
۱۷.۸	۵۷	۱۱.۴	۰.۵	۱۵۴	۰.۹	۴۸	۰.۸	۲۴۰	۰.۹	۱۳۳۶	۰.۹	۱۳۹۹	۰.۴	۲۷۳۵	ششتمد
۱۸.۸	۶۸.۷	۱۲.۴	۱.۲	۳۶۵	۱.۹	۱۰۰	۱.۷	۵۵۵	۰.۹	۳۲۵۰	۰.۹	۳۶۱۵	۰.۹	۶۸۶۵	صالح اباد
۲۲.۴	۱۳۱.۴	۲۲.۸	۱.۲	۳۸۱	۱.۲	۶۵	۱.۲	۳۷۴	۰.۸	۴۰۸۳	۰.۹	۴۴۵۶	۱.۱	۸۵۳۹	طرقبه
۲۲.۲	۸۵.۲	۱۷	۱.۹	۵۹۵	۲.۹	۱۵۵	۲.۴	۷۷۷	۰.۸	۶۵۱۳	۰.۸	۶۷۰۰	۱.۷	۱۳۲۱۳	فریمان
۱۸.۶	۶۵.۱	۱۲.۴	۰.۸	۲۴۹	۱.۳	۷۱	۱.۲	۳۷۲	۰.۷	۲۲۰۷	۰.۸	۲۴۱۴	۰.۶	۴۶۲۱	فیروزه
۲۱.۱	۷۸.۲	۱۸.۶	۲.۸	۸۸۹	۴.۶	۲۴۰	۳.۲	۱۰۰۸	۰.۸	۹۰۹۴	۰.۸	۹۶۷۲	۲.۴	۱۸۷۶۶	قوچان
۲۵.۱	۱۸۳.۱	۲۶.۹	۲.۲	۶۸۶	۱.۸	۹۴	۳	۶۳۹	۰.۸	۸۴۴۱	۰.۷	۸۷۶۹	۲.۲	۱۷۲۱۰	کاشمر
۱۷.۱	۴۶.۵	۱۰.۱	۰.۸	۲۶۶	۱.۹	۹۸	۱.۴	۴۵۰	۰.۶	۲۱۹۶	۰.۶	۲۳۵۹	۰.۶	۴۵۵۵	کلات
۲۰	۸۴.۲	۱۱.۷	۰.۵	۱۶۴	۰.۷	۳۹	۰.۹	۲۸۱	۰.۶	۱۵۶۸	۰.۶	۱۷۱۴	۰.۴	۳۲۸۲	کوهسرخ
۲۵.۱	۱۲۵.۸	۲۰.۴	۱.۴	۴۵۲	۱.۷	۹۰	۱.۷	۵۵۴	۰.۴	۵۵۳۰	۰.۵	۵۷۹۴	۱.۵	۱۱۳۲۴	گلبهار
۱۹.۲	۸۲.۶	۱۷.۶	۱.۶	۴۹۴	۲.۲	۱۱۵	۱.۷	۵۴۰	۰.۵	۴۷۰۰	۰.۴	۴۷۹۴	۱.۲	۹۴۹۴	گناباد
۲۷.۸	۲۳۷.۳	۳۵.۸	۴۴	۱۳۷۸۲	۳۰.۷	۱۶۱۷	۳۳.۵	۱۰۷۳۳	۰.۴	۱۸۱۳۵۱	۰.۴	۱۹۶۴۱۳	۴۹.۸	۳۸۱۳۶۴	مشهد
۱۹.۴	۹۳.۸	۱۴.۶	۱	۳۰۹	۱.۲	۶۴	۱.۳	۴۱۲	۰.۳	۲۹۰۹	۰.۴	۳۰۹۳	۰.۸	۶۰۰۲	مه ولات
۲۳.۵	۱۲۲.۶	۲۵.۵	۶.۴	۲۰۰۹	۷.۳	۳۸۵	۵.۸	۱۸۵۴	۰.۲	۲۲۸۷۳	۰.۲	۲۴۳۲۸	۶.۱	۴۷۲۰۱	نیشابور



در استان حدوداً به ازای هر ۲۷ نفر دانش آموز، یک معلم در دوره متوسطه اول وجود دارد که تقریباً با میانگین کشوری آن برابر است. در شهرستان داورزن حدوداً به ازای هر ۱۳ نفر دانش آموز یک معلم در دوره متوسطه اول وجود دارد که در سطح استان بهترین میزان را به خود اختصاص داده است. در شهرستان مشهد به ازای هر ۳۴ نفر دانش آموز یک معلم در دوره متوسطه اول وجود دارد که در بین شهرستان های استان بدترین میزان است.

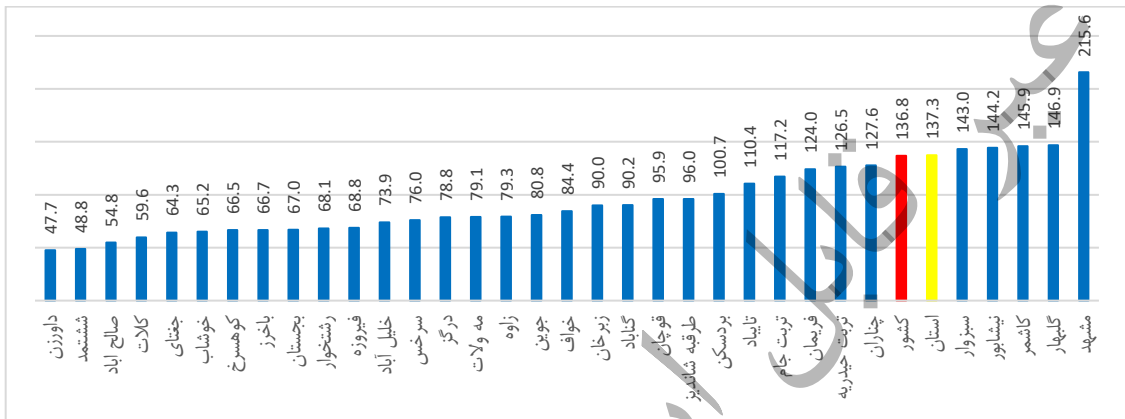


شکل ۲۰. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

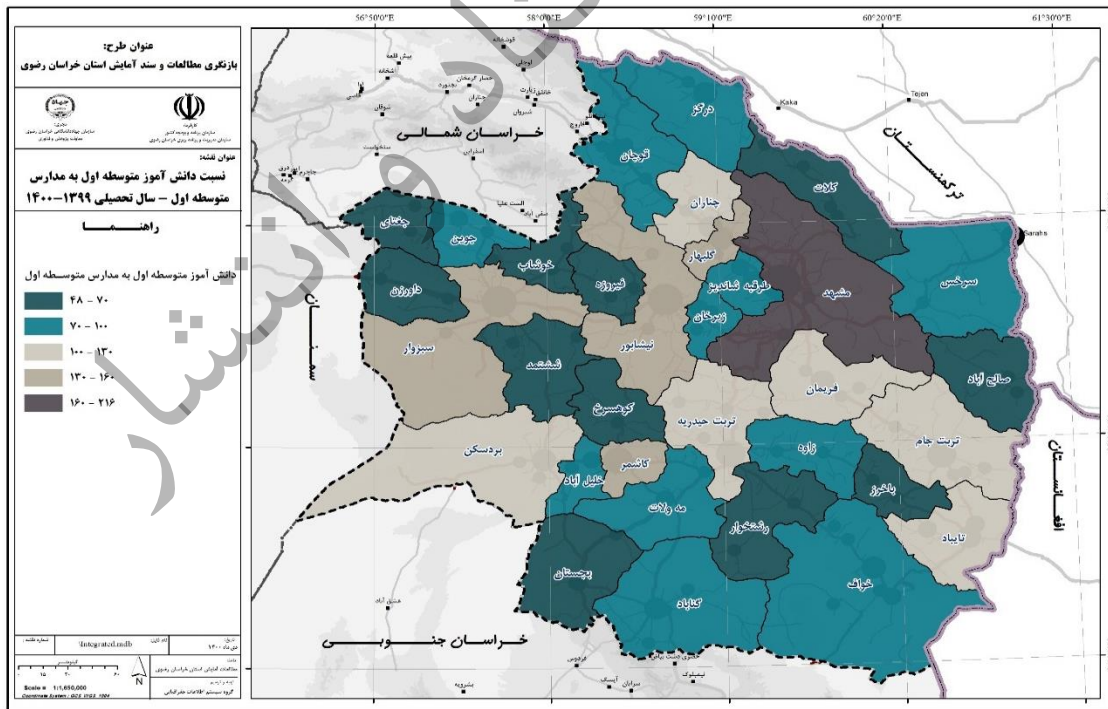


نقشه ۱۱. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

در استان حدوداً به ازای هر ۱۳۷ نفر دانش آموز یک آموزشگاه در دوره متوسطه اول وجود دارد که تقریباً با میانگین کشوری آن برابر است. در شهرستان داورزن به ازای ۴۸ نفر دانش آموز یک آموزشگاه در دوره متوسطه اول وجود دارد که در سطح استان بهترین میزان را به خود اختصاص داده است. در شهرستان مشهد به ازای هر ۲۱۶ نفر دانش آموز یک آموزشگاه در دوره متوسطه اول وجود دارد که بدترین میزان را در سطح شهرستان های سبزوار، نیشابور، کاشمر، گلپهار و مشهد از میانگین کشوری و استانی بیشتر است.



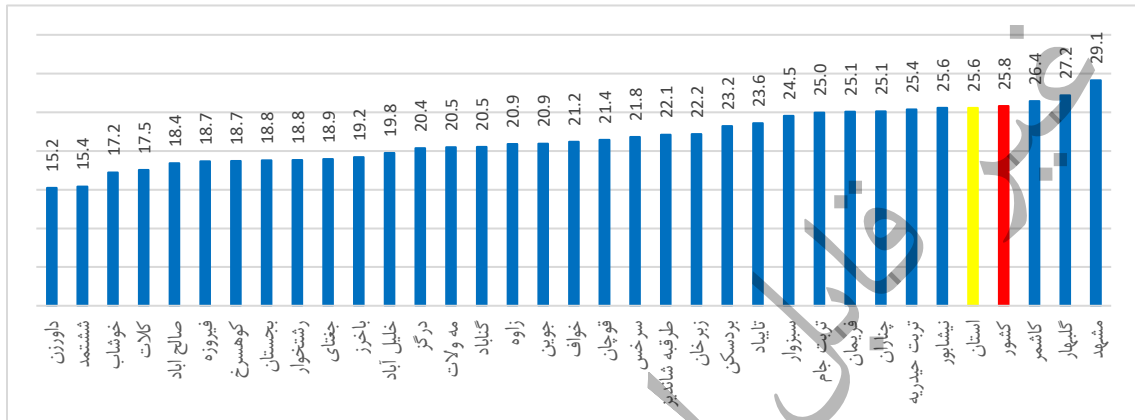
شکل ۲۱. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



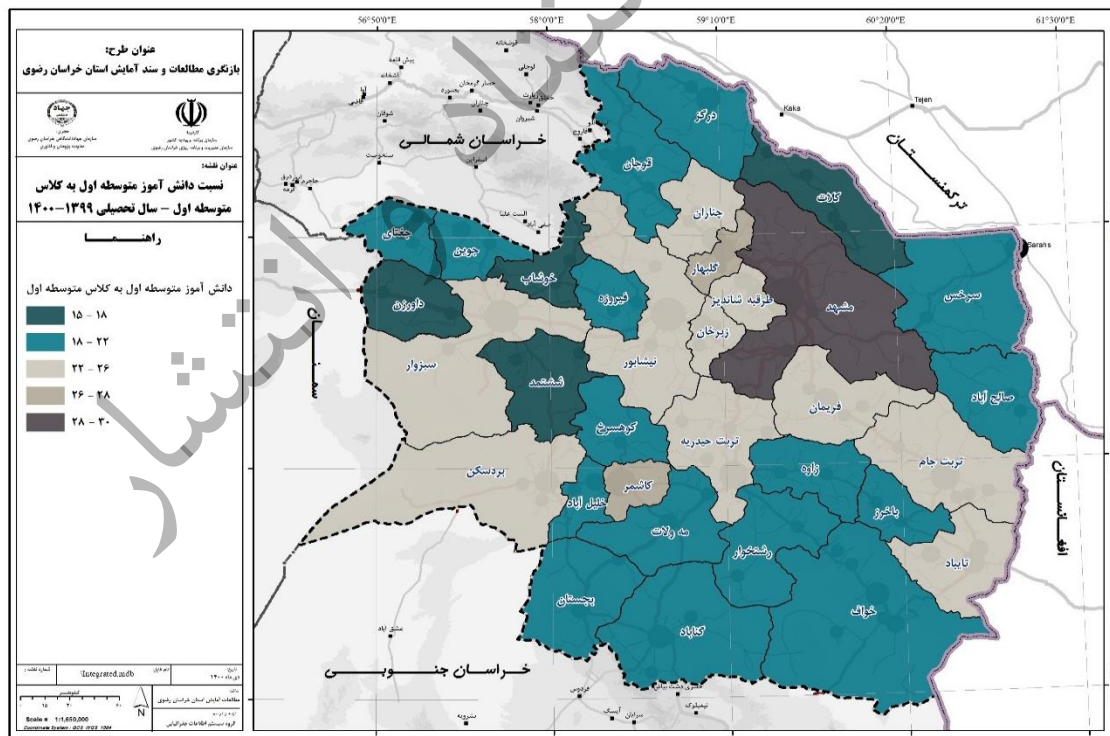
نقشه ۱۲. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



در استان حدوداً به ازای هر ۲۶ نفر دانش آموز یک کلاس در دوره متوسطه اول وجود دارد که تقریباً با میانگین کشوری آن برابر است. در شهرستان داورزن به ازای ۱۵ نفر دانش آموز یک کلاس در دوره متوسطه اول وجود دارد که در سطح استان بهترین میزان و در شهرستان مشهد به ازای ۲۹ نفر دانش آموز یک کلاس در دوره متوسطه اول وجود دارد که بدترین میزان را در استان دارد. نسبت دانش آموز به کلاس دوره متوسطه اول در شهرستان های کاشمر، گلپهار و مشهد از میانگین کشوری و استانی بیشتر است.



شکل ۲۲. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



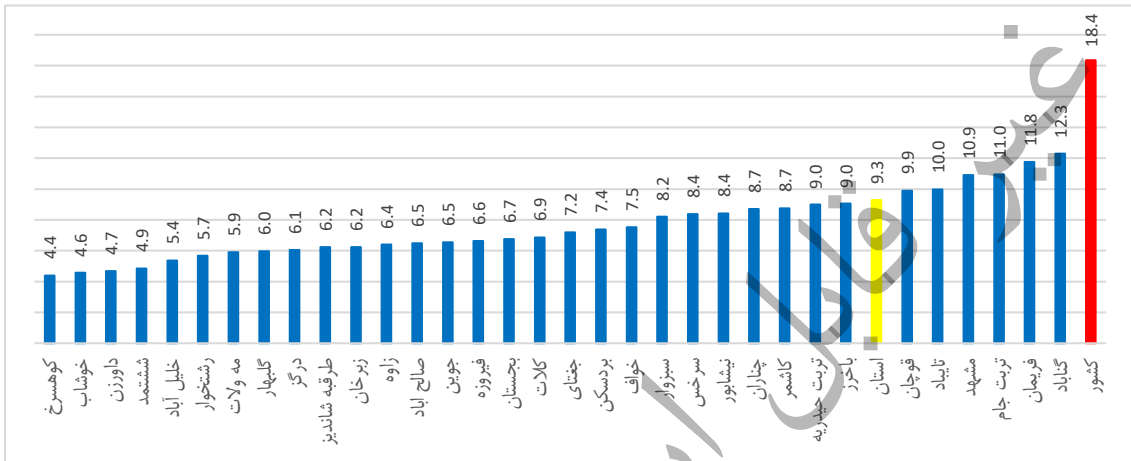
نقشه ۱۳. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه اول سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

جدول ۲۲. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی دوره متوسطه اول در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

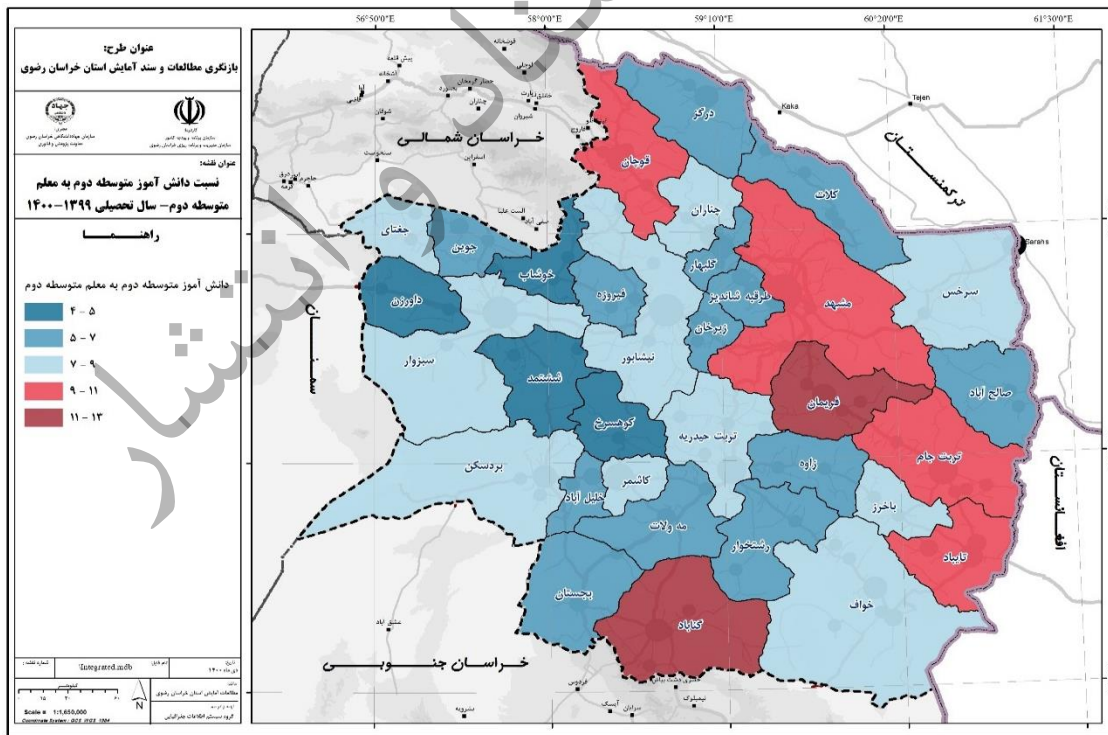
نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس متوسطه اول		آموزشگاه متوسطه اول		معلم متوسطه اول		دانش آموزان مقطع متوسطه اول						سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
			تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	دختر		پسر		جمع		
									تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۵.۸	۱۳۶.۸	۲۷.۷	-	۱۳۷۲۱۵	-	۲۵۸۸۲	-	۱۲۷۵۹۵	-	۱۷۰۹۵۳۹	-	۱۸۳۰۸۳۶	-	۳۵۴۰۳۷۵	کشور
۲۵.۶	۱۳۷.۳	۲۶.۷	۱۰۰	۱۲۲۱۱	۱۰۰	۲۲۷۳	۱۰۰	۱۱۶۹۰	۱۰۰	۱۵۱۶۵۶	۱۰۰	۱۶۰۴۸۰	۱۰۰	۳۱۲۱۳۶	استان
۱۹.۲	۶۶.۷	۲۱.۴	۱	۱۲۵	۱.۶	۳۶	۱	۱۱۲	۰.۷	۱۱۳۷	۰.۸	۱۲۶۴	۰.۸	۲۴۰۱	باخرز
۱۸.۸	۶۷	۱۵.۵	۰.۶	۷۵	۰.۹	۲۱	۰.۸	۹۱	۰.۵	۶۹۷	۰.۴	۷۱۱	۰.۵	۱۴۰۸	بجستان
۲۳.۲	۱۰۰.۷	۱۸.۹	۱.۳	۱۵۶	۱.۶	۳۶	۱.۶	۱۹۲	۱.۲	۱۸۱۷	۱.۱	۱۸۰۷	۱.۲	۳۶۲۴	بردسکن
۲۳.۶	۱۱۰.۴	۲۳.۴	۲.۲	۲۶۷	۲.۵	۵۷	۲.۳	۲۶۹	۱.۹	۲۸۱۴	۲.۲	۳۴۷۹	۲	۶۲۹۳	تایباد
۲۵	۱۱۷.۲	۲۹.۹	۳.۹	۴۷۴	۴.۴	۱۰۱	۳.۴	۳۹۶	۳.۷	۵۶۲۹	۳.۹	۶۲۰۶	۳.۸	۱۱۸۳۵	ترتت جام
۲۵.۴	۱۲۶.۵	۲۶.۹	۳.۵	۴۲۴	۳.۷	۸۵	۳.۴	۴۰۰	۳.۴	۵۱۴۹	۳.۵	۵۶۰۱	۳.۴	۱۰۷۵۰	ترتت حیدریه
۱۸.۹	۶۴.۳	۱۶.۴	۱.۱	۱۲۹	۱.۷	۳۸	۱.۳	۱۴۹	۰.۸	۱۲۱۸	۰.۸	۱۲۲۵	۰.۸	۲۴۴۳	جغتای
۲۰.۹	۸۰.۸	۱۹.۹	۱.۱	۱۳۵	۱.۵	۳۵	۱.۲	۱۴۲	۰.۹	۱۴۱۴	۰.۹	۱۴۱۴	۰.۹	۲۸۲۸	جوین
۲۵.۱	۱۲۷.۶	۲۷.۴	۱.۶	۱۹۳	۱.۷	۳۸	۱.۵	۱۷۷	۱.۵	۲۳۲۰	۱.۶	۲۵۲۹	۱.۶	۴۸۴۹	چناران
۱۹.۸	۷۳.۹	۱۶.۴	۰.۹	۱۱۶	۱.۴	۳۱	۱.۲	۱۴۰	۰.۸	۱۱۸۲	۰.۷	۱۱۱۰	۰.۷	۲۲۹۲	خلیل آباد
۲۱.۲	۸۴.۴	۲۲.۳	۳.۱	۳۸۳	۴.۲	۹۶	۳.۱	۳۶۴	۲.۵	۳۸۴۴	۲.۷	۴۲۶۳	۲.۶	۸۱۰۷	خواف
۱۷.۲	۶۵.۲	۱۷.۶	۰.۷	۸۷	۱	۲۳	۰.۷	۸۵	۰.۵	۷۰۴	۰.۵	۷۹۵	۰.۵	۱۴۹۹	خوشاب
۱۵.۲	۴۷.۷	۱۵.۶	۰.۴	۴۷	۰.۷	۱۵	۰.۴	۴۶	۰.۲	۳۴۸	۰.۲	۳۶۸	۰.۲	۷۱۶	داورزن
۲۰.۴	۷۸.۸	۱۵.۲	۱.۴	۱۷۴	۱.۲	۴۵	۲	۲۳۳	۱.۱	۱۶۵۳	۱.۲	۱۸۹۱	۱.۱	۳۵۴۴	درگز
۱۸.۸	۶۸.۱	۱۶.۷	۱.۳	۱۵۹	۱.۹	۴۴	۱.۵	۱۷۹	۰.۹	۱۳۹۴	۱	۱۶۰۳	۱	۲۹۹۷	رشتخوار
۲۰.۹	۷۹.۳	۱۹.۹	۱.۳	۱۶۴	۱.۹	۴۳	۱.۵	۱۷۱	۱	۱۵۱۶	۱.۲	۱۸۹۳	۱.۱	۳۴۰۹	زاوه

نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس متوسطه اول		آموزشگاه متوسطه اول		معلم متوسطه اول		دانش آموزان مقطع متوسطه اول						سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
			تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	دختر		پسر		جمع		
									تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۲.۲	۹۰	۱۹.۹	۱.۱	۱۳۴	۱.۵	۳۳	۱.۳	۱۴۹	۱	۱۴۶۰	۰.۹	۱۵۱۰	۱	۲۹۷۰	زبرخان
۲۴.۵	۱۴۳	۱۹.۱	۴.۵	۵۵۴	۴.۲	۹۵	۶.۱	۷۱۰	۴.۴	۶۶۹۳	۴.۳	۶۸۹۴	۴.۴	۱۳۵۸۷	سبزوار
۲۱.۸	۷۶	۲۵.۸	۱.۸	۲۱۶	۲.۷	۶۲	۱.۶	۱۸۳	۱.۴	۲۱۰۸	۱.۶	۲۶۰۶	۱.۵	۴۷۱۴	سرخس
۱۵.۴	۴۸.۸	۱۶.۳	۰.۶	۷۶	۱.۱	۲۴	۰.۶	۷۲	۰.۴	۵۵۲	۰.۴	۶۱۹	۰.۴	۱۱۷۱	ششتمد
۱۸.۴	۵۴.۸	۱۹.۶	۱	۱۱۹	۱.۸	۴۰	۱	۱۱۲	۰.۷	۹۹۴	۰.۷	۱۱۹۶	۰.۷	۲۱۹۰	صالح اباد
۲۲.۱	۹۶	۲۰.۵	۱.۵	۱۷۸	۱.۸	۴۱	۱.۶	۱۹۲	۱.۳	۱۸۹۹	۱.۳	۲۰۳۷	۱.۳	۳۹۳۶	طرقبه
۲۵.۱	۱۲۴	۲۸.۴	۱.۶	۱۹۳	۱.۷	۳۹	۱.۵	۱۷۰	۱.۵	۲۳۰۱	۱.۶	۲۵۳۵	۱.۵	۴۸۳۶	فریمان
۱۸.۷	۶۸.۸	۱۸	۰.۹	۱۰۷	۱.۳	۲۹	۰.۹	۱۱۱	۰.۶	۹۳۴	۰.۷	۱۰۶۲	۰.۶	۱۹۹۶	فیروزه
۲۱.۴	۹۵.۹	۲۷.۱	۳.۳	۴۰۷	۴	۹۱	۲.۸	۳۲۲	۲.۸	۴۲۱۳	۲.۸	۴۵۱۱	۲.۸	۸۷۲۴	قوچان
۲۶.۴	۱۴۵.۹	۲۱.۸	۲.۳	۲۷۶	۲.۲	۵۰	۲.۹	۳۳۵	۲.۴	۳۶۰۸	۲.۳	۳۶۸۷	۲.۳	۷۲۹۵	کاشمر
۱۷.۵	۵۹.۶	۱۶.۱	۰.۸	۱۰۲	۱.۳	۳۰	۰.۹	۱۱۱	۰.۶	۸۸۷	۰.۶	۹۰۱	۰.۶	۱۷۸۸	کلات
۱۸.۷	۶۶.۵	۱۳.۳	۰.۵	۶۴	۰.۸	۱۸	۰.۸	۹۰	۰.۴	۵۵۸	۰.۴	۶۳۹	۰.۴	۱۱۹۷	کوهسرخ
۲۷.۲	۱۴۶.۹	۱۶	۱.۴	۱۷۳	۱.۴	۳۲	۲.۵	۲۹۴	۱.۶	۲۳۷۸	۱.۴	۲۳۲۲	۱.۵	۴۷۰۰	گلبهار
۲۰.۵	۹۰.۲	۲۹.۶	۱.۷	۲۰۲	۲	۴۶	۱.۲	۱۴۰	۱.۳	۲۰۰۶	۱.۳	۲۱۴۳	۱.۳	۴۱۴۹	گناباد
۲۹.۱	۲۱۵.۶	۳۴	۴۴.۲	۵۴۰.۱	۳۲.۱	۷۳۰	۳۹.۶	۴۶۳۴	۵۱	۷۷۲۹۱	۴۹.۹	۸۰۱۰۹	۵۰.۴	۱۵۷۴۰۰	مشهد
۲۰.۵	۷۹.۱	۲۵.۸	۰.۹	۱۱۲	۱.۳	۲۹	۰.۸	۸۹	۰.۷	۱۰۹۶	۰.۷	۱۱۹۹	۰.۷	۲۲۹۵	مه ولات
۲۵.۶	۱۴۴.۲	۲۴.۳	۶.۵	۷۹۰	۶.۲	۱۴۰	۷.۱	۸۳۰	۶.۵	۹۸۴۲	۶.۵	۱۰۳۵۱	۶.۵	۲۰۱۹۳	نیشابور

در استان حدوداً به ازای هر ۹ نفر دانش آموز، یک معلم در دوره متوسطه دوم وجود دارد که در مقایسه با میانگین کشوری آن (حدوداً به ازای ۱۸ نفر دانش آموز یک معلم در دوره متوسطه دوم) از وضعیت بسیار بهتری برخوردار است. در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی، بهترین نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه دوم مربوط به شهرستان کوهسرخ (حدوداً به ازای هر ۴ نفر دانش آموز یک معلم) و بدترین میزان مربوط به شهرستان گناباد (حدوداً به ازای ۱۲ نفر دانش آموز یک معلم) می باشد.

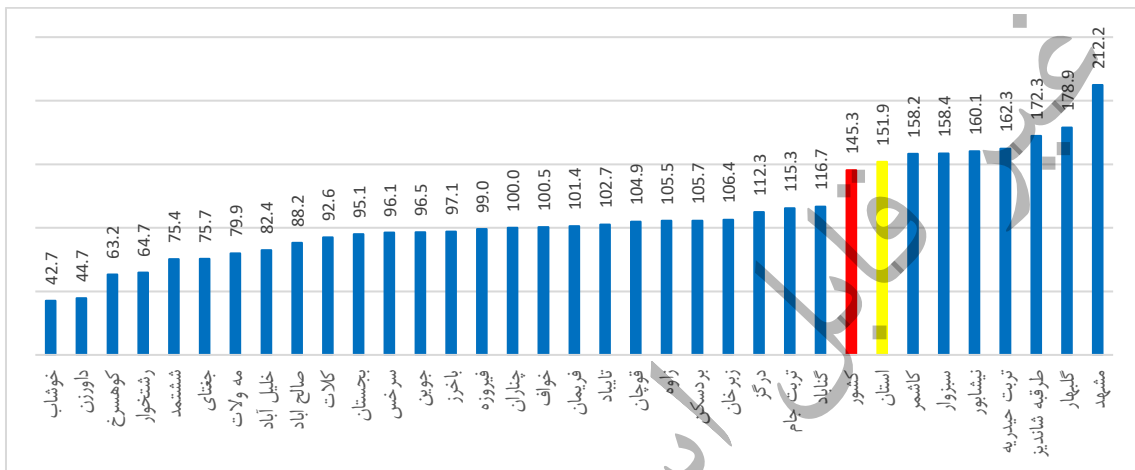


شکل ۲۳. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

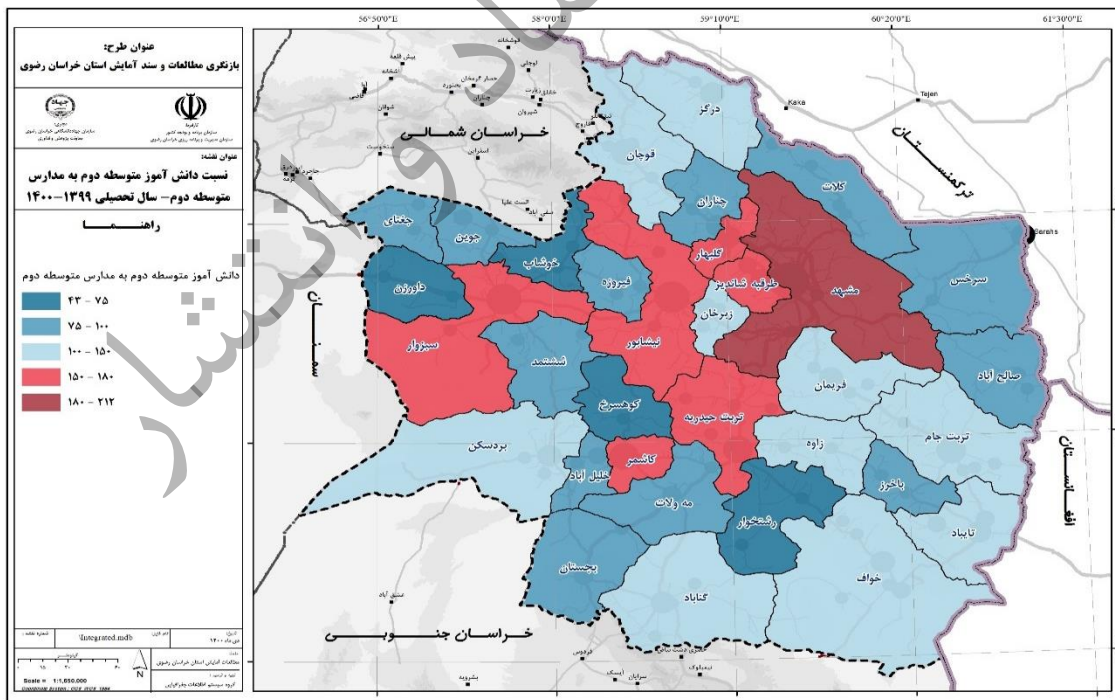


نقشه ۱۴. نسبت دانش آموز به معلم در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

در استان حدوداً به ازای هر ۱۵۲ نفر دانش آموز یک آموزشگاه در دوره متوسطه دوم وجود دارد که در مقایسه با میانگین کشوری آن (حدود ۱۴۵ نفر دانش آموز به ازای هر آموزشگاه در دوره متوسطه دوم) از وضعیت نامناسبی برخوردار است. در شهرستان خوشاب به ازای هر ۴۳ نفر دانش آموز یک آموزشگاه در دوره متوسطه دوم وجود دارد که دارای بهترین میزان و در شهرستان مشهد به ازای هر ۲۱۲ نفر دانش آموز یک آموزشگاه در دوره متوسطه دوم وجود دارد که دارای بدترین میزان در سطح استان است.



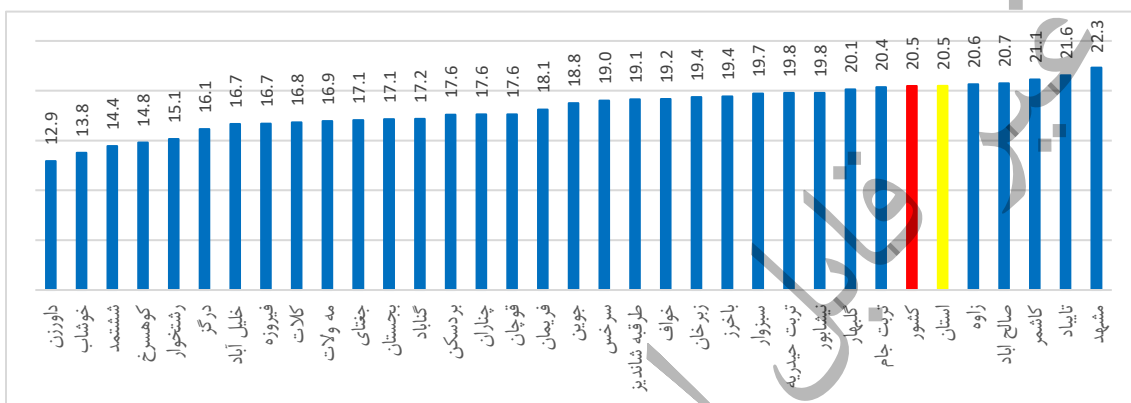
شکل ۲۴. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



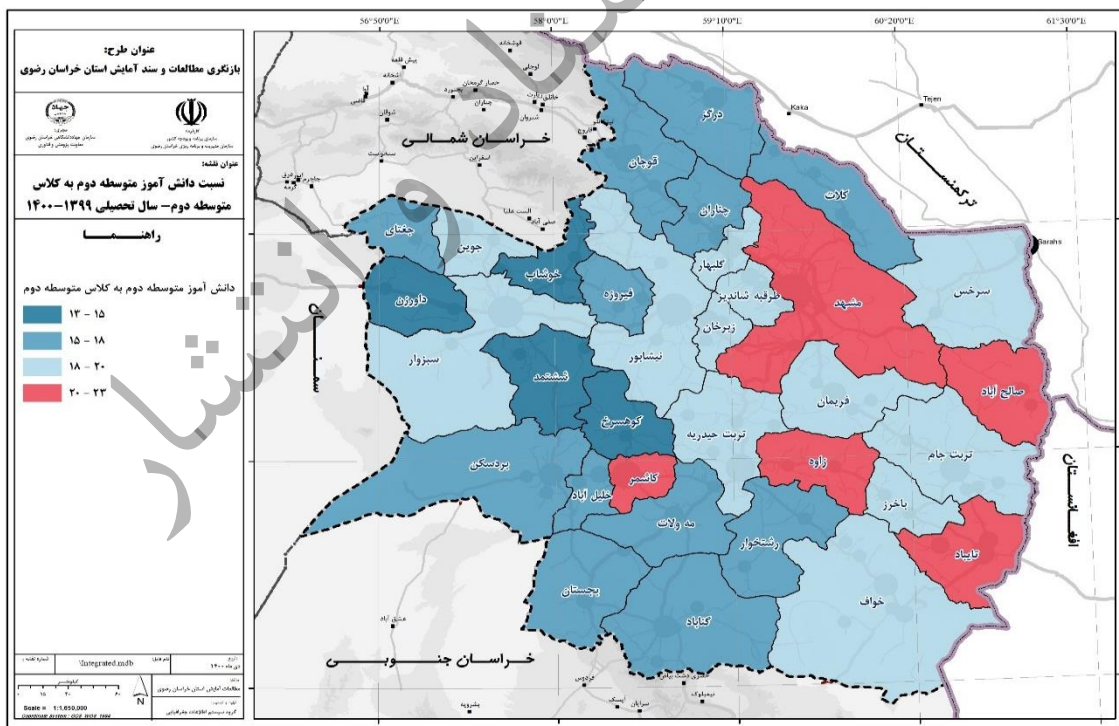
نقشه ۱۵. نسبت دانش آموز به آموزشگاه در مقطع متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



در استان حدوداً به ازای هر ۲۰ نفر دانش آموز یک کلاس در دوره متوسطه دوم وجود دارد که تقریباً با میانگین کشوری آن برابر است. در شهرستان داورزن به ازای ۱۳ نفر دانش آموز یک کلاس در دوره متوسطه دوم وجود دارد که دارای بهترین میزان و در شهرستان مشهد به ازای ۲۲ نفر دانش آموز یک کلاس در دوره متوسطه دوم وجود دارد که دارای بدترین میزان در سطح استان است. نسبت دانش آموز به کلاس دوره متوسطه دوم در شهرستان های زاوه، صالح آباد، کاشمر، تایباد و مشهد از میانگین کشوری و استانی بیشتر است.



شکل ۲۵. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰



نقشه ۱۶. نسبت دانش آموز به کلاس در دوره متوسطه دوم سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

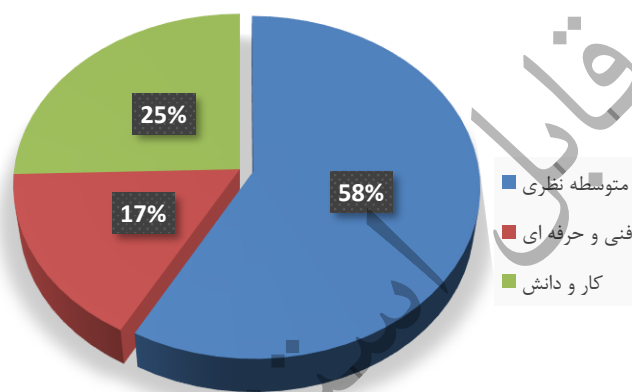
جدول ۲۳. دانش آموزان، معلمان و امکانات آموزشی دوره متوسطه دوم در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس متوسطه دوم		آموزشگاه متوسطه دوم		معلم متوسطه دوم		دانش آموزان مقطع متوسطه دوم						سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
			تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	دختر		پسر		جمع		
									تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۲۰.۵	۱۴۵.۳	۱۸.۴	-	۱۳۵۰۳۵	-	۱۹۰۲۹	-	۱۵۰۶۶۹	-	۱۳۵۹۱۵۹	-	۱۴۰۶۰۰۷	-	۲۷۶۵۱۶۶	کشور
۲۰.۵	۱۵۱.۹	۹.۳	۱۰۰	۱۱۲۰۲	۱۰۰	۱۵۱۱	۱۰۰	۲۴۷۱۹	۱۰۰	۱۱۲۱۱۱	۱۰۰	۱۱۷۴۳۷	۱۰۰	۲۲۹۵۴۸	استان
۱۹.۴	۹۷.۱	۹	۰.۷	۷۵	۱	۱۵	۰.۷	۱۶۱	۰.۵	۶۰۵	۰.۷	۸۵۲	۰.۶	۱۴۵۷	باخرز
۱۷.۱	۹۵.۱	۶.۷	۰.۵	۶۱	۰.۷	۱۱	۰.۶	۱۵۵	۰.۵	۵۰۹	۰.۵	۵۳۷	۰.۵	۱۰۴۶	بجستان
۱۷.۶	۱۰۵.۷	۷.۴	۱.۳	۱۴۴	۱.۶	۲۴	۱.۴	۳۴۴	۱.۱	۱۲۰۱	۱.۱	۱۳۳۵	۱.۱	۲۵۳۶	بردسکن
۲۱.۶	۱۰۲.۷	۱۰	۱.۶	۱۸۱	۲.۵	۳۸	۱.۶	۳۹۱	۱.۶	۱۷۶۱	۱.۸	۲۱۴۰	۱.۷	۳۹۰۱	تایباد
۲۰.۴	۱۱۵.۳	۱۱	۳.۳	۳۶۸	۴.۳	۶۵	۲.۸	۶۸۴	۳.۱	۳۴۸۶	۳.۴	۴۰۰۸	۳.۳	۷۴۹۴	ترت جام
۱۹.۸	۱۶۲.۳	۹	۳.۹	۴۳۵	۳.۵	۵۳	۳.۹	۹۵۷	۳.۵	۳۹۷۷	۳.۹	۴۶۲۵	۳.۷	۸۶۰۲	ترت حیدریه
۱۷.۱	۷۵.۷	۷.۲	۰.۹	۱۰۲	۱.۵	۲۳	۱	۲۴۲	۰.۷	۷۹۰	۰.۸	۹۵۰	۰.۸	۱۷۴۰	جغتای
۱۸.۸	۹۶.۵	۶.۵	۱	۱۰۸	۱.۴	۲۱	۱.۳	۳۱۰	۰.۸	۹۳۴	۰.۹	۱۰۹۳	۰.۹	۲۰۲۷	جوین
۱۷.۶	۱۰۰	۸.۷	۱.۶	۱۷۶	۲.۱	۳۱	۱.۴	۳۵۶	۱.۳	۱۵۰۴	۱.۴	۱۵۹۶	۱.۴	۳۱۰۰	چناران
۱۶.۷	۸۲.۴	۵.۴	۰.۷	۸۴	۱.۱	۱۷	۱.۱	۲۶۱	۰.۶	۷۲۶	۰.۶	۶۷۴	۰.۶	۱۴۰۰	خلیل آباد
۱۹.۲	۱۰۰.۵	۷.۵	۲.۵	۲۸۳	۳.۶	۵۴	۲.۹	۷۲۱	۲.۲	۲۴۵۰	۲.۵	۲۹۷۷	۲.۴	۵۴۲۷	خواف
۱۳.۸	۴۲.۷	۴.۶	۰.۶	۶۵	۱.۴	۲۱	۰.۸	۱۹۶	۰.۴	۴۶۱	۰.۴	۴۳۵	۰.۴	۸۹۶	خوشاب
۱۲.۹	۴۴.۷	۴.۷	۰.۳	۳۸	۰.۷	۱۱	۰.۴	۱۰۵	۰.۲	۲۷۵	۰.۲	۲۱۷	۰.۲	۴۹۲	داورزن
۱۶.۱	۱۱۲.۳	۶.۱	۱.۵	۱۶۷	۱.۶	۲۴	۱.۸	۴۴۵	۱.۱	۱۲۷۶	۱.۲	۱۴۱۹	۱.۲	۲۶۹۵	درگز
۱۵.۱	۶۴.۷	۵.۷	۱	۱۱۱	۱.۷	۲۶	۱.۲	۲۹۶	۰.۷	۷۳۷	۰.۸	۹۴۴	۰.۷	۱۶۸۱	رشتخوار
۲۰.۶	۱۰۵.۵	۶.۴	۰.۸	۹۲	۱.۲	۱۸	۱.۲	۲۹۷	۰.۷	۷۵۴	۱	۱۱۴۵	۰.۸	۱۸۹۹	زاوه
۱۹.۴	۱۰۶.۴	۶.۲	۰.۸	۸۸	۱.۱	۱۶	۱.۱	۲۷۳	۰.۸	۸۶۷	۰.۷	۸۳۶	۰.۷	۱۷۰۳	زبرخان



نسبت دانش آموز به کلاس	نسبت دانش آموز به آموزشگاه	نسبت دانش آموز به معلم	کلاس متوسطه دوم		آموزشگاه متوسطه دوم		معلم متوسطه دوم		دانش آموزان مقطع متوسطه دوم						سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
			درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	دختر		پسر		جمع		
									درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۹.۷	۱۵۸.۴	۸.۲	۴.۹	۵۴۶	۴.۵	۶۸	۵.۳	۱۳۱۲	۴.۹	۵۴۴۷	۴.۵	۵۳۲۴	۴.۷	۱۰۷۷۱	سبزوار
۱۹	۹۶.۱	۸.۴	۱.۵	۱۷۲	۲.۳	۳۴	۱.۶	۳۹۰	۱.۳	۱۴۵۱	۱.۵	۱۸۱۸	۱.۴	۳۲۶۹	سرخس
۱۴.۴	۷۵.۴	۴.۹	۰.۴	۴۷	۰.۶	۹	۰.۶	۱۴۰	۰.۳	۲۹۶	۰.۳	۳۸۳	۰.۳	۶۷۹	ششتمد
۲۰.۷	۸۸.۲	۶.۵	۰.۵	۵۱	۰.۸	۱۲	۰.۷	۱۶۳	۰.۴	۴۸۰	۰.۵	۵۷۸	۰.۵	۱۰۵۸	صالح آباد
۱۹.۱	۱۷۲.۳	۶.۲	۱.۱	۱۲۶	۰.۹	۱۴	۱.۶	۳۸۷	۱.۲	۱۳۳۲	۰.۹	۱۰۸۰	۱.۱	۲۴۱۲	طرقبه
۱۸.۱	۱۰۱.۴	۱۱.۸	۱.۶	۱۷۹	۲.۱	۳۲	۱.۱	۲۷۶	۱.۳	۱۴۱۹	۱.۶	۱۸۲۵	۱.۴	۳۲۴۴	فریمان
۱۶.۷	۹۹	۶.۶	۰.۷	۸۳	۰.۹	۱۴	۰.۸	۲۰۹	۰.۵	۶۱۱	۰.۷	۷۷۵	۰.۶	۱۳۸۶	فیروزه
۱۷.۶	۱۰۴.۹	۹.۹	۳.۵	۳۸۷	۴.۳	۶۵	۲.۸	۶۸۹	۲.۹	۳۲۴۱	۳	۳۵۸۰	۳	۶۸۲۱	قوچان
۲۱.۱	۱۵۸.۲	۸.۷	۲.۳	۲۶۲	۲.۳	۳۵	۲.۶	۶۳۳	۲.۴	۲۶۷۰	۲.۴	۲۸۶۷	۲.۴	۵۵۳۷	کاشمر
۱۶.۸	۹۲.۶	۶.۹	۰.۸	۸۸	۱.۱	۱۶	۰.۹	۲۱۶	۰.۶	۶۲۴	۰.۷	۸۵۷	۰.۶	۱۴۸۱	کلات
۱۴.۸	۶۳.۲	۴.۴	۰.۴	۴۷	۰.۷	۱۱	۰.۶	۱۵۸	۰.۳	۳۵۴	۰.۳	۳۴۱	۰.۳	۶۹۵	کوهسرخ
۲۰.۱	۱۷۸.۹	۶	۱.۴	۱۶۰	۱.۲	۱۸	۲.۲	۵۴۰	۱.۵	۱۶۵۶	۱.۳	۱۵۶۵	۱.۴	۳۲۲۱	گلبهار
۱۷.۲	۱۱۶.۷	۱۲.۳	۲.۱	۲۳۱	۲.۳	۳۴	۱.۳	۳۲۳	۱.۸	۲۰۰۱	۱.۷	۱۹۶۸	۱.۷	۳۹۶۹	گناباد
۲۲.۳	۲۱۲.۲	۱۰.۹	۴۸.۱	۵۳۹۳	۳۷.۵	۵۶۷	۴۴.۶	۱۱۰۳۷	۵۳.۷	۶۰۲۲۵	۵۱.۲	۶۰۱۱۵	۵۲.۴	۱۲۰۳۴۰	مشهد
۱۶.۹	۷۹.۹	۵.۹	۰.۹	۹۹	۱.۴	۲۱	۱.۱	۲۸۴	۰.۸	۸۴۲	۰.۷	۸۳۶	۰.۷	۱۶۷۸	مه ولات
۱۹.۸	۱۶۰.۱	۸.۴	۶.۷	۷۵۳	۶.۲	۹۳	۷.۲	۱۷۶۸	۶.۴	۷۱۴۹	۶.۶	۷۷۴۲	۶.۵	۱۴۸۹۱	نیشابور

از جمعیت ۲۲۹ هزار نفری دانش آموز دوره متوسطه دوم استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، ۱۳۳.۳ هزار نفر در شاخه تحصیلی متوسطه نظری (سهم ۵۸ درصدی از دانش آموزان دوره متوسطه دوم)، حدود ۳۷.۸ هزار نفر در شاخه تحصیلی فنی و حرفه ای (سهم ۱۷ درصدی از دانش آموزان دوره متوسطه دوم) و ۵۸.۴ هزار نفر در شاخه تحصیلی کار و دانش (سهم ۲۵ درصدی از دانش آموزان دوره متوسطه دوم) مشغول به تحصیل بوده اند. نتایج نشان می دهد غالب دانش آموزان دوره متوسطه دوم در شاخه متوسطه نظری در حال تحصیل هستند. بیشتر از نیمی از دانش آموزان در حال تحصیل در پایه و شاخه تحصیلی متوسطه نظری، فنی و حرفه ای و کار و دانش مربوط به شهرستان مشهد است، که بیشترین سهم را در بین شهرستان های استان به خود اختصاص داده است.



شکل ۲۶. سهم دانش آموزان دوره دوم متوسطه بر حسب پایه و شاخه تحصیلی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

جدول ۲۴. دانش آموزان دوره دوم متوسطه بر حسب پایه و شاخه تحصیلی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰		دانش آموزان دوره متوسطه نظری						دانش آموزان فنی و حرفه ای						دانش آموزان کار و دانش					
		جمع		پسر		دختر		جمع		پسر		دختر		جمع		پسر		دختر	
		درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
استان	۱۳۳۳۲۹	۱۰۰	۶۰۲۴۷	۱۰۰	۷۳۰۸۲	۱۰۰	۳۷۷۹۳	۱۰۰	۲۲۱۱۷	۱۰۰	۱۵۶۷۶	۱۰۰	۵۸۴۲۶	۱۰۰	۳۵۰۷۳	۱۰۰	۲۳۳۵۳	۱۰۰	
باخرز	۱۰۵۳	۰.۸	۵۶۰	۰.۹	۴۹۳	۰.۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۰۴	۰.۷	۲۹۲	۰.۸	۱۱۲	۰.۵	
بجستان	۶۷۲	۰.۵	۳۲۷	۰.۵	۳۴۵	۰.۵	۲۲۲	۰.۶	۱۳۰	۰.۶	۹۲	۰.۶	۱۵۲	۰.۳	۸۰	۰.۲	۷۲	۰.۳	
بردسکن	۱۶۷۰	۱.۳	۷۷۴	۱.۳	۸۹۶	۱.۲	۳۱۹	۰.۸	۱۷۸	۰.۸	۱۴۱	۰.۹	۵۴۷	۰.۹	۳۸۳	۱.۱	۱۶۴	۰.۷	
تایباد	۲۵۴۳	۱.۹	۱۲۱۷	۲	۱۳۲۶	۱.۸	۴۸۳	۱.۳	۲۹۵	۱.۳	۱۸۸	۱.۲	۸۷۵	۱.۵	۶۲۸	۱.۸	۲۴۷	۱.۱	
ترتیب جام	۴۹۸۰	۳.۷	۲۳۸۹	۴	۲۵۹۱	۳.۵	۸۶۷	۲.۳	۶۴۲	۲.۹	۲۲۵	۱.۴	۱۶۴۷	۲.۸	۹۷۷	۲.۸	۶۷۰	۲.۹	
ترتیب حیدریه	۵۴۱۹	۴.۱	۲۴۵۶	۴.۱	۲۹۶۳	۴.۱	۱۳۸۱	۳.۷	۹۳۱	۴.۲	۴۵۰	۲.۹	۱۸۰۲	۳.۱	۱۲۳۸	۳.۵	۵۶۴	۲.۴	
جغتای	۱۱۷۱	۰.۹	۵۵۱	۰.۹	۶۲۰	۰.۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۵۶۹	۱	۳۹۹	۱.۱	۱۷۰	۰.۷	
جوین	۱۲۸۹	۱	۵۸۱	۱	۷۰۸	۱	۲۹۴	۰.۸	۲۵۰	۱.۱	۴۴	۰.۳	۴۴۴	۰.۸	۲۶۲	۰.۷	۱۸۲	۰.۸	
چناران	۱۵۹۱	۱.۲	۷۹۳	۱.۳	۷۹۸	۱.۱	۵۴۶	۱.۴	۳۰۷	۱.۴	۲۳۹	۱.۵	۹۶۳	۱.۶	۴۹۶	۱.۴	۴۶۷	۲	
خلیل آباد	۷۵۲	۰.۶	۳۰۴	۰.۵	۴۴۸	۰.۶	۹۳	۰.۲	۹۳	۰.۴	۰	۰	۵۵۵	۰.۹	۲۷۷	۰.۸	۲۷۸	۱.۲	
خواف	۳۷۳۶	۲.۸	۱۷۱۱	۲.۸	۲۰۲۵	۲.۸	۶۹۸	۱.۸	۵۳۹	۲.۴	۱۵۹	۱	۹۹۳	۱.۷	۷۲۷	۲.۱	۲۶۶	۱.۱	
خوشاب	۵۳۰	۰.۴	۲۴۱	۰.۴	۲۸۹	۰.۴	۳۳	۰.۱	۳۳	۰.۱	۰	۰	۳۳۳	۰.۶	۱۶۱	۰.۵	۱۷۲	۰.۷	
داورزن	۲۸۲	۰.۲	۹۳	۰.۲	۱۸۹	۰.۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۱۰	۰.۴	۱۲۴	۰.۴	۸۶	۰.۴	
درگز	۱۴۹۶	۱.۱	۶۷۰	۱.۱	۸۲۶	۱.۱	۴۹۸	۱.۳	۲۶۹	۱.۲	۲۲۹	۱.۵	۷۰۱	۱.۲	۴۸۰	۱.۴	۲۲۱	۰.۹	
رشتخوار	۱۰۶۶	۰.۸	۵۵۴	۰.۹	۵۱۲	۰.۷	۳۰۱	۰.۸	۱۸۶	۰.۸	۱۱۵	۰.۷	۳۱۴	۰.۵	۲۰۴	۰.۶	۱۱۰	۰.۵	
زاوه	۱۴۱۵	۱.۱	۸۱۹	۱.۴	۵۹۶	۰.۸	۴۷	۰.۱	۹	۰	۳۸	۰.۲	۴۳۷	۰.۷	۳۱۷	۰.۹	۱۲۰	۰.۵	
زبرخان	۸۵۶	۰.۶	۳۵۵	۰.۶	۵۰۱	۰.۷	۱۶۹	۰.۴	۱۳۲	۰.۶	۳۷	۰.۲	۶۷۸	۱.۲	۳۴۹	۱	۳۲۹	۱.۴	

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹		دانش آموزان دوره متوسطه نظری						دانش آموزان فنی و حرفه ای						دانش آموزان کار و دانش					
		جمع		پسر		دختر		جمع		پسر		دختر		جمع		پسر		دختر	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
سبزوار	۶۱۲۶	۴.۶	۲۷۹۱	۴.۶	۳۳۳۵	۴.۶	۲۹۰۷	۷.۷	۱۵۰۲	۶.۸	۱۴۰۵	۹	۱۷۳۸	۳	۱۰۳۱	۲.۹	۷۰۷	۳	
سرخس	۱۵۷۲	۱.۲	۶۵۲	۱.۱	۹۲۰	۱.۳	۶۰۱	۱.۶	۴۱۹	۱.۹	۱۸۲	۱.۲	۱۰۹۶	۱.۹	۷۴۷	۲.۱	۳۴۹	۱.۵	
ششتمد	۳۲۸	۰.۲	۱۵۴	۰.۳	۱۷۴	۰.۲	۳۷	۰.۱	۰	۰	۳۷	۰.۲	۳۱۴	۰.۵	۲۲۹	۰.۷	۸۵	۰.۴	
صالح اباد	۶۵۲	۰.۵	۳۲۹	۰.۵	۳۲۳	۰.۴	۴۲	۰.۱	۴۲	۰.۲	۰	۰	۳۶۴	۰.۶	۲۰۷	۰.۶	۱۵۷	۰.۷	
طرقبه شانديز	۱۱۹۷	۰.۹	۵۰۷	۰.۸	۶۹۰	۰.۹	۱۰۰	۰.۳	۰	۰	۱۰۰	۰.۶	۱۱۱۵	۱.۹	۵۷۳	۱.۶	۵۴۲	۲.۳	
فریمان	۱۶۳۵	۱.۲	۷۶۵	۱.۳	۸۷۰	۱.۲	۷۰۸	۱.۹	۴۰۸	۱.۸	۳۰۰	۱.۹	۹۰۱	۱.۵	۶۵۲	۱.۹	۲۴۹	۱.۱	
فیروزه	۷۴۴	۰.۶	۳۱۲	۰.۵	۴۳۲	۰.۶	۱۷۵	۰.۵	۱۷۵	۰.۸	۰	۰	۴۶۷	۰.۸	۲۸۸	۰.۸	۱۷۹	۰.۸	
قوچان	۴۴۲۹	۳.۳	۲۱۱۸	۳.۵	۲۳۱۱	۳.۲	۱۱۶۴	۳.۱	۶۷۶	۳.۱	۴۸۸	۳.۱	۱۲۲۸	۲.۱	۷۸۶	۲.۲	۴۴۲	۱.۹	
کاشمر	۳۴۰۲	۲.۶	۱۴۷۷	۲.۵	۱۹۲۵	۲.۶	۸۷۴	۲.۳	۵۷۵	۲.۶	۲۹۹	۱.۹	۱۲۶۱	۲.۲	۸۱۵	۲.۳	۴۴۶	۱.۹	
کلات	۹۷۸	۰.۷	۵۰۶	۰.۸	۴۷۲	۰.۶	۱۸۴	۰.۵	۱۲۷	۰.۶	۵۷	۰.۴	۳۱۹	۰.۵	۲۲۴	۰.۶	۹۵	۰.۴	
کوهسرخ	۴۷۸	۰.۴	۲۲۶	۰.۴	۲۵۲	۰.۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۱۷	۰.۴	۱۱۵	۰.۳	۱۰۲	۰.۴	
گلبهار	۱۷۷۷	۱.۳	۷۳۵	۱.۲	۱۰۴۲	۱.۴	۵۳۳	۱.۴	۲۵۳	۱.۱	۲۸۰	۱.۸	۹۱۱	۱.۶	۵۷۷	۱.۶	۳۳۴	۱.۴	
گناباد	۲۳۹۰	۱.۸	۱۰۱۲	۱.۷	۱۳۷۸	۱.۹	۸۹۱	۲.۴	۵۵۶	۲.۵	۳۳۵	۲.۱	۶۸۸	۱.۲	۴۰۰	۱.۱	۲۸۸	۱.۲	
مشهد	۶۷۲۴۸	۵۰.۴	۲۹۷۹۷	۴۹.۵	۳۷۴۵۱	۵۱.۲	۲۱۰۱۱	۵۵.۶	۱۱۷۵۴	۵۳.۱	۹۲۵۷	۵۹.۱	۳۲۰۸۱	۵۴.۹	۱۸۵۶۴	۵۲.۹	۱۳۵۱۷	۵۷.۹	
مه ولات	۱۰۷۴	۰.۸	۴۶۸	۰.۸	۶۰۶	۰.۸	۲۲۷	۰.۶	۱۴۳	۰.۶	۸۴	۰.۵	۳۷۷	۰.۶	۲۲۵	۰.۶	۱۵۲	۰.۷	
نیشابور	۸۷۷۸	۶.۶	۴۰۰۳	۶.۶	۴۷۷۵	۶.۵	۲۳۸۸	۶.۳	۱۴۹۳	۶.۸	۸۹۵	۵.۷	۳۷۲۵	۶.۴	۲۲۴۶	۶.۴	۱۴۷۹	۶.۳	

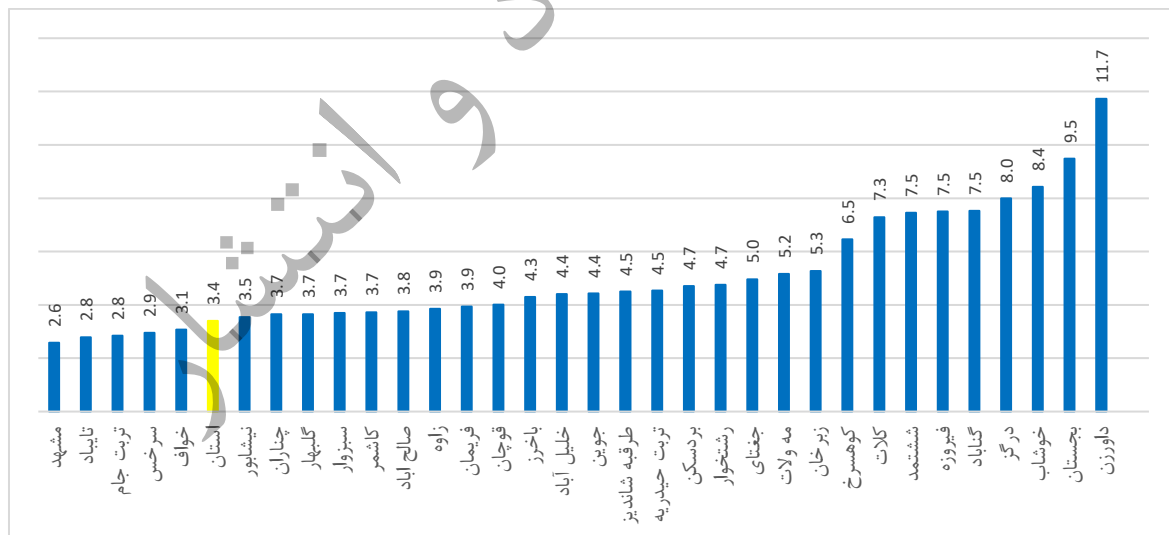
## ۷-۴-۴-۴- سرانه فضاهای آموزشی به تفکیک شهرستانها

جدول ذیل مساحت و سرانه فضاهای آموزشی به تفکیک شهرستان را در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که براساس آن با توجه به مساحت فضاهای آموزشی استان (حدود ۴۴۶ هکتار) و تعداد دانش آموزان استان (یک میلیون و ۳۱۲ هزار و ۳۸ نفر)، سرانه فضاهای آموزشی استان خراسان رضوی ۳.۴ مترمربع به ازای هر دانش آموز بدست آمده است. بیشترین فضای آموزشی استان مربوط به شهرستان مشهد با حدود ۱۷۱ هکتار (معادل ۳۸ درصد مساحت فضاهای آموزشی استان) می باشد که با توجه به جمعیت بالای دانش آموز در حال تحصیل در این شهرستان، سرانه آموزشی آن ۲.۶ مترمربع به ازای هر دانش آموز است که پایین ترین سرانه را در بین شهرستان های استان دارد. بطورکلی سرانه آموزشی در شهرستان های مشهد، تایباد، تربت جام، سرخس و خواف از سرانه آموزشی استان کمتر است. از طرفی شهرستان داورزن با توجه به جمعیت کم دانش آموزان در حال تحصیل خود، بیشترین سرانه (۱۱.۷ مترمربع) در بین شهرستان های استان را به خود اختصاص داده است. مساحت فضاهای آموزشی تخریبی استان در سال ۱۳۹۹، حدود ۸۱ هکتار است که نشان می دهد حدود ۱۸ درصد فضاهای آموزشی استان خراسان رضوی تخریبی هستند و در سطح شهرستان ها نیز، بیشترین میزان مربوط به شهرستان مشهد (حدود ۳۴ درصد) است.

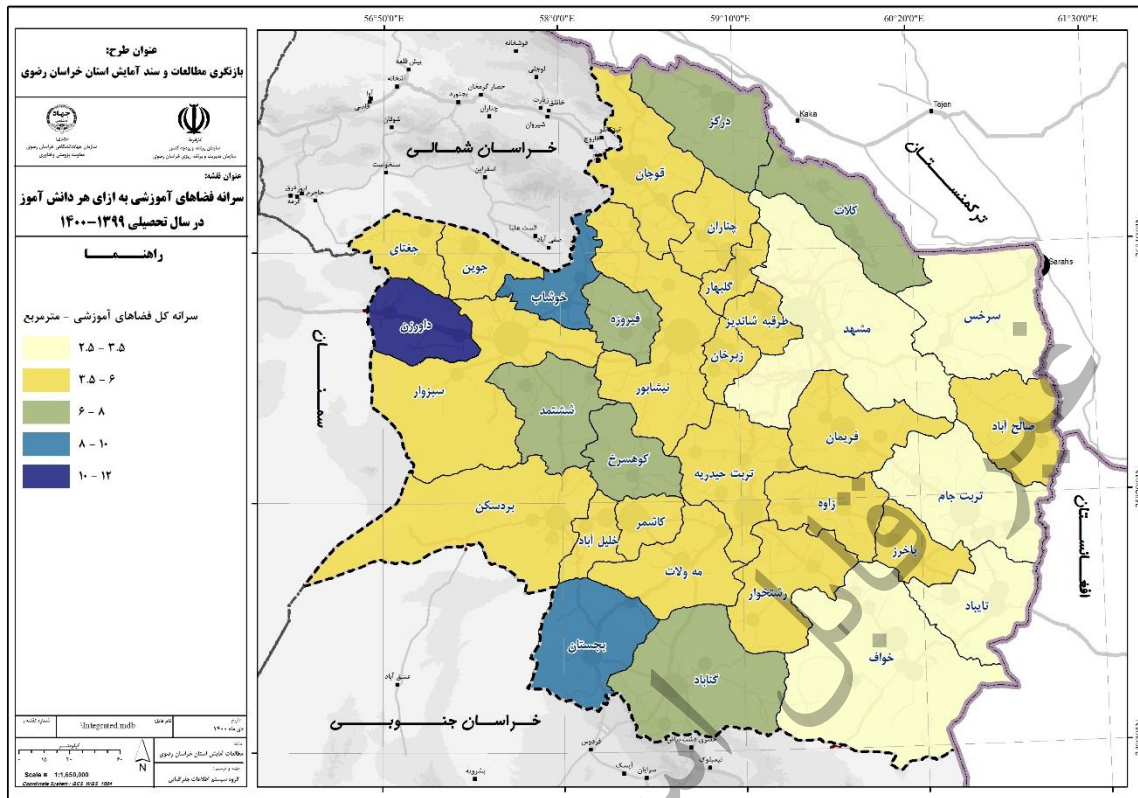
جدول ۲۵. سرانه فضاهای آموزشی به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سرانه آموزشی (مترمربع)	دانش آموزان	فضاهای آموزشی تخریبی		فضاهای آموزشی		سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
		درصد	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	
۳.۴	۱۳۱۲۰۳۸	۱۰۰	۸۱۴۰۰۹	۱۰۰	۴۴۶۱۴۶۳	استان
۴.۳	۱۰۹۷۲	۰.۷	۶۰۴۶	۱.۱	۴۷۱۹۸	باخرز
۹.۵	۵۹۰۸	۱	۸۱۲۰	۱.۳	۵۶۰۳۸	بجستان
۴.۷	۱۵۱۳۲	۲.۵	۱۹۹۵۱	۱.۶	۷۱۲۰۱	بردسکن
۲.۸	۲۹۸۵۴	۱.۵	۱۱۹۹۹	۱.۹	۸۳۲۳۶	تایباد
۲.۸	۵۱۳۳۱	۳.۳	۲۷۲۲۱	۳.۳	۱۴۶۰۴۳	تربت جام
۴.۵	۴۵۷۱۹	۲.۵	۲۰۲۰۷	۴.۶	۲۰۷۳۷۴	تربت حیدریه
۵	۱۰۲۷۰	۲.۲	۱۸۰۵۹	۱.۱	۵۰۹۷۰	جغتای
۴.۴	۱۱۵۴۰	۱.۶	۱۳۰۸۷	۱.۱	۵۱۱۲۶	جوین
۳.۷	۱۹۴۱۷	۲.۳	۱۸۵۳۵	۱.۶	۷۰۸۹۹	چناران
۴.۴	۹۸۰۲	۱.۱	۸۷۷۴	۱	۴۳۱۴۴	خلیل آباد
۳.۱	۳۵۵۶۵	۱.۳	۱۰۴۸۶	۲.۵	۱۰۹۳۶۷	خواف
۸.۴	۵۹۷۹	۱	۷۸۶۹	۱.۱	۵۰۴۱۱	خوشاب
۱۱.۷	۲۹۰۶	۱.۸	۱۴۵۵۲	۰.۸	۳۴۰۸۲	داورزن
۸	۱۳۹۵۹	۳.۵	۲۸۳۲۴	۲.۵	۱۱۱۶۳۷	درگز
۴.۷	۱۲۳۹۸	۰.۳	۲۶۱۱	۱.۳	۵۸۸۷۶	رشتخوار
۳.۹	۱۵۶۳۲	۰.۸	۶۴۳۷	۱.۴	۶۰۲۹۶	زاده

سرانه آموزشی (مترمربع)	دانش آموزان	فضاهای آموزشی تخریبی		فضاهای آموزشی		سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
		درصد	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	
۵.۳	۱۱۸۹۵	۰.۶	۵۲۴۷	۱.۴	۶۲۶۳۰	زیرخان
۳.۷	۵۵۷۰۲	۱۱.۵	۹۳۴۷۲	۴.۶	۲۰۵۸۳۷	سبزوار
۲.۹	۲۱۲۰۷	۱.۴	۱۱۴۰۴	۱.۴	۶۲۵۲۶	سرخس
۷.۵	۴۵۸۵	۱.۵	۱۱۹۵۸	۰.۸	۳۴۱۷۹	ششتمد
۳.۸	۱۰۱۱۳	۰.۴	۳۵۳۳	۰.۹	۳۸۰۴۲	صالح آباد
۴.۵	۱۴۸۸۷	۰.۸	۶۷۲۹	۱.۵	۶۷۰۵۶	طرقبه شاندیز
۳.۹	۲۱۲۹۳	۰.۷	۵۷۳۴	۱.۹	۸۳۹۲۳	فریمان
۷.۵	۸۰۰۳	۱.۳	۱۰۳۶۹	۱.۳	۶۰۰۱۰	فیروزه
۴	۳۴۳۱۱	۳.۶	۲۹۴۶۵	۳.۱	۱۳۷۵۰۸	قوچان
۳.۷	۳۰۰۴۲	۴.۸	۳۸۷۱۲	۲.۵	۱۱۱۹۷۵	کاشمر
۷.۳	۷۸۲۴	۱.۷	۱۴۲۴۲	۱.۳	۵۷۰۳۸	کلات
۶.۵	۵۱۷۴	۱.۱	۸۹۱۸	۰.۷	۳۳۴۳۲	کوهسرخ
۳.۷	۱۹۲۴۵	۰.۴	۲۹۰۲	۱.۶	۷۰۳۴۹	گلبهار
۷.۵	۱۷۶۱۲	۳.۸	۳۰۸۸۹	۳	۱۳۲۴۶۹	گناباد
۲.۶	۶۶۱۵۰۴	۳۳.۸	۲۷۴۸۵۶	۳۸.۳	۱۷۰۹۸۷۰	مشهد
۵.۲	۹۹۷۵	۱.۲	۱۰۱۰۳	۱.۲	۵۱۵۰۹	مه ولات
۳.۵	۸۲۲۸۵	۴.۱	۳۳۱۹۸	۶.۵	۲۹۱۲۱۳	نیشابور



شکل ۲۷. سرانه فضاهای آموزشی استان در سال ۱۳۹۹



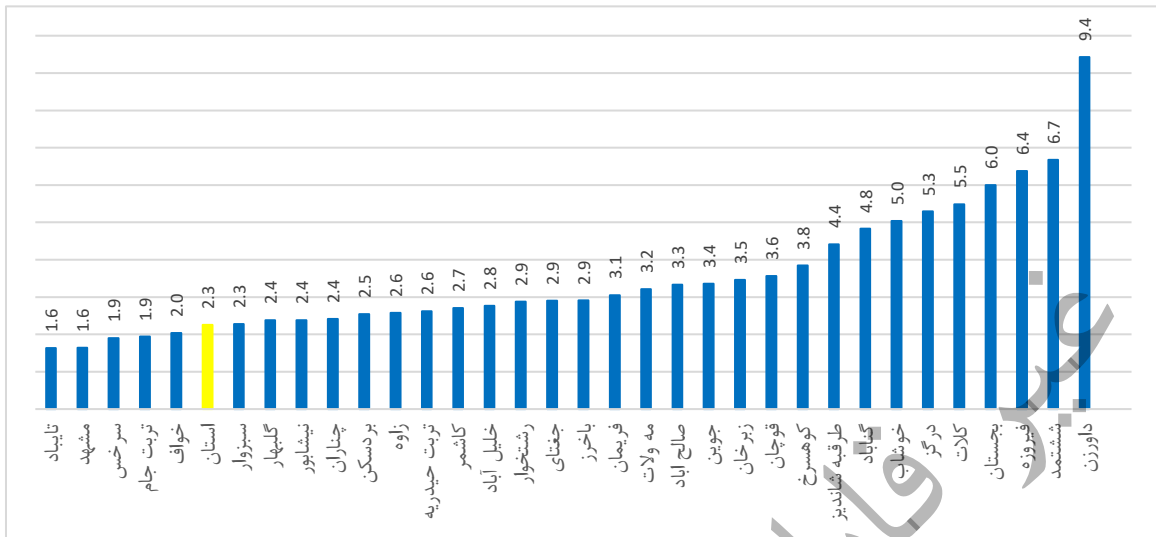
نقشه ۱۷. سرانه فضاهای آموزشی شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹

جدول ذیل مساحت و سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی را در سال ۱۳۹۹ نشان می دهد که براساس آن با توجه به مساحت فضاهای آموزشی دوره ابتدایی استان (حدود ۱۷۴ هکتار) و تعداد دانش آموزان دوره ابتدایی استان (۷۷۰ هزار و ۳۵۴ نفر)، سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی استان خراسان رضوی ۲.۳ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره ابتدایی بدست آمده است. بیشترین فضای آموزشی دوره ابتدایی مربوط به شهرستان مشهد با حدود ۶۳ هکتار ( معادل ۳۶ درصد مساحت فضاهای آموزشی دوره ابتدایی استان) می باشد که با توجه به جمعیت بالای دانش آموز در حال تحصیل دوره ابتدایی در این شهرستان، سرانه آموزشی آن ۱.۶ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره ابتدایی است که در کنار شهرستان تایباد، پایین ترین سرانه را در بین شهرستان های استان دارند. بطورکلی سرانه آموزشی دوره ابتدایی در شهرستان های تایباد، مشهد، تربت جام، سرخس و خواف از سرانه آموزشی دوره ابتدایی استان کمتر است. از طرفی شهرستان داورزن با توجه به جمعیت کم دانش آموزان در حال تحصیل دوره ابتدایی خود، بیشترین سرانه (۹.۴ مترمربع) در بین شهرستان های استان را به خود اختصاص داده است. همچنین مساحت فضاهای آموزشی تخریبی دوره ابتدایی استان در سال ۱۳۹۹، حدود ۳۶ هکتار است که حدود ۲۸ درصد آن مربوط به شهرستان مشهد است. در واقع حدود ۲۱ درصد فضاهای آموزشی مقطع ابتدایی استان تخریبی هستند.

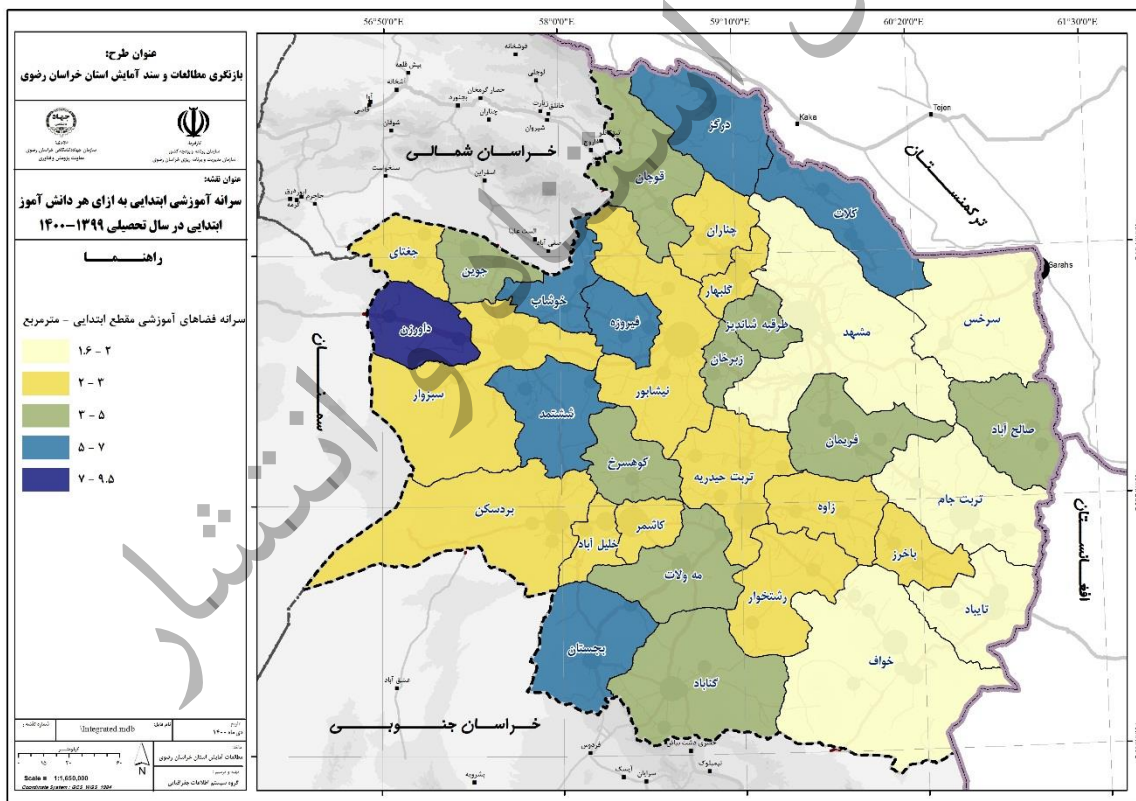


جدول ۲۶. سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سرانه آموزشی ابتدایی (مترمربع)	دانش آموزان ابتدایی	فضاهای آموزشی تخریبی ابتدایی		آموزشی دوره ابتدایی		سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
		درصد	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	
۲.۳	۷۷۰۳۵۴	۱۰۰	۳۶۱۹۶۹	۱۰۰	۱۷۳۷۶۹۷	استان
۲.۹	۷۱۱۴	۱.۲	۴۴۹۵	۱.۲	۲۰۷۱۶	باخرز
۶	۳۴۵۴	۱	۳۶۰۵	۱.۲	۲۰۷۲۲	بجستان
۲.۵	۸۹۷۲	۲	۷۱۸۲	۱.۳	۲۲۸۴۵	بردسکن
۱.۶	۱۹۶۶۰	۱.۶	۵۷۲۲	۱.۸	۳۲۰۹۱	تایباد
۱.۹	۳۲۰۰۲	۳.۷	۱۳۵۷۰	۳.۶	۶۲۰۵۶	ترت جام
۲.۶	۲۶۳۶۷	۲.۴	۸۵۷۳	۴	۶۹۱۹۴	ترت حیدریه
۲.۹	۶۰۸۷	۱.۷	۶۱۹۱	۱	۱۷۶۹۵	جغتای
۳.۴	۶۶۸۵	۲.۲	۷۸۵۵	۱.۳	۲۲۴۶۴	جوین
۲.۴	۱۱۴۶۸	۲.۷	۹۶۱۷	۱.۶	۲۷۶۴۵	چناران
۲.۸	۶۱۱۰	۱.۳	۴۸۵۵	۱	۱۶۸۷۴	خلیل آباد
۲	۲۲۰۳۱	۱.۲	۴۴۸۱	۲.۶	۴۴۸۵۶	خواف
۵	۳۵۸۱	۱.۳	۴۵۸۵	۱	۱۸۰۴۸	خوشاب
۹.۴	۱۶۹۸	۱.۸	۶۳۵۶	۰.۹	۱۶۰۱۵	داورزن
۵.۳	۷۷۲۰	۳.۷	۱۳۳۳۷	۲.۴	۴۰۸۵۲	درگز
۲.۹	۷۷۲۰	۰.۳	۱۲۳۴	۱.۳	۲۲۲۳۰	رشتخوار
۲.۶	۱۰۳۲۴	۱	۳۴۹۴	۱.۵	۲۶۵۹۷	زاوه
۳.۵	۷۲۲۲	۰.۹	۳۱۹۳	۱.۴	۲۴۹۹۷	زبرخان
۲.۳	۳۱۳۴۴	۱۰.۵	۳۸۱۱۵	۴.۱	۷۱۳۹۲	سبزوار
۱.۹	۱۳۲۲۴	۲.۱	۷۷۱۴	۱.۴	۲۵۱۲۹	سرخس
۶.۷	۲۷۳۵	۲.۲	۷۹۵۵	۱.۱	۱۸۲۶۵	ششتمد
۳.۳	۶۸۶۵	۰.۷	۲۵۰۹	۱.۳	۲۲۸۵۵	صالح آباد
۴.۴	۸۵۳۹	۱.۶	۵۶۴۴	۲.۲	۳۷۶۹۵	طرقبه شاندیز
۳.۱	۱۳۲۱۳	۰.۵	۱۸۲۷	۲.۳	۴۰۳۲۰	فریمان
۶.۴	۴۶۲۱	۱.۸	۶۵۶۹	۱.۷	۲۹۴۷۲	فیروزه
۳.۶	۱۸۷۶۶	۳.۷	۱۳۲۵۳	۳.۹	۶۶۹۴۰	قوچان
۲.۷	۱۷۲۱۰	۴.۵	۱۶۳۵۰	۲.۷	۴۶۶۱۵	کاشمر
۵.۵	۴۵۵۵	۲.۸	۱۰۰۰۱	۱.۴	۲۴۹۸۴	کلات
۳.۸	۳۲۸۲	۰.۹	۳۱۳۸	۰.۷	۱۲۶۲۰	کوهسرخ
۲.۴	۱۱۳۲۴	۰.۶	۲۱۶۳	۱.۵	۲۶۹۲۷	گلبهار
۴.۸	۹۴۹۴	۳.۱	۱۱۲۴۶	۲.۶	۴۵۸۴۹	گناباد
۱.۶	۳۸۳۷۶۴	۲۷.۷	۱۰۰۳۲۲	۳۶.۳	۶۳۱۱۶۲	مشهد
۳.۲	۶۰۰۲	۱.۵	۵۲۵۸	۱.۱	۱۹۲۹۸	مه ولات
۲.۴	۴۷۲۰۱	۶	۲۱۵۵۳	۶.۵	۱۱۲۲۷۹	نیشابور



شکل ۲۸. سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی در سال ۱۳۹۹



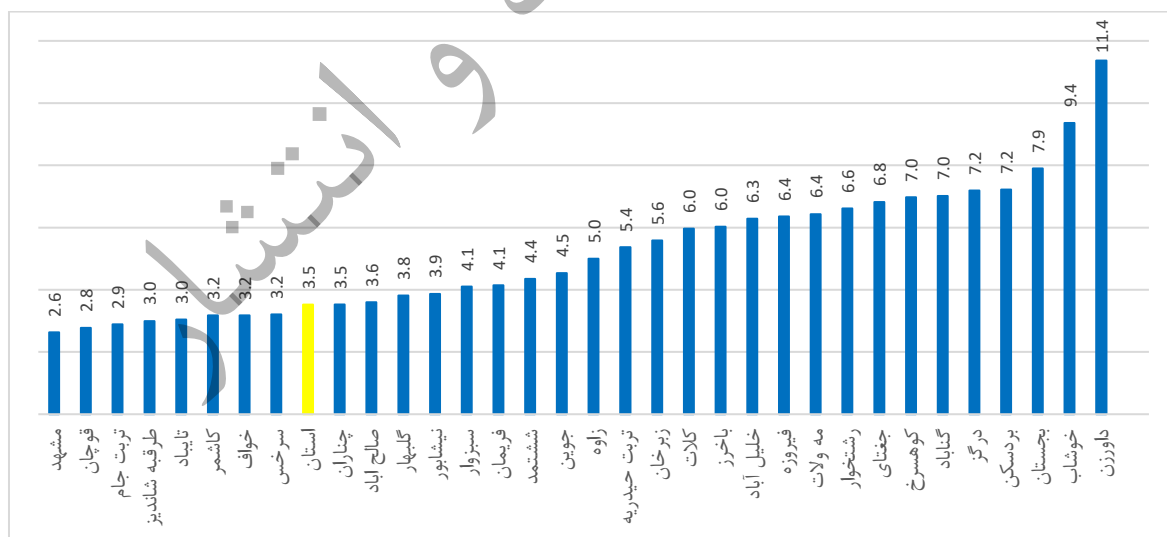
نقشه ۱۸. سرانه فضاهای آموزشی دوره ابتدایی شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹

جدول ذیل مساحت و سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول را در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که براساس آن با توجه به مساحت فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول استان (حدود ۱۱۰ هکتار) و تعداد دانش آموزان دوره متوسطه اول استان (۳۱۲ هزار و ۱۳۶ نفر)، سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول استان خراسان رضوی ۳.۵ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره متوسطه اول بدست آمده است. بیشترین فضای آموزشی دوره متوسطه اول استان مربوط به شهرستان مشهد با حدود ۴۱ هکتار (معادل ۳۸ درصد مساحت فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول استان) می باشد که با توجه به جمعیت بالای دانش آموز در حال تحصیل دوره متوسطه اول در این شهرستان، سرانه آموزشی آن ۲.۶ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره متوسطه اول است که پایین ترین سرانه را در بین شهرستان های استان دارد. بطورکلی سرانه آموزشی دوره متوسطه اول در شهرستان های مشهد، قوچان، تربت جام، طرنبه شانديز، تایباد، کاشمر، خواف و سرخس از سرانه آموزشی دوره متوسطه اول استان کمتر است. از طرفی شهرستان داورزن با توجه به جمعیت کم دانش آموزان در حال تحصیل دوره متوسطه اول خود، بیشترین سرانه (۱۱.۴ مترمربع) در بین شهرستان های استان را به خود اختصاص داده است. همچنین مساحت فضاهای آموزشی تخریبی دوره متوسطه اول استان در سال ۱۳۹۹، حدود ۲۱ هکتار است که حدود ۳۲ درصد آن مربوط به شهرستان مشهد است. در واقع حدود ۱۹ درصد فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول استان تخریبی است.

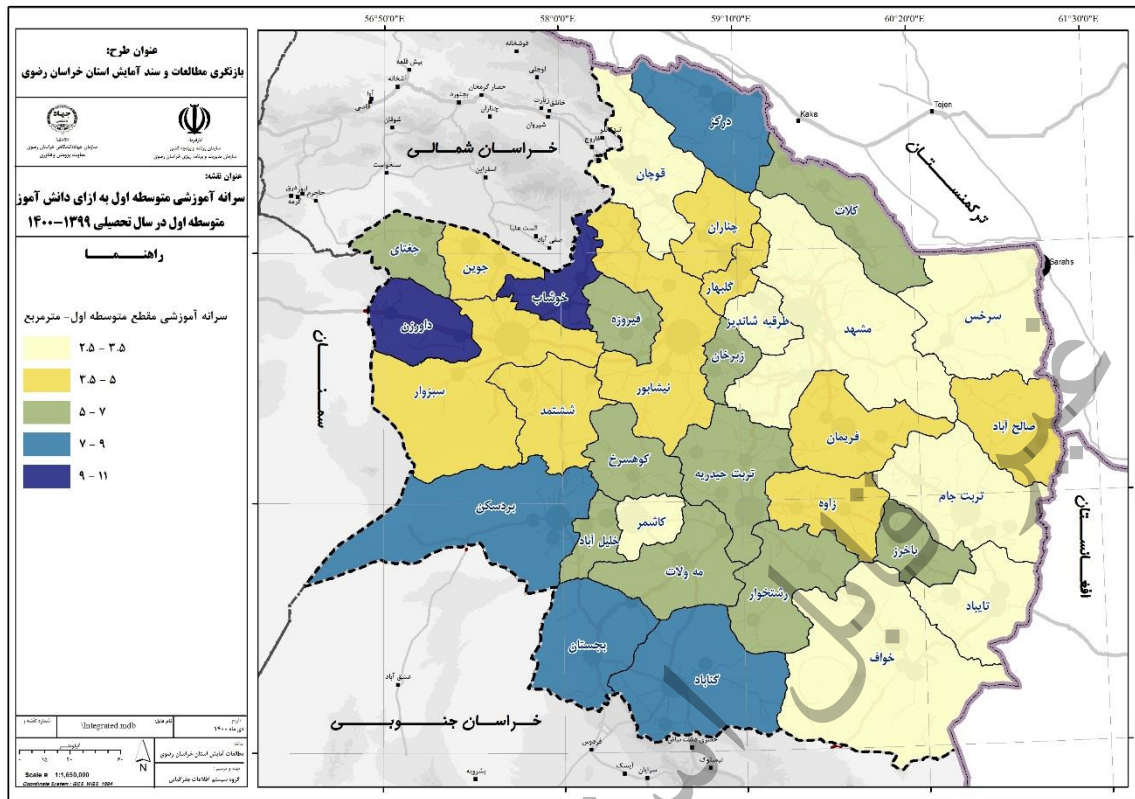
جدول ۲۷. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه اول به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سرانه آموزشی متوسطه اول (مترمربع)	دانش آموزان متوسطه اول	فضاهای آموزشی تخریبی متوسطه اول		فضاهای آموزشی متوسطه اول		سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
		درصد	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	
۳.۵	۳۱۲۱۳۶	۱.۰	۲۱۱۳۰۳	۱.۰	۱۰۹۹۷۶۷	استان
۶	۲۴۰۱	۰.۷	۱۵۵۱	۱.۳	۱۴۴۶۵	باخرز
۷.۹	۱۴۰۸	۰.۲	۳۳۱	۱	۱۱۱۱۸	بجستان
۷.۲	۳۶۲۴	۴.۲	۸۸۶۹	۲.۴	۲۶۱۷۵	بردسکن
۳	۶۲۹۳	۱.۳	۲۷۸۶	۱.۷	۱۹۱۳۶	تایباد
۲.۹	۱۱۸۳۵	۳.۴	۷۰۷۹	۳.۱	۳۴۱۷۳	تربت جام
۵.۴	۱۰۷۵۰	۲.۹	۶۰۴۸	۵.۲	۵۷۶۸۷	تربت حیدریه
۶.۸	۲۴۴۳	۳.۴	۷۱۳۲	۱.۵	۱۶۶۶۹	جغتای
۴.۵	۲۸۲۸	۱.۹	۳۹۷۲	۱.۲	۱۲۸۳۲	جوین
۳.۵	۴۸۴۹	۲.۵	۵۱۸۰	۱.۶	۱۷۰۹۵	چناران
۶.۳	۲۲۹۲	۱.۱	۲۳۲۷	۱.۳	۱۴۴۰۳	خلیل آباد
۳.۲	۸۱۰۷	۱.۳	۲۸۰۴	۲.۳	۲۵۷۲۸	خواف
۹.۴	۱۴۹۹	۰.۹	۱۹۷۶	۱.۳	۱۴۰۲۸	خوشاب
۱۱.۴	۷۱۶	۲.۶	۵۵۰۲	۰.۷	۸۱۳۷	داورزن
۷.۲	۳۵۴۴	۲.۹	۶۰۴۶	۲.۳	۲۵۴۹۸	درگز
۶.۶	۲۹۹۷	۰.۵	۱۰۴۲	۱.۸	۱۹۸۲۰	رشتخوار

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	فضاهای آموزشی متوسطه اول		فضاهای آموزشی تخریبی متوسطه اول		دانش آموزان متوسطه اول	سرانه آموزشی متوسطه اول (مترمربع)
	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	درصد		
زاوه	۱۷۰۳۵	۱.۵	۲۱۸۴	۱	۳۴۰۹	۵
زبرخان	۱۶۵۷۳	۱.۵	۱۱۲۵	۰.۵	۲۹۷۰	۵.۶
سبزوار	۵۵۸۰۴	۵.۱	۲۵۵۵۹	۱۲.۱	۱۳۵۸۷	۴.۱
سرخس	۱۵۱۲۴	۱.۴	۳۴۹۴	۱.۷	۴۷۱۴	۳.۲
ششتمد	۵۰۹۷	۰.۵	۱۴۷۹	۰.۷	۱۱۷۱	۴.۴
صالح آباد	۷۸۷۸	۰.۷	۷۸۴	۰.۴	۲۱۹۰	۳.۶
طرقبه شانديز	۱۱۷۸۳	۱.۱	۱۰۸۵	۰.۵	۳۹۳۶	۳
فریمان	۲۰۰۳۲	۱.۸	۱۶۸۴	۰.۸	۴۸۳۶	۴.۱
فیروزه	۱۲۶۸۰	۱.۲	۳۱۹۳	۱.۵	۱۹۹۶	۶.۴
قوچان	۲۴۲۲۱	۲.۲	۸۰۰۴	۳.۸	۸۷۲۴	۲.۸
کاشمر	۲۳۱۵۱	۲.۱	۷۷۸۳	۳.۷	۷۲۹۵	۳.۲
کلات	۱۰۶۶۵	۱	۲۲۵۵	۱.۱	۱۷۸۸	۶
کوهسرخ	۸۳۴۲	۰.۸	۳۵۳۱	۱.۷	۱۱۹۷	۷
گلبهار	۱۷۹۰۷	۱.۶	۵۹۶	۰.۳	۴۷۰۰	۳.۸
گناباد	۲۹۰۹۶	۲.۶	۱۰۸۶۹	۵.۱	۴۱۴۹	۷
مشهد	۴۱۴۶۵۵	۳۷.۷	۶۶۸۷۱	۳۱.۶	۱۵۷۴۰۰	۲.۶
مه ولات	۱۴۷۵۹	۱.۳	۲۷۰۴	۱.۳	۲۲۹۵	۶.۴
نیشابور	۷۷۹۹۶	۷.۱	۵۴۶۰	۲.۶	۲۰۱۹۳	۳.۹



شکل ۲۹. سرانه فضاهای آموزشی مقطع متوسطه اول در سال ۱۳۹۹



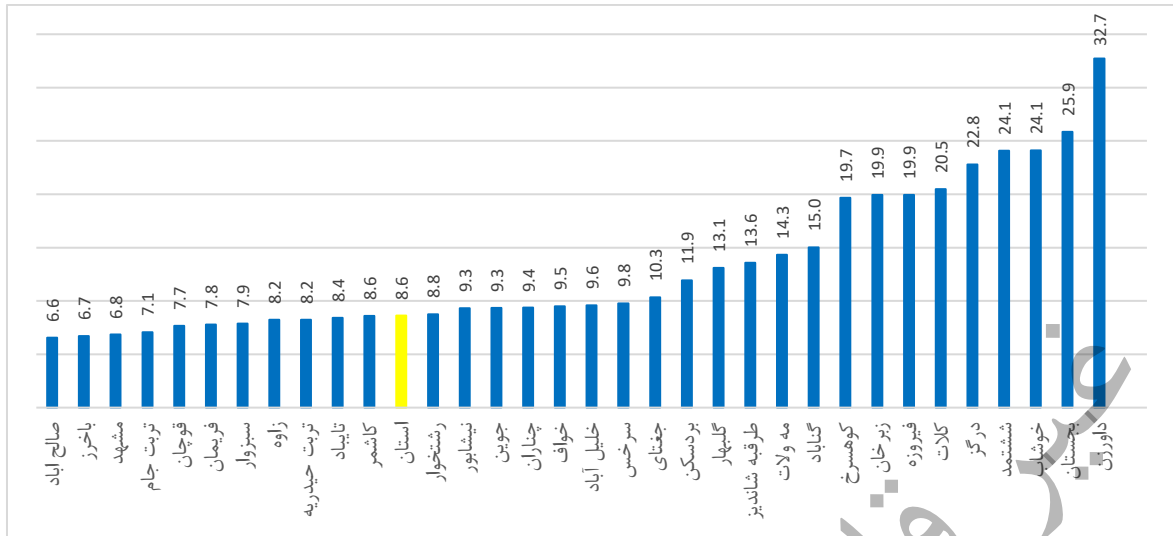
نقشه ۱۹. سرانه فضاهای آموزشی مقطع متوسطه اول شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹

جدول ذیل مساحت و سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم پایه نظری را در سال ۱۳۹۹ نشان می دهد که براساس آن با توجه به مساحت فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری استان (حدود ۱۱۵ هکتار) و تعداد دانش آموزان دوره متوسطه دوم نظری استان (۱۳۳ هزار و ۳۲۹ نفر)، سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری استان خراسان رضوی ۸.۶ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره متوسطه دوم بدست آمده است. بیشترین فضای آموزشی دوره متوسطه دوم استان مربوط به شهرستان مشهد با حدود ۴۶ هکتار (معادل ۴۰ درصد مساحت فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم استان) می باشد که با توجه به جمعیت بالای دانش آموز در حال تحصیل دوره متوسطه دوم در این شهرستان، سرانه آموزشی آن ۶.۸ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره متوسطه دوم است که در کنار شهرستان های صالح آباد و باخرز پایین ترین سرانه ها را در بین شهرستان های استان دارند. از طرفی شهرستان داورزن با توجه به جمعیت کم دانش آموزان در حال تحصیل دوره متوسطه دوم خود، بیشترین سرانه (۳۲.۷ مترمربع) در بین شهرستان های استان را به خود اختصاص داده است. همچنین مساحت فضاهای آموزشی تخریبی دوره متوسطه دوم استان در سال ۱۳۹۹، حدود ۱۵ هکتار است که ۳۸.۵ درصد آن مربوط به شهرستان مشهد است. در واقع حدود ۱۳ درصد فضاهای آموزشی استان در دوره متوسطه دوم نظری تخریبی است.

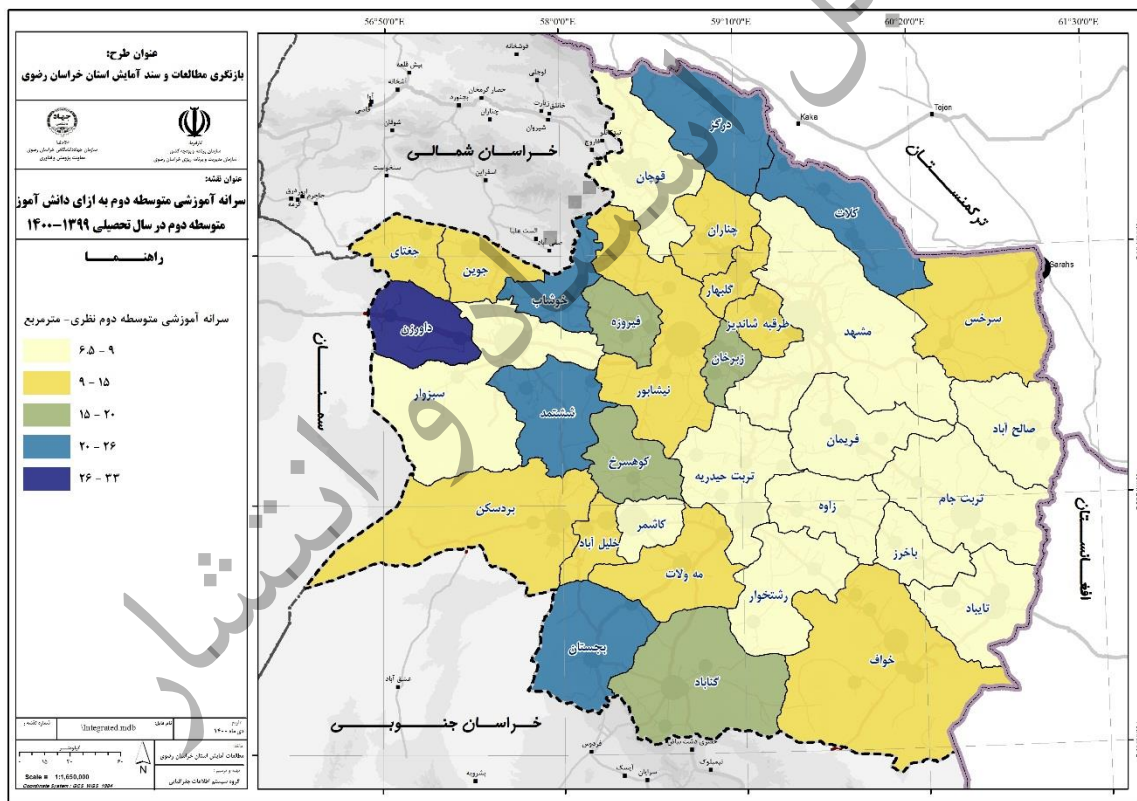
جدول ۲۸. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری به تفکیک شهرستان ها در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

سرانه آموزشی متوسطه دوم (مترمربع)	دانش آموزان متوسطه دوم پایه نظری	فضاهای آموزشی تخریبی متوسطه دوم		فضاهای آموزشی متوسطه دوم		سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰
		درصد	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	
۸.۶	۱۳۳۳۲۹	۱۰۰	۱۵۱۵۹۸	۱۰۰	۱۱۵۰۳۲۹	استان
۶.۷	۱۰۵۳	۰	۰	۰.۶	۷۰۴۹	باخرز
۲۵.۹	۶۷۲	۲.۵	۳۷۲۷	۱.۵	۱۷۳۷۳	بجستان
۱۱.۹	۱۶۷۰	۲.۶	۳۸۹۹	۱.۷	۱۹۹۳۷	بردسکن
۸.۴	۲۵۴۳	۲.۳	۳۴۹۱	۱.۹	۲۱۴۰۸	تایباد
۷.۱	۴۹۸۰	۱.۸	۲۶۹۴	۳.۱	۳۵۲۴۳	تریت جام
۸.۲	۵۴۱۹	۲.۳	۳۴۳۳	۳.۹	۴۴۷۰۵	تریت حیدریه
۱۰.۳	۱۱۷۱	۳.۱	۴۷۳۶	۱.۱	۱۲۱۰۶	جغتای
۹.۳	۱۲۸۹	۰.۸	۱۲۶۰	۱	۱۲۰۲۵	جوین
۹.۴	۱۵۹۱	۰.۵	۸۲۸	۱.۳	۱۴۹۰۱	چناران
۹.۶	۷۵۲	۱.۱	۱۵۹۲	۰.۶	۷۲۱۶	خلیل آباد
۹.۵	۳۷۳۶	۲.۱	۳۱۹۳	۳.۱	۳۵۵۱۶	خواف
۲۴.۱	۵۳۰	۰.۹	۱۳۰۹	۱.۱	۱۲۷۸۵	خوشاب
۳۲.۷	۲۸۲	۱.۸	۲۶۹۴	۰.۸	۹۲۲۵	داورزن
۲۲.۸	۱۴۹۶	۴.۹	۷۴۱۲	۳	۳۴۱۰۲	درگز
۸.۸	۱۰۶۶	۰.۱	۱۳۵	۰.۸	۹۳۳۵	رشتخوار
۸.۲	۱۴۱۵	۰.۵	۷۵۹	۱	۱۱۶۵۱	زاوه
۱۹.۹	۸۵۶	۰.۶	۹۳۰	۱.۵	۱۷۰۵۷	زبرخان
۷.۹	۶۱۲۶	۱۱.۸	۱۷۹۲۸	۴.۲	۴۸۲۴۰	سبزوار
۹.۸	۱۵۷۲	۰.۱	۱۹۶	۱.۳	۱۵۳۷۰	سرخس
۲۴.۱	۳۲۸	۰.۸	۱۱۸۹	۰.۷	۷۸۹۷	ششتمد
۶.۶	۶۵۲	۰.۲	۲۴۰	۰.۴	۴۲۷۴	صالح آباد
۱۳.۶	۱۱۹۷	۰	۰	۱.۴	۱۶۲۵۸	طرقبه شاندیز
۷.۸	۱۶۳۵	۱.۱	۱۶۵۳	۱.۱	۱۲۷۴۹	فریمان
۱۹.۹	۷۴۴	۰.۳	۴۲۹	۱.۳	۱۴۸۲۸	فیروزه
۷.۷	۴۴۲۹	۳.۴	۵۱۴۸	۳	۳۳۹۹۸	قوچان
۸.۶	۳۴۰۲	۶.۱	۹۱۷۳	۲.۵	۲۹۲۱۷	کاشمر
۲۰.۵	۹۷۸	۱.۳	۱۹۸۶	۱.۷	۲۰۰۳۹	کلات
۱۹.۷	۴۷۸	۰.۸	۱۲۳۶	۰.۸	۹۳۹۸	کوهسرخ
۱۳.۱	۱۷۷۷	۰.۱	۱۴۳	۲	۲۳۲۷۹	گلبهار
۱۵	۲۳۹۰	۳.۵	۵۳۲۹	۳.۱	۳۵۸۶۹	گناباد
۶.۸	۶۷۲۴۸	۳۸.۵	۵۸۲۹۲	۴۰	۴۶۰۱۳۰	مشهد
۱۴.۳	۱۰۷۴	۱.۲	۱۷۶۳	۱.۳	۱۵۳۸۰	مه ولات
۹.۳	۸۷۷۸	۳.۲	۴۸۰۲	۷.۱	۸۱۷۴۷	نیشابور





شکل ۳۰. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری در سال ۱۳۹۹



نقشه ۲۰. سرانه فضاهای آموزشی دوره متوسطه دوم نظری شهرستان های استان در سال ۱۳۹۹

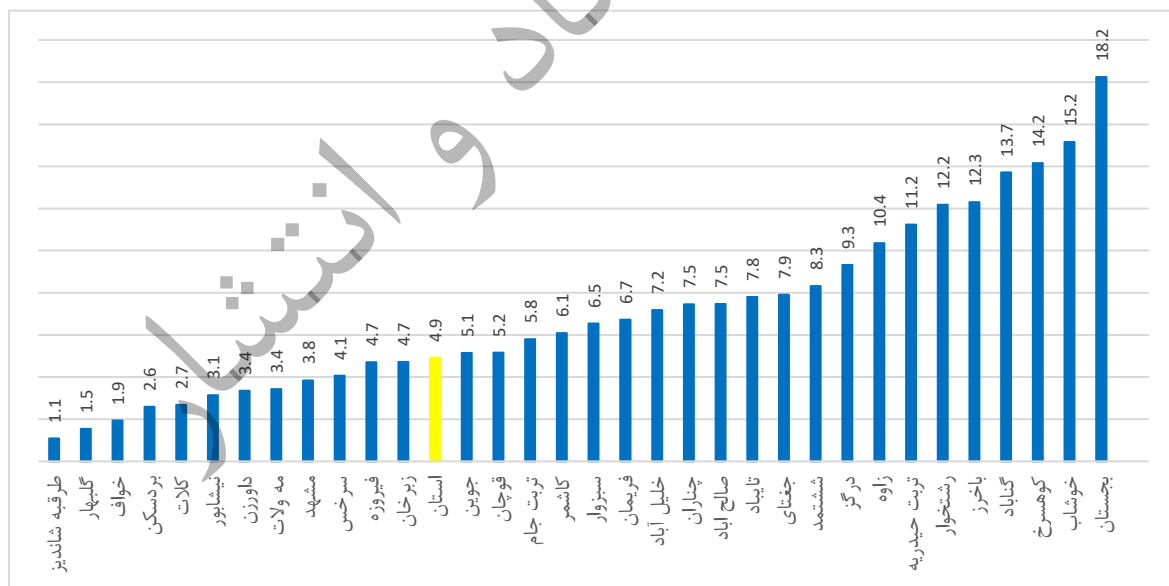


جدول ذیل مساحت و سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان را در سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که براساس آن با توجه به مساحت فضاهای آموزشی دوره هنرستان استان (حدود ۴۷ هکتار) و تعداد دانش آموزان دوره هنرستان استان (۹۶ هزار و ۲۱۹ نفر)، سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان استان خراسان رضوی ۴.۹ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره هنرستان بدست آمده است. بیشترین فضای آموزشی دوره هنرستان استان مربوط به شهرستان مشهد با حدود ۲۰ هکتار (معادل ۴۳ درصد مساحت فضاهای آموزشی دوره هنرستان استان) می باشد که با توجه به جمعیت بالای دانش آموز در حال تحصیل دوره هنرستان در این شهرستان، سرانه آموزشی آن ۳.۸ مترمربع به ازای هر دانش آموز دوره هنرستان است. کمترین سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان در بین شهرستان های استان مربوط به شهرستان طرقبه شاندیز با سرانه ۱.۱ مترمربع می باشد و بیشترین سرانه مربوط به شهرستان بجستان با سرانه ۱۸.۲ مترمربع است. همچنین مساحت فضاهای آموزشی تخریبی دوره هنرستان استان در سال ۱۳۹۹، حدود ۹ هکتار است که بیش از نیمی از آن مربوط به شهرستان مشهد است. در واقع حدود ۱۹ درصد فضاهای آموزشی استان در دوره هنرستان تخریبی است.

جدول ۲۹. سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان به تفکیک شهرستان های استان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

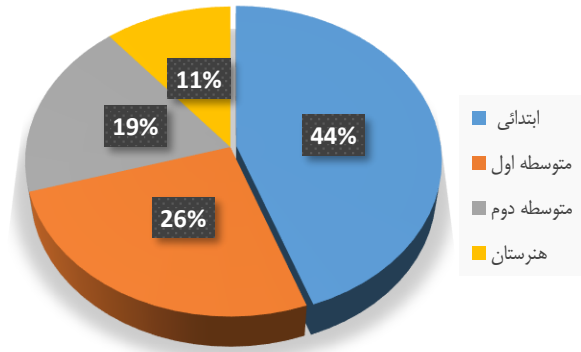
سرانه آموزشی هنرستان (مترمربع)	دانش آموزان فنی حرفه ای و کار و دانش	فضاهای آموزشی تخریبی هنرستان		فضاهای آموزشی هنرستان		سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹
		درصد	مساحت (مترمربع)	درصد	مساحت (مترمربع)	
۴.۹	۹۶۲۱۹	۱۰۰	۸۹۱۴۰	۱۰۰	۴۷۳۶۷۱	استان
۱۲.۳	۴۰۴	۰	۰	۱	۴۹۶۹	باخرز
۱۸.۲	۳۷۴	۰.۵	۴۵۸	۱.۴	۶۸۲۵	بجستان
۲.۶	۸۶۶	۰	۰	۰.۵	۲۲۴۴	بردسکن
۷.۸	۱۳۵۸	۰	۰	۲.۲	۱۰۶۰۱	تایباد
۵.۸	۲۵۱۴	۴.۴	۳۸۷۹	۳.۱	۱۴۵۷۱	تربت جام
۱۱.۲	۳۱۸۳	۲.۴	۲۱۵۳	۷.۶	۳۵۷۸۸	تربت حیدریه
۷.۹	۵۶۹	۰	۰	۱	۴۵۰۰	جغتای
۵.۱	۷۴۸	۰	۰	۰.۸	۳۷۹۵	جوین
۷.۵	۱۵۰۹	۳.۳	۲۹۱۰	۲.۴	۱۱۲۵۸	چناران
۷.۲	۶۴۸	۰	۰	۱	۴۶۵۲	خلیل آباد
۱.۹	۱۶۹۱	۰	۰	۰.۷	۳۲۶۷	خواف
۱۵.۲	۳۶۶	۰	۰	۱.۲	۵۵۵۰	خوشاب
۳.۴	۲۱۰	۰	۰	۰.۱	۷۰۴	داورزن
۹.۳	۱۱۹۹	۱.۷	۱۵۳۰	۲.۴	۱۱۱۸۶	درگز
۱۲.۲	۶۱۵	۰.۲	۲۰۰	۱.۶	۷۴۹۲	رشتخوار
۱۰.۴	۴۸۴	۰	۰	۱.۱	۵۰۱۳	زاوه
۴.۷	۸۴۷	۰	۰	۰.۸	۴۰۰۳	زبرخان

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹	فضاهای آموزشی هنرستان		دانش آموزان فنی حرفه ای و کار و دانش	سرانه آموزشی هنرستان (مترمربع)
	مساحت (مترمربع)	درصد		
سبزوار	۳۰۴۰۰	۶.۴	۴۶۴۵	۶.۵
سرخس	۶۹۰۳	۱.۵	۱۶۹۷	۴.۱
ششتمد	۲۹۱۹	۰.۶	۳۵۱	۸.۳
صالح اباد	۳۰۳۴	۰.۶	۴۰۶	۷.۵
طرقبه شانديز	۱۳۲۱	۰.۳	۱۲۱۵	۱.۱
فریمان	۱۰۸۲۲	۲.۳	۱۶۰۹	۶.۷
فیروزه	۳۰۲۱	۰.۶	۶۴۲	۴.۷
قوچان	۱۲۳۴۲	۲.۶	۲۳۹۲	۵.۲
کاشمر	۱۲۹۹۲	۲.۷	۲۱۳۵	۶.۱
کلات	۱۳۵۱	۰.۳	۵۰۳	۲.۷
کوهسرخ	۳۰۷۳	۰.۶	۲۱۷	۱۴.۲
گلپهارد	۲۲۳۵	۰.۵	۱۴۴۴	۱.۵
گناباد	۲۱۶۵۵	۴.۶	۱۵۷۹	۱۳.۷
مشهد	۲۰۳۹۲۳	۴۳.۱	۵۳۰۹۲	۳.۸
مه ولات	۲۰۷۲	۰.۴	۶۰۴	۳.۴
نیشابور	۱۹۱۹۱	۴.۱	۶۱۱۳	۳.۱

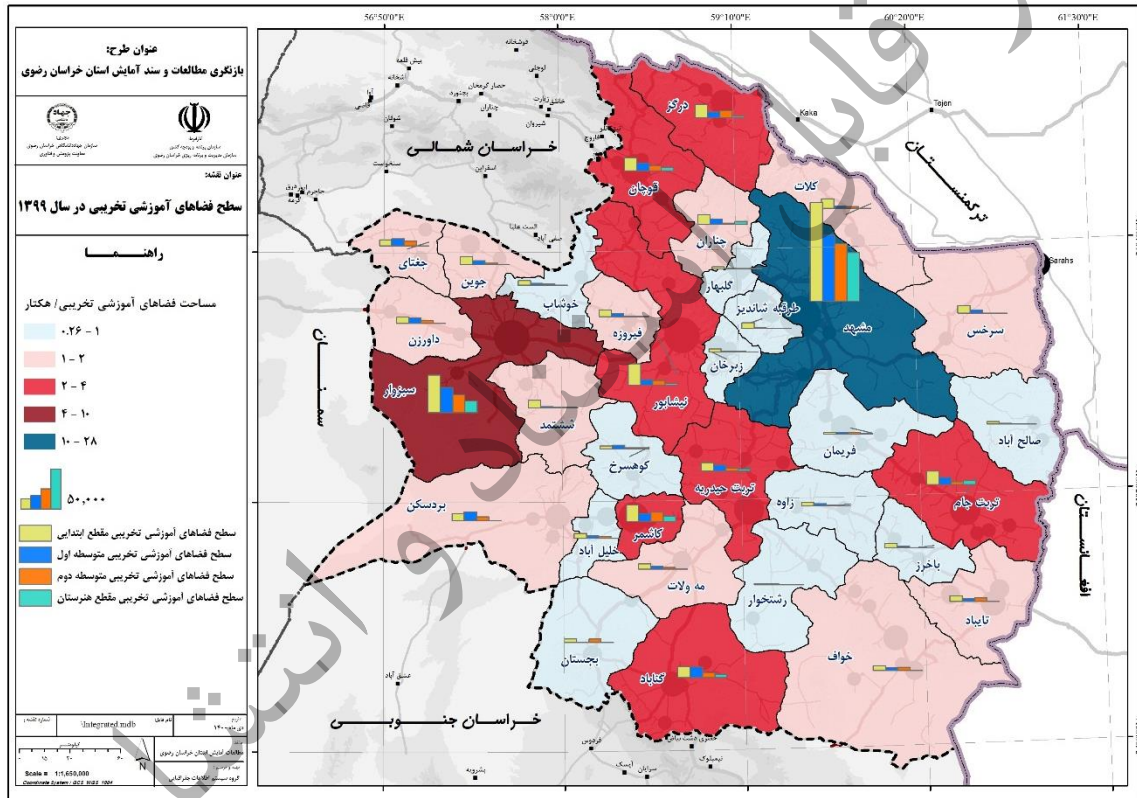


شکل ۳۱. سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان در سال ۱۳۹۹





شکل ۳۲. سهم فضاهای آموزشی تخریبی به تفکیک دوره های تحصیلی استان در سال ۱۳۹۹



#### ۷-۴-۴-۵- توزیع آموزش دیدگان گروه های عمده آموزشی اداره کل آموزش فنی و حرفه ای

جدول ذیل تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان رضوی را در سال ۱۳۹۹ نشان می دهد که براساس آن از تعداد ۴۴ هزار و ۷۵۰ نفر آموزش دیده استان، ۳۱ هزار و ۶۹۱ نفر را مردان (حدود ۷۱ درصد از کل) و ۱۳ هزار و ۵۹ نفر (حدود ۲۹ درصد از کل) را زنان تشکیل می دهند. بیشترین تعداد آموزش دیده مربوط به خوشه آموزشی صنعت با تعداد ۲۱۶۳۶ نفر است که حدود ۴۸ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان استان را شامل می شود و در مرتبه های بعدی خوشه آموزشی خدمات (سهمی حدود ۲۷ درصد) و خوشه آموزشی کشاورزی (سهمی حدود ۱۴ درصد) قرار دارند. همچنین کمترین تعداد آموزش دیده مربوط به خوشه آموزشی فرهنگ و هنر می باشد که حدود ۱۱ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان استان را دارد. در خوشه آموزشی صنعت از تعداد ۲۱۶۳۶ نفر آموزش دیده، ۲۰۴۷۹ نفر (حدود ۹۵ درصد) را مردان و ۱۱۵۷ نفر (حدود ۵ درصد) را زنان تشکیل داده اند. در خوشه آموزشی خدمات از تعداد ۱۱۹۲۵ نفر آموزش دیده، ۵۷۲۰ نفر (حدود ۴۸ درصد) را مردان و ۶۲۰۵ نفر (حدود ۵۲ درصد) را زنان تشکیل داده اند. در خوشه آموزشی کشاورزی از تعداد ۶۲۳۸ نفر آموزش دیده، ۴۶۲۹ نفر (حدود ۷۴ درصد) را مردان و ۱۶۰۹ نفر (حدود ۲۶ درصد) را زنان تشکیل داده اند و در نهایت در خوشه آموزشی فرهنگ و هنر از تعداد ۴۹۵۱ نفر آموزش دیده، ۸۶۳ نفر (حدود ۱۷ درصد) را مردان و ۴۰۸۸ نفر (حدود ۸۳ درصد) را زنان تشکیل داده اند. آمارها نشان می دهد که زنان آموزش دیده گرایش بیشتری به سمت فعالیت های آموزشی مربوط به فرهنگ و هنر داشته اند، بطوریکه ۸۳ درصد آموزش دیدگان خوشه آموزشی فرهنگ و هنر استان را زنان تشکیل داده اند. از طرفی مردان آموزش دیده گرایش بیشتری به سمت فعالیت های آموزشی مربوط به صنعت و کشاورزی داشته اند بطوریکه حدود ۹۵ درصد آموزش دیدگان خوشه آموزشی صنعت و حدود ۷۴ درصد آموزش دیدگان خوشه آموزشی کشاورزی استان را مردان تشکیل داده اند.

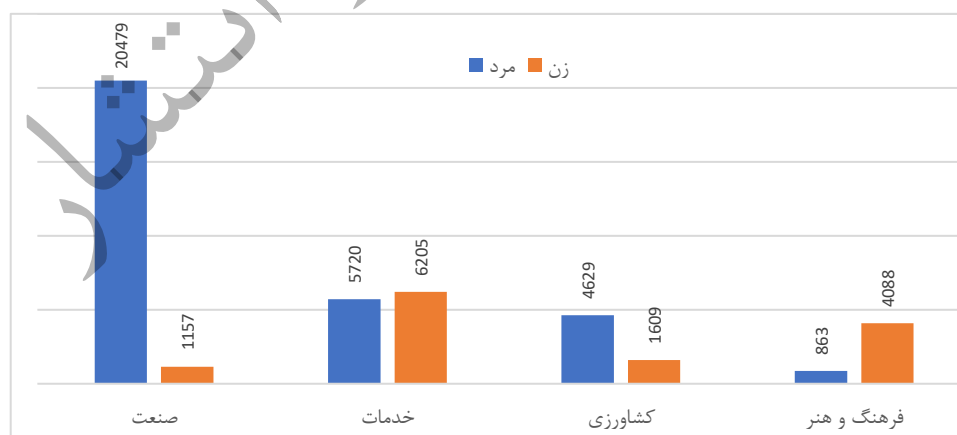
جدول ۳۰. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان برحسب گروه های عمده آموزشی

سال ۱۳۹۹	آموزش دیدگان		صنعت		خدمات		کشاورزی		فرهنگ و هنر	
	جمع	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
استان	۴۴۷۵۰	۳۱۶۹۱	۱۳۰۵۹	۲۰۴۷۹	۱۱۵۷	۵۷۲۰	۶۲۰۵	۴۶۲۹	۱۶۰۹	۴۰۸۸
باخرز	۱۳۱۴	۱۰۱۶	۲۹۸	۷۰۵	۰	۵۹	۱۵۰	۲۴۸	۲۷	۱۲۱
بجستان	۶۵۵	۲۴۹	۴۰۶	۲۲۷	۱۳	۲۲	۱۲۲	۰	۶۶	۲۰۵
بردسکن	۹۳۶	۵۳۳	۴۰۳	۳۵۱	۱۵	۴۴	۱۳۴	۱۳۷	۴۲	۲۱۲
تایباد	۱۳۹۷	۱۱۹۴	۲۰۳	۸۱۹	۴۲	۲۱۳	۶۶	۱۲۶	۴۳	۵۲
تربت جام	۱۷۲۵	۱۱۱۵	۶۱۰	۷۷۱	۰	۱۹۱	۱۵۶	۸۱	۳	۴۵۱
تربت حیدریه	۱۵۴۲	۱۱۰۲	۴۴۰	۹۲۹	۶۷	۶۵	۱۶۰	۱۰۵	۳۳	۱۸۰
جغتای	۳۹۴	۲۴۳	۱۵۱	۱۳۲	۴۷	۶۳	۳۴	۴۸	۵	۶۵

<sup>۱</sup> آمار شهرستان طرقبه شاندیز در مشهد، خوشاب، داورزن، ششتمد در سبزوار، زاوه در تربت حیدریه، صالح آباد در تربت جام، کوهسرخ در کاشمر و گلپهارد در چناران لحاظ شده است.

فرهنگ و هنر		کشاورزی		خدمات		صنعت		آموزش دیدگان			سال ۱۳۹۹
زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	جمع	
۱۶	۰	۳	۴۹	۱۸۳	۷۹	۰	۳۵۵	۲۰۲	۴۸۳	۶۸۵	جوین
۵۳	۲۴۷	۲۳	۵۹۴	۱۶۲	۳۶۱	۲۱	۱۸۶۴	۲۵۹	۳۰۶۶	۳۳۲۵	چناران
۴۰	۰	۶۱	۲۴۵	۲۱۳	۱۲	۰	۶۵	۳۱۴	۳۲۲	۶۳۶	خلیل آباد
۱۲۰	۰	۰	۳	۱۱۱	۷۶	۰	۳۰۲	۲۳۱	۳۸۱	۶۱۲	خواف
۱۳۶	۰	۰	۱۴۹	۱۲۵	۵۴	۱۹	۶۵۲	۲۸۰	۸۵۵	۱۱۳۵	درگز
۳۲	۱۳	۰	۴۴	۱۵۱	۲۶	۴۳	۳۴۲	۲۲۶	۴۲۵	۶۵۱	رشتخوار
۰	۰	۵۴	۲۴	۳۷	۰	۰	۱۷۹	۹۱	۲۰۳	۲۹۴	زبرخان
۲۲۵	۱۴	۰	۳۸	۵۷۷	۱۴۱	۱۲۰	۱۰۴۲	۹۲۲	۱۲۳۵	۲۱۵۷	سبزوار
۲۷۰	۰	۶۴	۲۵	۷۰	۱۳	۱۸	۴۸۳	۴۲۲	۵۲۱	۹۴۳	سرخس
۸	۰	۰	۱۶۷	۰	۳۰	۰	۳۱۹	۸	۵۱۶	۵۲۴	فریمان
۳۲	۵	۷۹	۱۱۵	۶۵	۰	۰	۳۶۹	۱۷۶	۴۸۹	۶۶۵	فیروزه
۲۱۷	۱	۷۵	۲۵۶	۱۱۶	۲۱۹	۹۳	۱۰۷۸	۵۰۱	۱۵۵۴	۲۰۵۵	قوچان
۱۶۸	۱۴	۱۶	۳۶۷	۱۸۱	۱۲۳	۸	۴۸۶	۳۷۳	۹۹۰	۱۳۶۳	کاشمر
۱۲۸	۲	۵۳	۳۲۵	۱۹۱	۱۰۰	۰	۳۴۰	۳۷۲	۷۶۷	۱۱۳۹	کلات
۱۴۵	۳۸	۱۶	۱۳۷	۳۰۶	۱۵۴	۶۱	۸۳۶	۵۲۸	۱۱۶۵	۱۶۹۳	گناباد
۶۲۳	۳۴۱	۶۴۰	۹۱۶	۲۵۷۹	۳۲۲۴	۴۷۲	۶۳۵۵	۴۳۱۴	۱۰۸۳۶	۱۵۱۵۰	مشهد
۱۲۶	۲۲	۸۹	۷۹	۹۹	۳۰	۱۰	۱۹۱	۳۲۴	۳۲۲	۶۴۶	مه ولات
۴۶۳	۵۰	۲۱۷	۳۵۱	۲۱۷	۴۲۱	۱۰۸	۱۲۸۷	۱۰۰۵	۲۱۰۹	۳۱۱۴	نیشابور

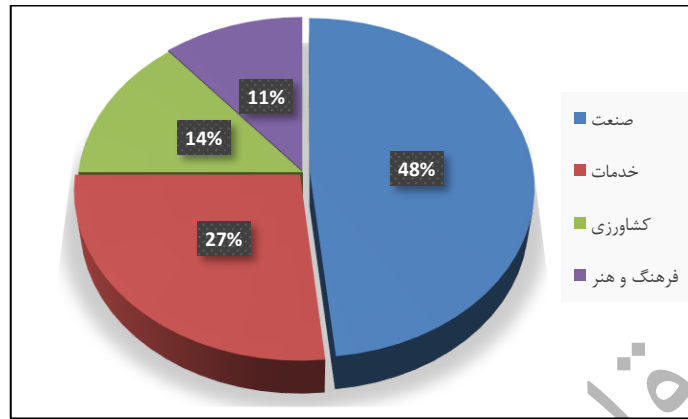
همانطور که گفته شد، غالب آموزش دیدگان در خوشه های آموزشی صنعت و کشاورزی را مردان و در خوشه آموزشی فرهنگ و هنر، غالب دانش دیدگان را زنان تشکیل داده اند و در خوشه آموزشی خدمات نیز تقریباً نسبت آموزش دیدگان مرد و زن برابر است.



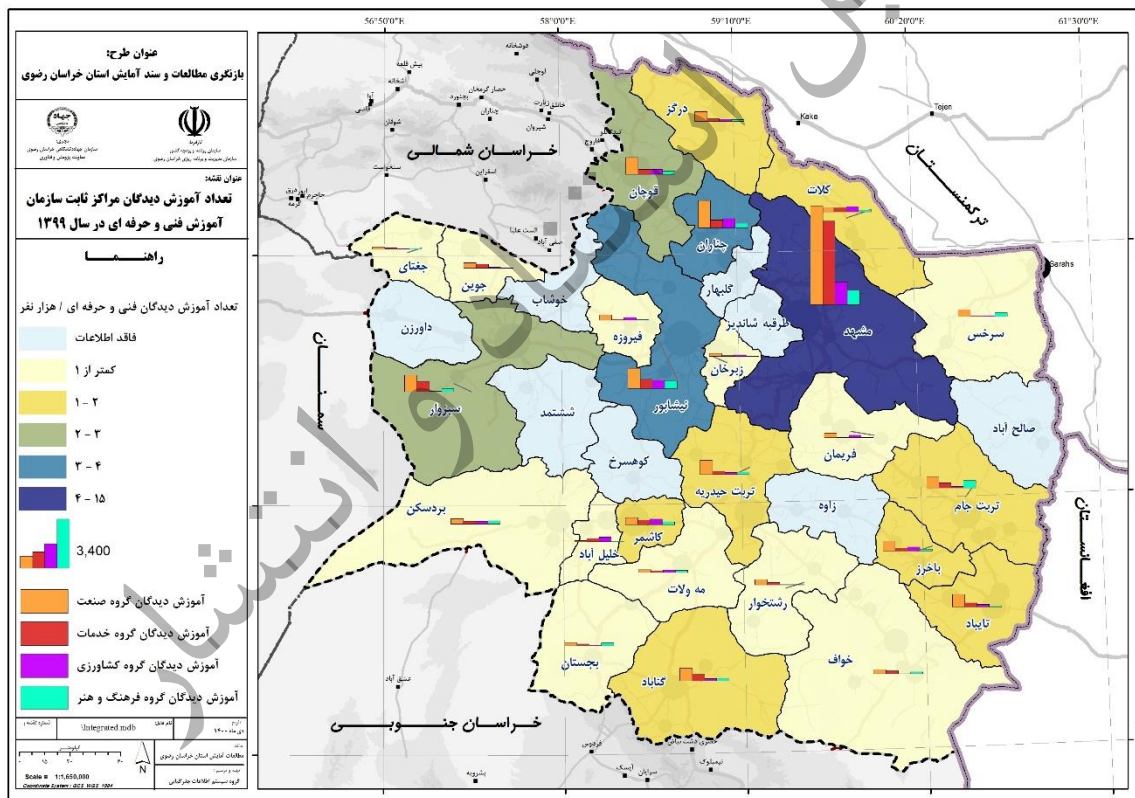
شکل ۳۳. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان به تفکیک جنس و گروه های عمده آموزشی



همانطور که گفته شد، نزدیک به نیمی از آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹، مربوط به گروه صنعت بوده اند و کمترین میزان نیز مربوط به گروه فرهنگ و هنر است.



شکل ۳۴. سهم آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان به تفکیک گروه های عمده آموزشی

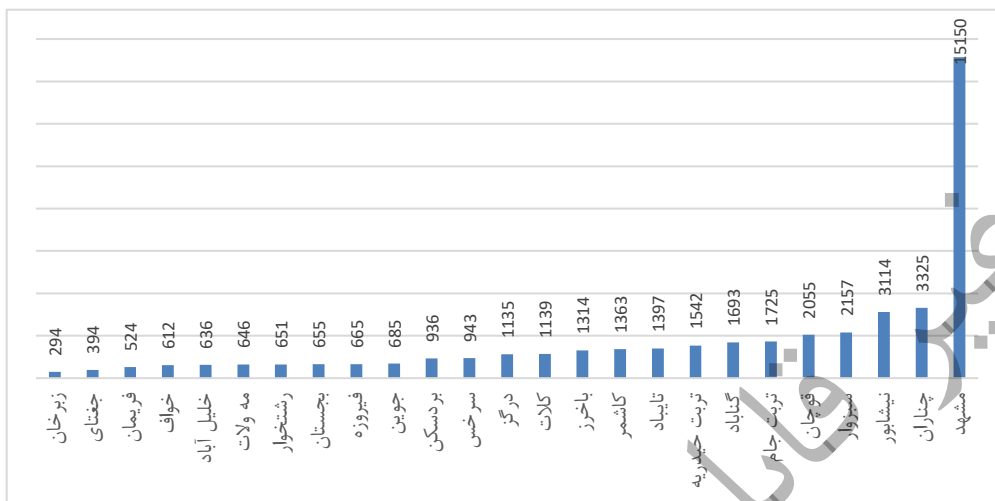


نقشه ۲۳. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت سازمان فنی و حرفه ای استان به تفکیک گروه های عمده آموزشی استان

در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی، بیشترین تعداد آموزش دیدگان مربوط به شهرستان مشهد با ۱۵۱۵۰ نفر است که حدود ۳۴ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان استان را به خود اختصاص داده است و در

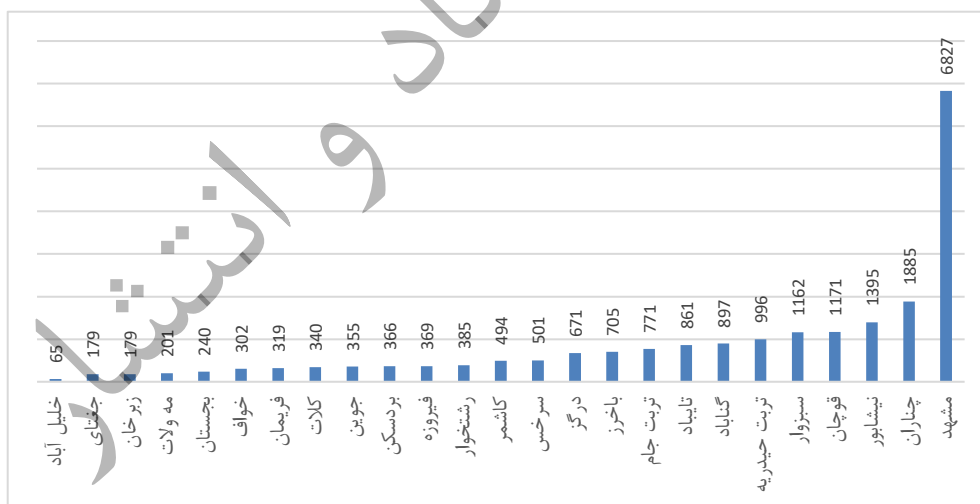


مرتبه های بعدی با اختلاف زیاد شهرستان های چناران و نیشابور بیشترین تعداد آموزش دیده استان را دارند. کمترین تعداد آموزش دیدگان استان نیز مربوط به شهرستان های زبرخان و جغتای است.



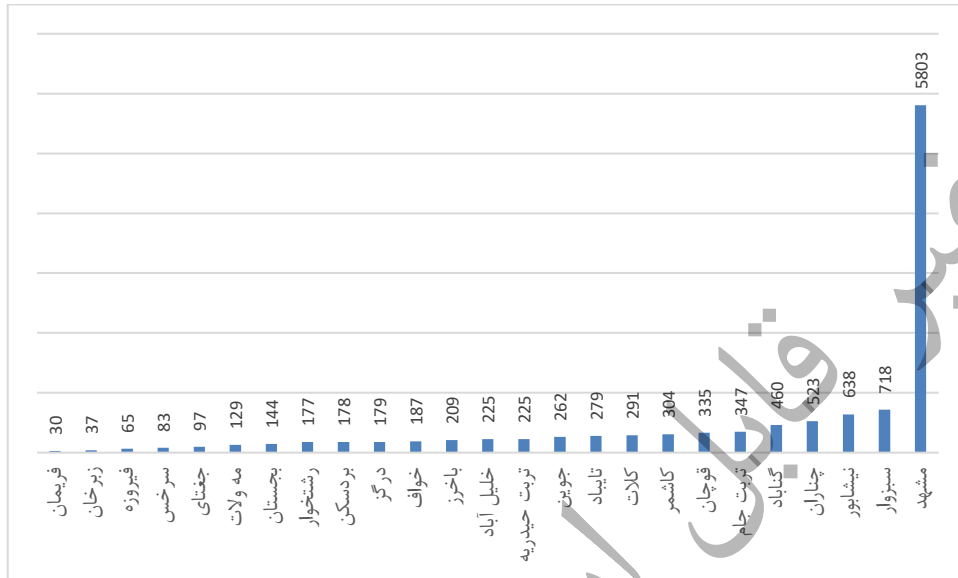
شکل ۳۵. تعداد آموزش دیدگان مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹

در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی، بیشترین تعداد آموزش دیدگان گروه آموزشی صنعت مربوط به شهرستان مشهد با ۶۸۲۷ نفر است که حدود ۳۲ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان گروه صنعت استان را به خود اختصاص داده است و کمترین تعداد نیز مربوط به شهرستان خلیل آباد است.



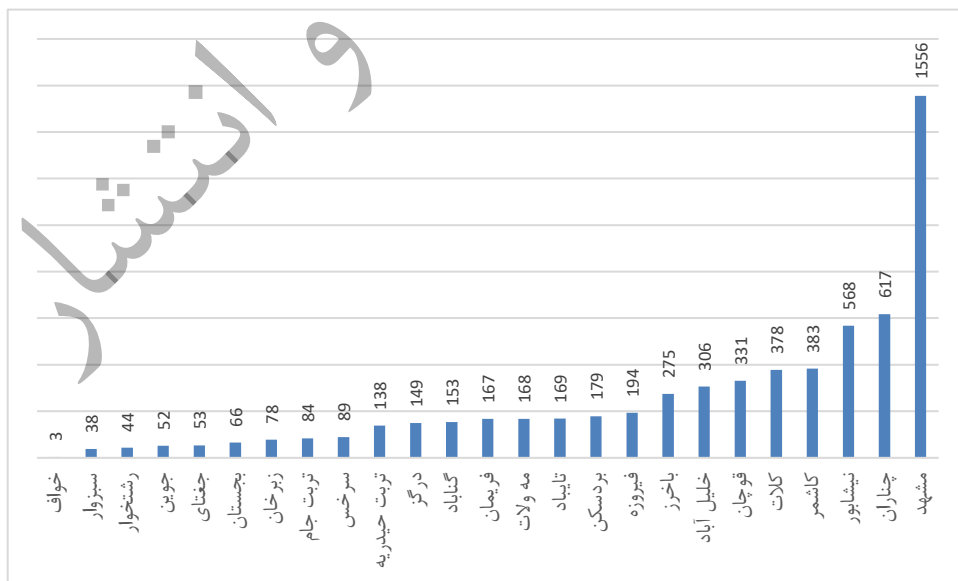
شکل ۳۶. تعداد آموزش دیدگان بخش صنعت در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹

در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی، بیشترین تعداد آموزش دیدگان گروه آموزشی خدمات مربوط به شهرستان مشهد با ۵۸۰۳ نفر است که حدود ۴۹ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان گروه خدمات استان را به خود اختصاص داده است و کمترین تعداد نیز مربوط به شهرستان فریمان است.



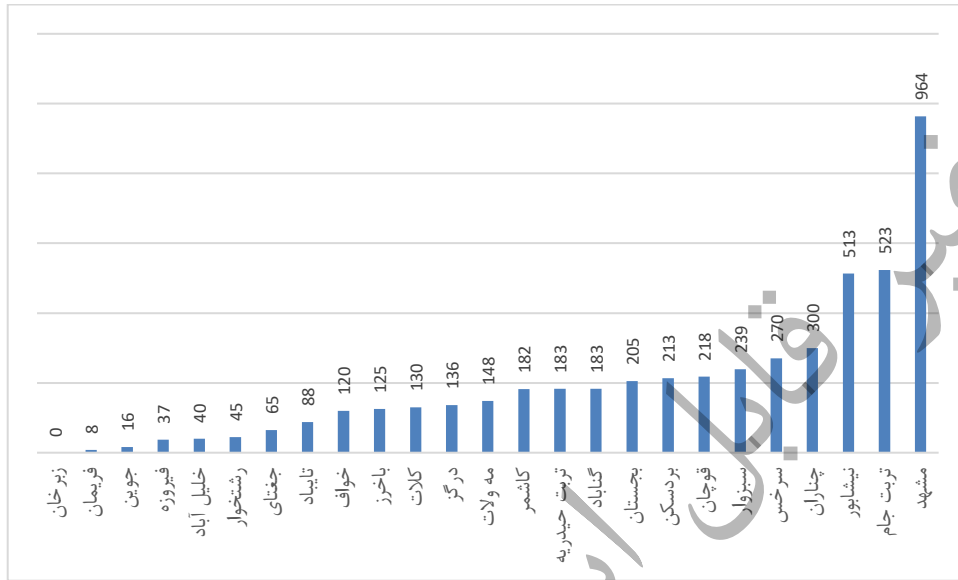
شکل ۳۷. تعداد آموزش دیدگان بخش خدمات در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹

در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی، بیشترین تعداد آموزش دیدگان گروه آموزشی کشاورزی مربوط به شهرستان مشهد با ۱۵۵۶ نفر است که حدود ۲۵ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان گروه کشاورزی استان را به خود اختصاص داده است و کمترین تعداد نیز مربوط به شهرستان خواف است.



شکل ۳۸. تعداد آموزش دیدگان بخش کشاورزی در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان در سال ۱۳۹۹

در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی، بیشترین تعداد آموزش دیدگان گروه آموزشی فرهنگ و هنر مربوط به شهرستان مشهد با ۹۶۴ نفر است که حدود ۲۰ درصد از تعداد کل آموزش دیدگان گروه فرهنگ و هنر استان را به خود اختصاص داده است.



شکل ۳۹. تعداد آموزش دیدگان بخش فرهنگ و هنر در مراکز ثابت اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان سال ۱۳۹۹

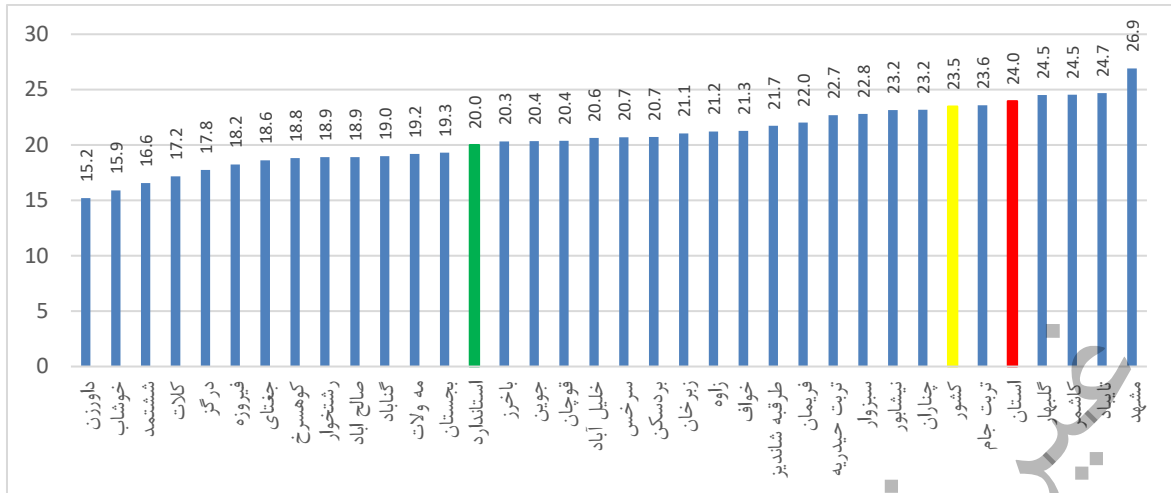
#### ۷-۴-۵- بررسی و تحلیل تعارضها، عدم توازنها و عدم تعادل‌های بین بخشی - بین منطقه ای در

#### بخش آموزش و پرورش و فنی و حرفه ای

تحقق عدالت از شعارها و اهداف اجتماعی حاکم در جوامع بشری و یکی از عوامل موثر در تحقق اهداف آموزش و پرورش است. از آنجایی که آموزش و پرورش و مدارس جزء نهادهای اجتماعی هستند، بحث عدالت در این محیط ها یک نکته کلیدی است. در محیط های آموزشی زمانی عدالت تحقق می یابد که یادگیرندگان از طریق دروندادها و فرآیندها در مدارس، بتوانند اهداف علمی، اعتقادی، اجتماعی و آموزشی را کسب کنند. فراهم کردن فرصت های برابر و عادلانه آموزشی جزیی از عدالت آموزشی است و رسیدن به عدالت آموزشی برای تمام جوامعی که آموزش و پرورش را یک جزء مهم در زندگی افراد می دانند امری اصلی به شمار می رود. بعضی عدالت آموزشی را به دو قسمت عدالت افقی و عدالت عمودی تقسیم کرده اند که عدالت افقی در آموزش یعنی تعداد کلاس، معلم و سایر امکانات آموزشی که هم شهر و هم روستا باید به نسبت جمعیت داشته باشند و عدالت عمودی اشاره به رفتار برابر با نابرابرها دارد. در این نوع عدالت تلاش می شود تا برای هر دانش آموز مطابق نیاز و شرایط او، خدمات و منابع آموزشی فراهم شود. در واقع رعایت نسبت استانداردهای آموزشی نظیر دانش آموز به کلاس درس، نسبت معلم به دانش آموز، گسترش مدارس دولتی با توزیع امکانات عادلانه در استان ها، اجتناب از طبقه بندی دانش آموزان، توجه به گسترش کمی و کیفی فضاها و سرانه های آموزشی و... از محورهای مورد بررسی در عدالت آموزشی است که عدم تحقق آنها و نابرابری آموزشی می تواند با اهداف نظام تعلیم و تربیت در تعارض باشد. آمارها و نتایج نشان می دهد، وضعیت آموزشی استان خراسان رضوی با استاندارد مطلوب فاصله قابل توجهی دارد که البته این موضوع در سطح شهرستان های استان متفاوت است، ولی وضعیت در شهرستان مشهد که نیمی از جمعیت دانش آموزی استان را تشکیل می دهد، بسیار سخت و خاص است و فاصله زیادی تا حد مطلوب دارد.

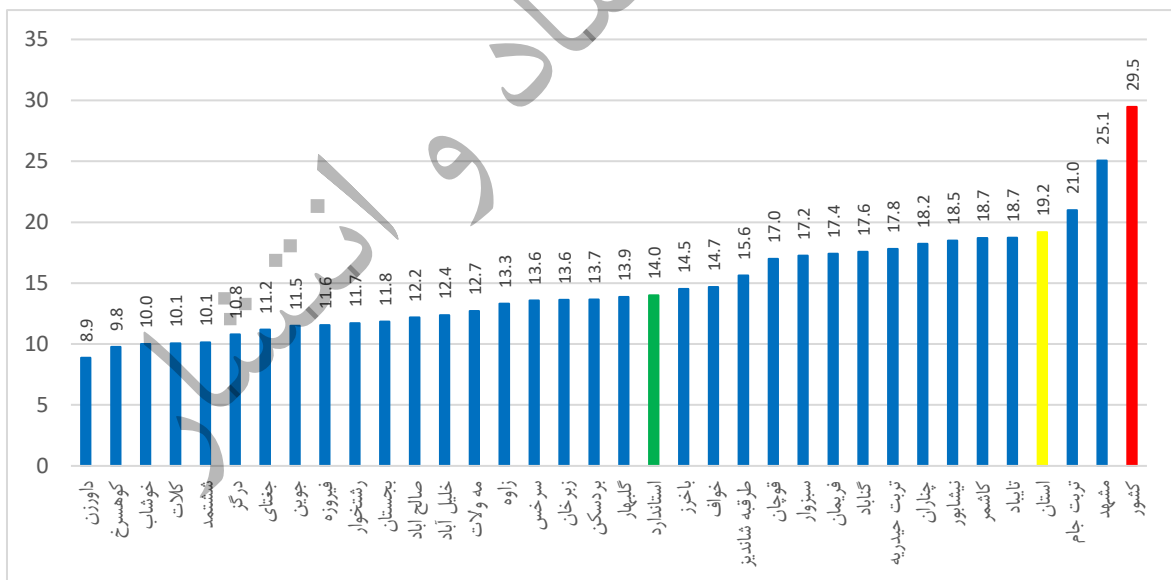
براساس مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش<sup>۱</sup> که در رابطه با نشانگرهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و استانداردهایش است، استاندارد تراکم دانش آموز در کلاس ۲۰ نفر دانش آموز به ازای هر کلاس تعریف شده است. استان خراسان رضوی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰، دارای ۱۳۱۲۰۳۸ نفر دانش آموز و ۵۴۷۶۱ تعداد کلاس بوده که تراکم دانش آموز در کلاس حدود ۲۴ نفر است که با استاندارد تعریف شده فاصله دارد. لازم به ذکر است تراکم دانش آموز در کلاس در سطح شهرستان های استان دارای تفاوت است ولی بطور کلی میتوان گفت که تراکم دانش آموزان در کلاس شهرستان های بزرگ و پرجمعیت استان بویژه شهرستان مشهد، بیشتر از تراکم استاندارد آن است. در شهرستان مشهد به ازای هر ۲۷ نفر دانش آموز یک کلاس وجود دارد که پایین ترین میزان را در بین شهرستان های استان دارد.

<sup>۱</sup> نشانگرهای ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و استانداردهای آن مصوب هشتاد و هشتمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ



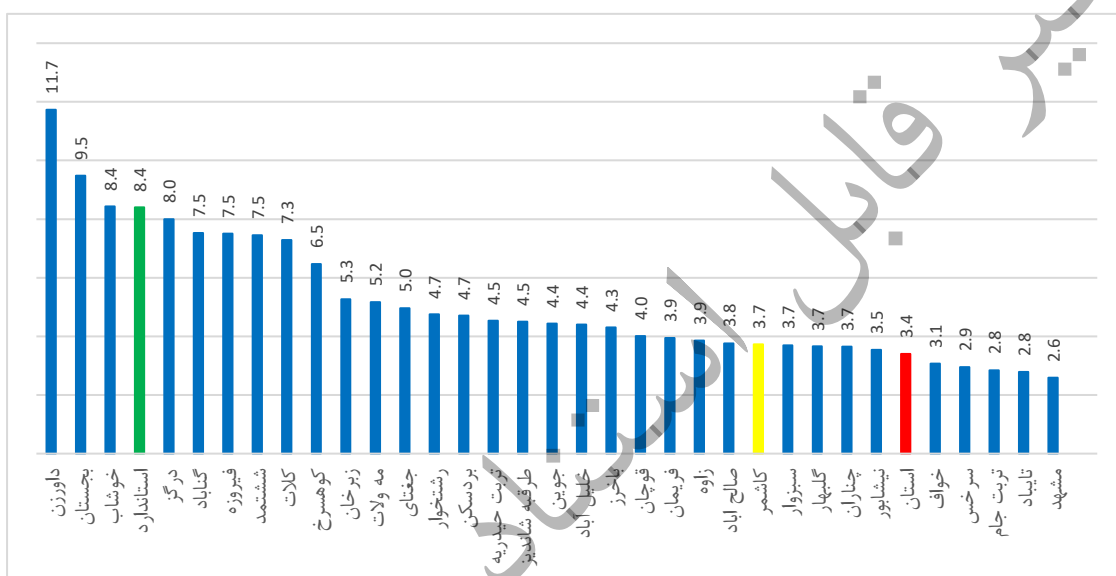
شکل ۴۰. نسبت دانش آموز به کلاس در شهرستان های استان و فاصله تا نسبت استاندارد آن

در رابطه با استاندارد مطلوب نسبت دانش آموز به معلم، یک به ۱۴ مطرح شده است که در استان خراسان رضوی با ۱۳۱۲۰۳۸ نفر دانش آموز و ۶۸۴۰۲ نفر معلم، این نسبت حدود ۱۹ دانش آموز به ازای هر معلم بدست آمده است که با نسبت استاندارد آن فاصله دارد و البته این میزان در شهرستان های مختلف استان متفاوت است. وضعیت در شهرستان مشهد بسیار سخت و خاص است به طوریکه در شهرستان مشهد به ازای حدود ۲۵ دانش آموز یک معلم وجود دارد که پایین ترین میزان را در بین شهرستان های استان دارد.



شکل ۴۱. نسبت دانش آموز به معلم در شهرستان های استان و فاصله تا نسبت استاندارد آن

میانگین سرانه فضاهای آموزشی استان در سال ۱۳۹۹، ۳.۴ مترمربع بوده است و این در حالی است که این میانگین در سطح کشور ۵.۲ متر مربع می باشد. این در حالی است که بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و همچنین سند زیر نظام فضا، تجهیزات و فناوری، سرانه فضای آموزشی به ازای هر دانش آموز در کشور باید ۸.۴ مترمربع باشد. بنابراین میانگین سرانه فضاهای آموزشی خراسان رضوی با پیش بینی استاندارد سند تحول بنیادین اختلاف ۵ مترمربعی دارد. سرانه آموزشی در شهرستان های استان متفاوت است، اما وضعیت در شهرستان مشهد بسیار سخت و خاص است به طوری که سرانه آموزشی آن ۲.۶ مترمربع است که پایین ترین میزان در بین شهرستان های استان است.



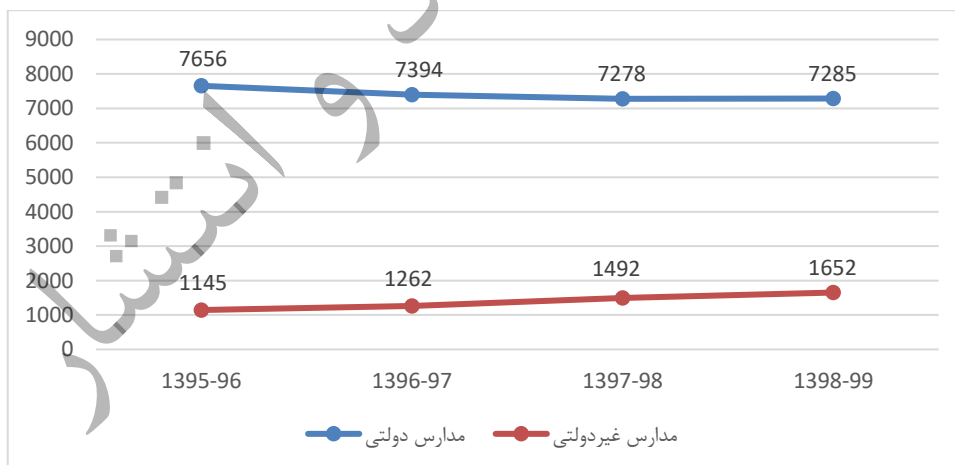
شکل ۴۲. سرانه فضاهای آموزشی شهرستان های استان و فاصله تا نسبت استاندارد آن

تصور اولیه از عدالت آموزشی، عدالت در دسترسی همگانی به آموزش با کیفیت است. در واقع عمده تلاش در تحقق عدالت آموزشی و اسنادی آن است که برای همه اقشار نیازمند به آموزش، دسترسی همگانی ایجاد کنند. اما نکته مهم آن است که آموزش عرضه شده به همگان باید از کیفیت لازم نیز برخوردار باشد. در واقع دسترسی به آموزش هایی که حقیقتاً کیفیت لازم را ندارند، دسترسی محسوب نمی شوند و وجود شکاف در دسترسی به فرصت های با کیفیت آموزشی به بی عدالتی عمیق منجر می شود. در استان خراسان رضوی آمارها نشان می دهد که بیشتر توجهات به سمت توسعه مدارس غیردولتی جلب شده است. در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵، تعداد مدارس دولتی استان ۷۶۵۶ مدرسه بوده که سهمی ۸۷ درصدی از تعداد کل مدارس استان را داشته است و در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸، تعداد مدارس دولتی استان به ۷۲۸۵ مدرسه کاهش یافته است. از طرفی تعداد مدارس غیردولتی استان از ۱۱۴۵ مدرسه (سهم ۱۳ درصدی از مدارس کل) در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ به ۱۶۵۲ مدرسه (سهم ۱۸.۵ درصدی از مدارس کل) در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ افزایش یافته است. در واقع از سال ۱۳۹۵ تا سال ۱۳۹۸، از مدارس

دولتی استان تعداد ۳۷۱ مدرسه که ۱۳۱ مدرسه آن مربوط به شهرستان مشهد است، کم شده است و به مدارس غیردولتی استان ۵۰۷ مدرسه که ۲۹۲ مدرسه آن مربوط به شهرستان مشهد است، اضافه شده است. وضعیتی که امروزه در رابطه با کاهش مدارس دولتی و افزایش مدارس غیردولتی در استان شاهد هستیم، میتواند شکاف بین مدارس دولتی و غیردولتی و در نهایت بی عدالتی آموزشی را بیشتر کند. در واقع مدارس غیردولتی به واسطه کیفیت بهتر آموزشی و البته گران بودن هزینه های تحصیلی در آن در مقایسه با مدارس دولتی سبب شده است که خانواده هایی که وضعیت مالی بهتری دارند غالباً به سمت این مدارس گرایش پیدا کنند و لذا دانش آموزان مستعد، معلمان قوی تر و امکانات آموزشی بیشتر سهم این مدارس باشد و در نهایت مدارس دولتی عادی نه سهمی از امکانات دارند و نه سهمی از دانش آموزان مستعد و معلمان کارگشته! این درحالیست که برای تحقق عدالت آموزشی، باید تمام دانش آموزان به آموزش باکیفیت دسترسی داشته باشند.

شکل ۴۳. تعداد مدارس دولتی و غیردولتی استان خراسان رضوی طی سال های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸

مدارس غیردولتی			مدارس دولتی			کل	سال های ۱۳۹۸-۱۳۹۵
مشهد	استان		مشهد	استان			
تعداد	درصد	تعداد	تعداد	درصد	تعداد		
۷۱۷	۱۳.۰	۱۱۴۵	۲۰۰۱	۸۷.۰	۷۶۵۶	۸۸۰۱	۱۳۹۵-۹۶
۷۸۰	۱۴.۶	۱۲۶۲	۱۹۱۹	۸۵.۴	۷۳۹۴	۸۶۵۶	۱۳۹۶-۹۷
۸۹۲	۱۷.۰	۱۴۹۲	۱۸۸۹	۸۳.۰	۷۲۷۸	۸۷۷۰	۱۳۹۷-۹۸
۱۰۰۹	۱۸.۵	۱۶۵۲	۱۸۷۰	۸۱.۵	۷۲۸۵	۸۹۳۷	۱۳۹۸-۹۹



شکل ۴۴. تعداد مدارس دولتی و غیردولتی استان خراسان رضوی طی سال های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸

در بخش آموزش و پرورش سعی بر این بود که ابعاد مختلف عدم تعادل فضایی و نابرابری در توزیع خدمات آموزشی در سطح شهرستان های استان خراسان رضوی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت تا با



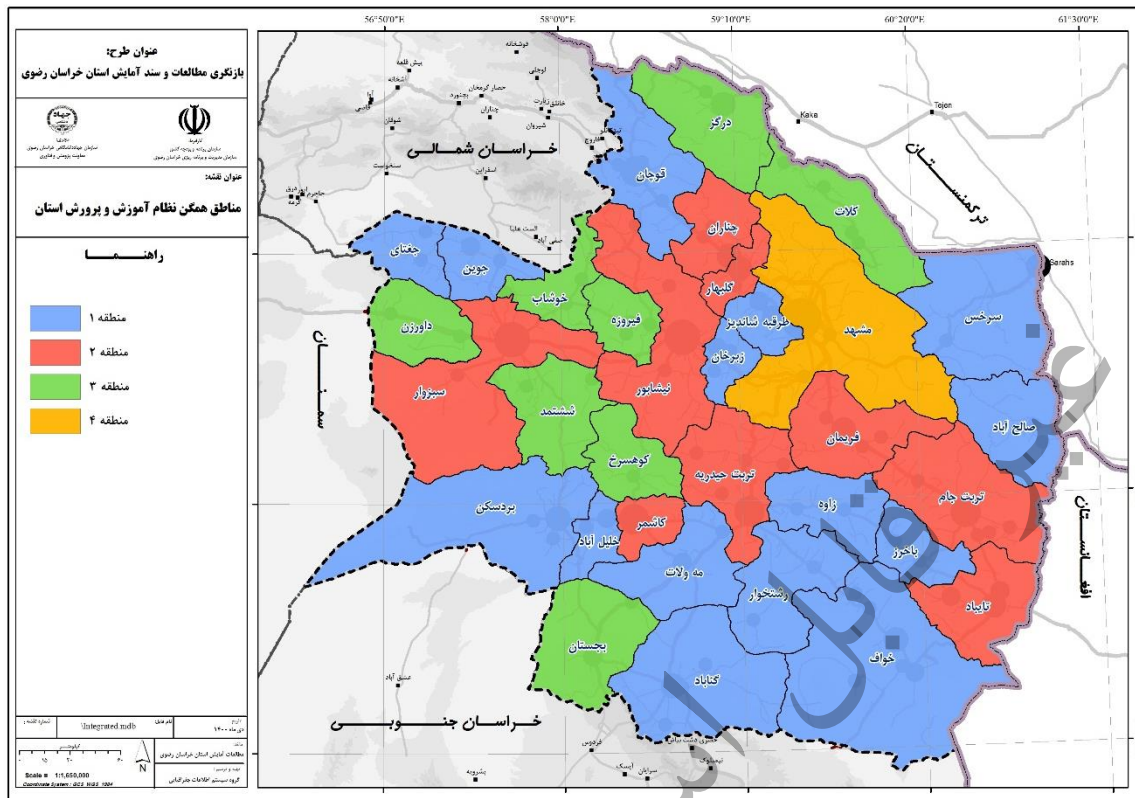
شناسایی این نابرابری ها به سیاست گذاران و برنامه ریزان به تحقق عدالت آموزشی در سطح استان کمک نمود. همانطور که از نتایج بدست آمد، وضعیت آموزشی استان خراسان رضوی با استانداردهای مطلوب فاصله دارد و پایین بودن ظرفیت فضاهای آموزشی از لحاظ سرانه، کلاس درس، معلم و همچنین توزیع نامناسب و نابرابر در دسترسی به امکانات و فضاهای آموزشی در سطح شهرستان های استان با توجه به جمعیت دانش آموزان مشهود است. نابرابری ای که میتواند باعث افزایش تعداد دانش آموزان بازماند از تحصیل در استان شود و یا خانوارهایی که در طلب امکانات آموزشی باکیفیت برای فرزندان خود هستند به شهرهای دیگر مهاجرت کنند و لذا مسائل آموزشی میتواند به عنوان یکی از مهمترین عوامل مهاجرت در استان مطرح باشد که باعث بروز عدم تعادل شده است. یکی از سیاست های کلی نظام در حوزه آموزش و پرورش، احداث واحدهای آموزشی و پرورشی جدید متناسب با افزایش جمعیت و الزام سازندگان شهرکها به احداث واحدهای مورد نیاز آموزش و پرورش می باشد که چندان مورد توجه سازندگان قرار نمی گیرد و لذا عدم رعایت ضوابط تامین کاربری آموزشی در مجموعه سازی های نظیر مسکن مهر از چالش های جدی در نظام آموزش و پرورش استان می باشد. از دیگر چالش های نظام آموزش و پرورش نیز میتوان به مشکل تامین زمین برای ساخت فضاهای آموزشی و وجود پروژه های نیمه تمام اشاره نمود.

#### ۷-۴-۶- ارائه مناطق همگن عملکردی بخش

مناطق همگن آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای استان به دو بخش نظام آموزش و پرورش و نظام فنی و حرفه ای تفکیک شده اند. به منظور شناسایی مناطق همگن نظام آموزش و پرورش استان از شاخص های سرانه فضاهای آموزشی به ازای هر دانش آموز، تراکم دانش آموز در کلاس و نسبت دانش آموز به معلم استفاده شده است. نتایج مناطق همگن آموزش و پرورش استان در جدول ذیل آورده شده است که براساس آن، ۱۵ شهرستان سرخس، صالح آباد، باخرز، خواف، زاوه، رشتخوار، گناباد، مه ولات، خلیل آباد، بردسکن، طرقله شانددیز، زبرخان، قوچان، جوین، جغتای در یک منطقه (منطقه ۱) قرار گرفته اند و ۹ شهرستان تایباد، تربت جام، فریمان، تربت حیدریه، کاشمر، نیشابور، چناران، گلپهاری، سبزوار نیز در یک منطقه (منطقه ۲) هستند. ۸ شهرستان داورزن، خوشاب، فیروزه، ششتمد، کوهسرخ، بجستان، درگز، کلات در یک منطقه (منطقه ۳) و در نهایت شهرستان مشهد نیز به تنهایی در یک منطقه (منطقه ۴) قرار دارند.

جدول ۳۱. مناطق همگن آموزش و پرورش استان

مناطق همگن	تعداد	شهرستان ها
منطقه ۱	۱۵	سرخس، صالح آباد، باخرز، خواف، زاوه، رشتخوار، گناباد، مه ولات، خلیل آباد، بردسکن، طرقله شانددیز، زبرخان، قوچان، جوین، جغتای
منطقه ۲	۹	تایباد، تربت جام، فریمان، تربت حیدریه، کاشمر، نیشابور، چناران، گلپهاری، سبزوار
منطقه ۳	۸	داورزن، خوشاب، فیروزه، ششتمد، کوهسرخ، بجستان، درگز، کلات
منطقه ۴	۱	مشهد

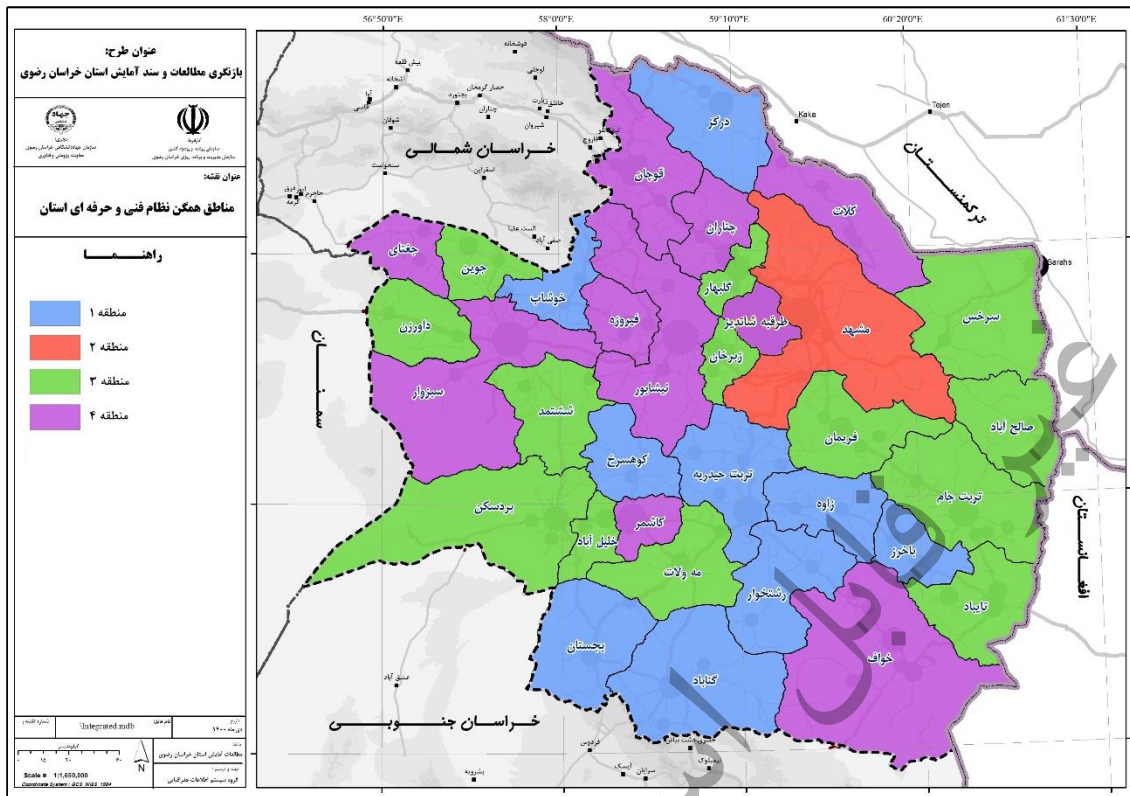


نقشه ۲۴. مناطق همگن نظام آموزش و پرورش استان

برای شناسایی مناطق همگن نظام فنی و حرفه ای استان از شاخص های تعداد آموزش دیدگان سازمان فنی و حرفه ای، سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان و تعداد مراکز ثابت فنی و حرفه ای استفاده شده است که نتایج آن در جدول ذیل آورده شده است. ۹ شهرستان درگز، خوشاب، کوهسرخ، تربت حیدریه، زاوه، باخرز، رشتخوار، گناباد، بجستان در یک منطقه (منطقه ۱) و شهرستان مشهد نیز به تنهایی در یک منطقه (منطقه ۲) قرار گرفته است. ۱۳ شهرستان سرخس، صالح آباد، تربت جام، تایباد، فریمان، زبرخان، گلپهار، جوین، داورزن، ششتمد، بردسکن، خلیل آباد، مه ولات در یک منطقه (منطقه ۳) و در نهایت ۱۰ شهرستان کلات، قوچان، چناران، طرقبه شاندیز، نیشابور، فیروزه، جغتای، سبزوار، کاشمر، خواف نیز در یک منطقه (منطقه ۴) قرار دارند.

جدول ۳۲. مناطق همگن فنی و حرفه ای استان

شهرستان ها	تعداد	مناطق همگن
درگز، خوشاب، کوهسرخ، تربت حیدریه، زاوه، باخرز، رشتخوار، گناباد، بجستان	۹	منطقه ۱
مشهد	۱	منطقه ۲
سرخس، صالح آباد، تربت جام، تایباد، فریمان، زبرخان، گلپهار، جوین، داورزن، ششتمد، بردسکن، خلیل آباد، مه ولات	۱۳	منطقه ۳
کلات، قوچان، چناران، طرقبه شاندیز، نیشابور، فیروزه، جغتای، سبزوار، کاشمر، خواف	۱۰	منطقه ۴

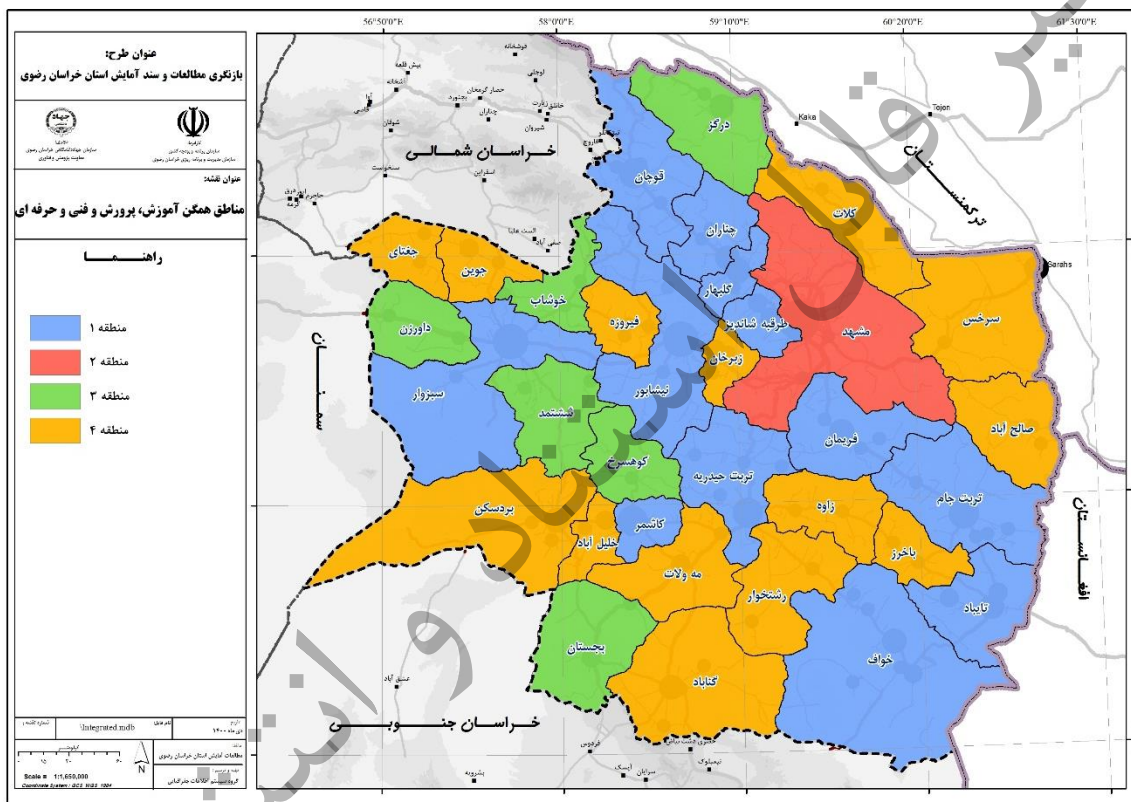


نقشه ۲۵. مناطق همگن نظام فنی و حرفه ای استان

در مجموع برای شناسایی مناطق همگن کلی در ساختار آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای استان از شاخص های سرانه فضاهای آموزشی به ازای هر دانش آموز، تراکم دانش آموز در کلاس، نسبت دانش آموز به معلم، تعداد آموزش دیدگان سازمان فنی و حرفه ای، سرانه فضاهای آموزشی دوره هنرستان و تعداد مراکز ثابت فنی و حرفه ای استفاده شده است که نتایج آن در جدول ذیل آمده است. بر این اساس، ۱۲ شهرستان تربت جام، تایباد، خواف، فریمان، تربت حیدریه، کاشمر، نیشابور، طرقبه شاندیز، سبزوار، گلبهار، چناران، قوچان در یک منطقه (منطقه ۱) و شهرستان مشهد نیز به تنهایی در یک منطقه (منطقه ۲) قرار گرفته اند. ۶ شهرستان داورزن، خوشاب، درگز، ششتمد، کوهسرخ، بجستان در یک منطقه (منطقه ۳) و در نهایت ۱۴ شهرستان کلات، سرخس، صالح آباد، زبرخان، فیروزه، جوین، جغتای، باخرز، زاوه، رشتخوار، گناباد، مه ولات، خلیل آباد، بردسکن در یک منطقه (منطقه ۴) قرار دارند.

جدول ۳۳. مناطق همگن آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای استان

مناطق همگن	تعداد	شهرستان ها
منطقه ۱	۱۲	ترتیب جام، تایباد، خواف، فریمان، تربت حیدریه، کاشمر، نیشابور، طرقبه شاندیز، سبزوار، گلبهار، چناران، قوچان
منطقه ۲	۱	مشهد
منطقه ۳	۶	داورزن، خوشاب، درگز، ششتمد، کوهسرخ، بجستان
منطقه ۴	۱۴	کلات، سرخس، صالح آباد، زبرخان، فیروزه، جوین، جغتای، باخرز، زاوه، رشتخوار، گناباد، مه ولات، خلیل آباد، بردسکن



نقشه ۲۶. مناطق همگن ساختار آموزش، پرورش و فنی و حرفه ای استان

۷-۴-۷- شناسایی، واکاوی و تحلیل راهبردی (نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای فرارو) و علت‌یابی ریشه‌های چالش‌ها، تنگناها و بحران‌های فعلی و احتمالی آموزش، پرورش و فنی و حرفه‌ای واکاوی نقاط قوت، ضعف تهدید ابزاری مهم برای پشتیبانی تصمیمات و برنامه‌های هر سیستم و سازمانی است و معمولاً برای تجزیه و تحلیل سازمان یافته محیط‌های بیرونی و درونی بکار می‌رود. واحدهای نیازمند تدوین برنامه و راهبرد، چه در مقیاس شرکت‌ها و چه زیرسیستم‌ها و یا سیستم‌ها، از طریق شناسایی نقاط

قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها، تلاش می‌کنند با تدوین راهبردهایی از نقاط قوت خود استفاده کنند، نقاط ضعف را از پیش بردارند، از فرصت‌ها بهره‌برداری کنند و تمهیداتی را برای کاهش تاثیر تهدیدها اتخاذ کنند. بدین منظور، برای تحلیل وضعیت آموزش، پرورش و فنی حرفه ای استان خراسان رضوی از الگوی چهار مرحله ای SWOT استفاده شده است که نتایج آن جدول ذیل آورده شده است.

جدول ۳۴. نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدیدهای استان خراسان رضوی در نظام آموزش، پرورش و فنی حرفه ای

آموزش، پرورش و فنی حرفه ای	SWOT
<ul style="list-style-type: none"> <li>- بالابودن نرخ باسوادی جمعیت شهری و روستایی استان در مقایسه با میانگین کشوری</li> <li>- وجود طرح های آموزشی در دست اقدام و بهره برداری</li> <li>- تاکید اسناد فرادست بر تقویت مدرسه محوری و توسعه آموزش های فنی و حرفه ای و گسترش و تجهیز مراکز آموزشی</li> <li>- تاکیدات اسناد فرادست بر بهسازی و نوسازی و مقاوم سازی مدارس و فضاهای آموزشی فرسوده</li> </ul>	قوت
<ul style="list-style-type: none"> <li>- پایین بودن ظرفیت فضاهای آموزشی استان از لحاظ سرانه، کلاس درس و معلم و فاصله تا استانداردهای مطلوب آموزشی بویژه در شهرهای مشهد و دیگر شهرهای قطب آموزشی (نیشابور، سبزوار و تربت حیدریه)</li> <li>- کمبود و توزیع نامتوازن فضاهای آموزشی و پرورشی مناسب در مناطق مختلف خصوصا در حاشیه شهر مشهد</li> <li>- کمبود و توزیع نامتوازن نیروی انسانی آموزش و پرورش به لحاظ کمی، کیفی و جنسیتی</li> <li>- عدم رعایت ضوابط تامین کاربری آموزشی در مجموعه سازی های نظیر مسکن مهر</li> <li>- وجود پروژه های نیمه تمام در حوزه آموزش و پرورش و فنی حرفه ای</li> <li>- عدم وجود ارتباط سیستماتیک بین نظام آموزشی و بازار کار</li> <li>- وجود مدارس فرسوده و فضاهای آموزشی تخریبی قابل توجه در استان</li> </ul>	ضعف
<ul style="list-style-type: none"> <li>- امکان توسعه مدارس دولتی به ویژه در بخش کیفیت خدمات آموزشی و پرورشی با اتخاذ سیاست مدرسه محوری به منظور تشویق دانش آموزان به تحصیل در آن</li> <li>- امکان استفاده از ظرفیت‌ها و مشارکت خیرین مدرسه ساز، بخش خصوصی و نهادهای ذی ربط حاکمیتی و وقف در تامین و ساخت فضاهای آموزشی استان با اولویت مناطق دارای سرانه پایین فضاهای آموزشی</li> <li>- امکان توسعه و رواج روش های نوین تدریس و توسعه IT در آموزش و پرورش</li> </ul>	فرصت
<ul style="list-style-type: none"> <li>- روند رو به رشد ایجاد مدارس غیردولتی و کاهش مدارس دولتی و افزایش شکاف در دسترسی به فرصت‌های با کیفیت آموزشی</li> <li>- مشکل تامین زمین برای رفع کمبود فضاهای آموزشی در استان</li> <li>- خطر افزایش دانش آموزان بازمانده از تحصیل بواسطه کمبود امکانات آموزشی</li> <li>- خطر خالی شدن بسیاری از فضاهای آموزشی روستاها بدلیل کاهش جمعیت و مهاجرت‌های روستایی</li> </ul>	تهدید